



---

# PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PONIEC – AKTUALIZACJA 2022

---



---

**GMINA PONIEC**  
**POWIAT GOSTYŃSKI**  
**WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE**

---

ZAMAWIAJĄCY	GMINA PONIEC
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING

**PONIEC 2022**

## Spis treści

1. Wstęp .....	3
2. Zgodność PR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	5
2.1. Dokumenty na poziomie gminnym .....	5
2.2. Dokumenty na szczeblu powiatowym .....	14
2.3. Dokumenty na szczeblu wojewódzkim .....	17
3. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych .....	18
3.1. Sfera społeczna .....	21
3.2. Sfera gospodarcza .....	41
3.3. Sfera środowiskowa.....	44
3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna .....	47
3.5. Sfera techniczna.....	56
3.6. Potencjał i bariery Gminy Poniec.....	57
3.7. Podsumowanie wskaźników .....	60
3.8. Pogłębiona diagnoza wyznaczonego obszaru rewitalizacji .....	66
3.8.1. Okręg I .....	66
3.8.2. Okręg II .....	70
3.8.3. Okręg IV.....	74
3.8.4. Dzielnicza .....	77
4. Planowany efekt rewitalizacji oraz cele i kierunki działań mające na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk .....	80
5. Lista projektów podstawowych.....	82
6. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	97
7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności.....	100
8. Ramy finansowe PR .....	108
9. Mechanizmy włączenia mieszkańców.....	113
9.1. Udział interesariuszy w procesie tworzenia PR .....	113
9.2. Sposób włączenia interesariuszy w procesie wdrażania PR.....	118
10. System realizacji PR (struktura organizacyjna).....	120
11. System monitoringu PR .....	121
12. Spis tabel.....	128
13. Spis rysunków .....	129
14. Spis wykresów .....	129

## 1. Wstęp

*Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.*

Źródło: Ustawa z dnia 9 października o rewitalizacji (t. j. Dz.U. 2021 poz. 485)

Proces globalizacji oraz wyzwania gospodarki wolnorynkowej spowodowały szereg niekorzystnych zmian i procesów na obszarach jednostek samorządu terytorialnego takich jak degradacja tkanki materialnej oraz coraz większe problemy w sferze społeczno – gospodarczej. Aby temu przeciwdziałać, coraz większą uwagę zaczęto przywiązywać do planowania i realizacji kompleksowych projektów rewitalizacyjnych. Należy pamiętać, że rewitalizacja to nie tylko odbudowa, renowacja czy też przywracanie stanu pierwotnego lub minimum stanu używalności określonego obiektu lub terenu, lecz przede wszystkim dążenie do przywrócenia ożywienia społeczno - gospodarczego danego regionu.

Rewitalizacja to proces kompleksowy oraz długotrwały. Dotyczy on wybranych obszarów zamieszkałych przez grupę społeczną, dotkniętą określonymi problemami. Kompleksowa rewitalizacja obejmuje sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno – funkcjonalną i techniczną. Aby proces ten mógł przynieść założone rezultaty, konieczna jest jego konsekwentna realizacja oraz czas – tylko wówczas możliwy jest widoczny rozwój społeczno-gospodarczy terenu rewitalizowanego i całej Gminy.

Cele i oczekiwane efekty rewitalizacji przedstawiają się następująco:

- pobudzenie aktywności środowisk lokalnych;
- stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego;
- przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego w zagrożonych dysfunkcjami społecznymi obszarach;
- polepszenie jakości życia mieszkańców;
- zwiększenie szans mieszkańców na zatrudnienie;
- trwała odnowa obszaru, poprawa ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy poprzez zastosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych;
- odnowa lub wzmocnienie atutów rozwojowych obszarów wiejskich i miejskich.

Rezultatem prowadzonych działań będzie także zmiana wizerunku obszaru poddanego rewitalizacji, a co się z tym wiąże, zwiększenie zainteresowania inwestorów tym terenem.

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, program rewitalizacji to wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Jednostki samorządu terytorialnego mogą wdrażać działania rewitalizacyjne w dwojaki sposób. Program rewitalizacji może być inicjowany, opracowany i uchwalony przez Radę Miejską, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. 2022 poz. 559) lub na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t. j. Dz.U. 2021 poz. 485).

**Program Rewitalizacji dla Gminy Poniec został opracowany zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.**

Należy podkreślić, że prawidłowo opracowany Program Rewitalizacji musi charakteryzować się następującymi cechami;

- kompleksowość
  - działania całościowe i wielowymiarowe, uwzględniające aspekty: społeczne, ekonomiczne, przestrzenne, techniczne, środowiskowe i kulturowe,
  - włączenie środków z EFRR, EFS, FS, innych publicznych oraz prywatnych.
- koncentracja
  - koncentracja na obszarach najbardziej zdegradowanych, tj. obszarach gminy, gdzie skala problemów i zjawisk kryzysowych jest największa.
- komplementarność
  - wzajemne oddziaływanie między projektami rewitalizacyjnymi,
  - powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami Gminy,
  - efektywny system zarządzania projektami rewitalizacyjnymi (współdziałanie instytucji, spójność procedur itp.),
- partycypacja
  - nierozzerwalnie wpisane w proces rewitalizacji uczestnictwo we współdecydowaniu,
  - musi mieć realny charakter,
  - stanowi fundament działań na każdym etapie procesu rewitalizacji: diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania i oceniania.

Prace związane z opracowaniem *Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec* realizowane były przy aktywnym udziale społeczeństwa, które na etapie tworzenia dokumentu miało możliwość

wniesienia swoich pomysłów, opinii, stanowisk, sprzeciwu oraz aprobaty. Konsultacje społeczne były skierowane do szerokiego grona odbiorców.

## **2. Zgodność PR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi**

### **2.1. Dokumenty na poziomie gminnym**

#### **STRATEGIA ROZWOJU GMINY PONIEC NA LATA 2015-2025**

Strategia Rozwoju Gminy Poniec na lata 2015 – 2025 jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń Gminy Poniec. Implikuje ona przejście z obecnej sytuacji do pożądanego stanu wyrażonego w wizji rozwoju. Strategia Rozwoju Gminy Poniec jest jednym z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez samorząd gminny. Określa ona priorytety i cele polityki rozwoju społeczno - gospodarczego niniejszej jednostki samorządu terytorialnego. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że Strategia łączy różne aspekty rozwojowe Gminy, zatem Program Rewitalizacji (ukierunkowany przede wszystkim na rozwój społeczny i gospodarczy Gminy) jest dokumentem operacyjnym, podrzędnym w stosunku do Strategii Rozwoju Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy określa misję jej rozwoju, wytycza cele i przyporządkowane im priorytety. Realizacja strategii powinna przede wszystkim trwale zapewnić wysoką jakość życia społeczności lokalnej przy zachowaniu unikalnych walorów środowiska przyrodniczego.

Już w tym miejscu widoczna jest spójność najważniejszego dokumentu strategicznego, obowiązującego na terenie Gminy Poniec z Programem Rewitalizacji, który jest wieloletnim programem działań w sferze społecznej i ekonomicznej, ale także przestrzennej, infrastrukturalnej, środowiskowej oraz kulturowej, zmierzającym do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju.

Aspekty związane z rewitalizacją znalazły się we wszystkich zasadniczych częściach Strategii Rozwoju Gminy Poniec tj. zarówno w części diagnostycznej, jak i kierunkowej.

W części diagnostycznej Strategii przedstawiono kwestie odnoszące się do rozwoju społecznego, gospodarczego, środowiskowego, przestrzennego oraz związane z dostępem do usług publicznych. Szczegółowej analizie poddano między innymi zagadnienia lokalnego rynku pracy, w tym strukturę bezrobocia, przemiany gospodarcze, aktywność społeczną, stan środowiska przyrodniczego oraz potencjał kulturowy Gminy. Analiza SWOT jako element łączący część diagnostyczną z częścią programującą Strategii, pozwoliła na uporządkowanie przedstawionych w diagnozie strategicznej zagadnień i przedstawienie w sposób zwięzły zapisów dotyczących najistotniejszych czynników, które mają wpływ na rozwój społeczno-

gospodarczy regionu. Z punktu widzenia rewitalizacji znaczenie mają zarówno mocne strony i szanse – jako te elementy, które stanowią potencjał do rozwiązania problemów i zjawisk kryzysowych występujących na terenie Gminy, jak również słabe strony i bariery - jako te elementy, które wskazują na najważniejsze problemy występujące na terenie Gminy.

W Strategii wskazano następujące słabe strony, a także zagrożenia dla Gminy Poniec, które mogą uzasadniać podjęcie działań rewitalizacyjnych:

Słabe strony:

- ujemne saldo migracji;
- małe zainteresowanie przedsiębiorców lokalizacją działalności gospodarczej na terenie Gminy Poniec;
- stosunkowo niewielki rozwój innych dziedzin gospodarki, poza dobrze rozwijającym się rolnictwem;
- zbyt słabe dofinansowanie infrastruktury pełniącej funkcje kulturalne;
- niewystarczająca długość chodników i ścieżek rowerowych na terenie Gminy;
- brak całodobowej opieki nad osobami starszymi;

Zagrożenia:

- zmienny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji w większości analizowanych lat;
- prognozowany spadek liczby mieszkańców;
- starzenie się społeczeństwa;
- emigracja młodych i wykształconych osób;
- rosnący odsetek mieszkańców gminy, którzy pozostają bez pracy;
- zagrożenie wzrostu zjawisk patologicznych w społeczności lokalnej.

Zapisy Strategii w połączeniu z przeprowadzoną diagnozą na potrzeby rewitalizacji oraz z przeprowadzonymi konsultacjami społecznymi pozwoliły na zidentyfikowanie najważniejszych problemów występujących na terenie Gminy Poniec oraz wyznaczenie potrzebnych do podjęcia działań rewitalizacyjnych.

W części kierunkowej wizję rozwoju do 2025 dla Gminy Poniec sformułowano w następujący sposób:

***Kompleksowy i harmonijny rozwój Gminy Poniec poprzez wykorzystanie jej potencjału i zasobów, podstawą poprawy warunków życia społeczności lokalnej.***

W Strategii Rozwoju określono cztery cele strategiczne, równe pod względem wagi i znaczenia. Program Rewitalizacji dla Gminy Poniec wpisuje się we wszystkie wymienione cele strategiczne:

**1. Cel strategiczny 1. Atrakcyjna infrastruktura;**

W ramach niniejszego celu strategicznego przewidziano następujące cele operacyjne, w które wpisują się przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

- Dalsze podniesienie jakości i poszerzenie oferty edukacyjnej.
- Rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Działania rewitalizacyjne ukierunkowane są przede wszystkim na aktywizację i integrację społeczną mieszkańców zdegradowanych obszarów. Mają doprowadzić także do zapewnienia wysokiego standardu życia mieszkańcom Gminy m.in. poprzez poprawę warunków mieszkaniowych i dostosowanie oferty do potrzeb różnych grup społecznych. Dlatego też wśród działań rewitalizacyjnych zaplanowano m.in. zajęcia dla dzieci, młodzieży i osób starszych (co jest spójne z celem operacyjnym *Dalsze podniesienie jakości i poszerzenie oferty edukacyjnej*) oraz odnowę budynków Śródmieścia w celu poprawy warunków mieszkaniowych i likwidacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych (co jest w pełni zgodne z celem operacyjnym *Rozwój budownictwa mieszkaniowego*). Podsumowując należy stwierdzić, że zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne bezpośrednio wpisują się i są niezbędne do tego, aby zrealizować cele wyznaczone w Strategii.

## 2. Cel strategiczny 2: Zwiększony poziom zaspokojenia potrzeb społecznych;

W ramach niniejszego celu strategicznego przewidziano następujące cele operacyjne:

- 1) Rozwój oferty kulturalnej, rozrywkowej i sportowej dla różnych grup społecznych.
- 2) Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
- 3) Pobudzenie aktywności i wspieranie integracji społecznej.

Działania rewitalizacyjne ukierunkowane są przede wszystkim na aktywizację i integrację społeczną mieszkańców zdegradowanych obszarów, dlatego też w ramach Programu Rewitalizacji zaplanowano przedsięwzięcia skierowane do różnych grup interesariuszy, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży oraz osób starszych. Działania te są w pełni zgodne z celem operacyjnym: 2) *Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży* oraz celem operacyjnym 3) *Pobudzenie aktywności i wspieranie integracji społecznej* i przyczynią się do ich pełnej realizacji. Należy także wskazać, że wśród działań rewitalizacyjnych zaplanowano m.in. modernizację, przebudowę i adaptację budynku starego kina, przebudowę Parku Miejskiego, odnowę „Domu Sióstr”, a także adaptację terenów wokół stawów na cele integracji i włączenia społecznego, co niewątpliwie przyczyni się do realizacji celu operacyjnego 1) *Rozwój oferty kulturalnej, rozrywkowej i sportowej dla różnych grup społecznych* oraz wpłynie na pobudzenie aktywności i będzie przejawem wsparcia dla integracji mieszkańców Gminy Poniec (w tym przede wszystkim terenów zdegradowanych). Podsumowując, działania rewitalizacyjne są niezbędne do tego, aby osiągnąć cel strategiczny 2 *Zwiększony poziom zaspokojenia potrzeb społecznych*.

**3. Cel strategiczny 3 Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie środowiska naturalnego, walorów krajobrazowych i kulturowych w celu rozwoju potencjału Gminy;**

W ramach niniejszego celu strategicznego wyznaczono następujące cele operacyjne:

- 1) Edukacja społeczna i promowanie zachowań chroniących środowisko i przestrzeń gminy.
- 2) Realizacja założeń gospodarki niskoemisyjnej.
- 3) Ochrona środowiska oraz walorów przyrodniczych i historycznych Gminy.
- 4) Rewitalizacja przestrzeni gminnej i odnowa centrów miejscowości.

Na jakość życia mieszkańców terenów zdegradowanych, znaczący wpływ ma jakość środowiska naturalnego. Dlatego też rewitalizacja nie może pomijać tego obszaru.

W odniesieniu do sfery środowiskowej, w ramach działań rewitalizacyjnych przewidziano m.in. działania termomodernizacyjne, które w znaczący sposób wpłyną na poprawę jakości środowiska na terenie rewitalizowanym, ale również na teren całej Gminy Poniec. Wśród zaplanowanych zadań przewidziano także działania edukacyjne dla różnych grup wiekowych, wśród których znajdują się zajęcia promujące zachowania chroniące środowisko i przestrzeń Gminy. Do realizacji celu operacyjnego 3) *Ochrona środowiska oraz walorów przyrodniczych i historycznych Gminy* oraz 4) *Rewitalizacja przestrzeni gminnej i odnowa centrów miejscowości*, niewątpliwie przyczynią się przedsięwzięcia rewitalizacyjne polegające na modernizacji, przebudowie i adaptacji budynku starego kina, przebudowie Parku Miejskiego, odnowie „Domu Sióstr” i Zamku w Rokosowie, a także adaptacji terenów wokół stawów na cele integracji i włączenia społecznego w Dzieżczynie.

Reasumując, przedsięwzięcia wyznaczone do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec są niezbędne do tego by zrealizować cele wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Poniec na lata 2015-2025.

**4. Cel strategiczny 4 Rozwinięta gospodarka lokalna;**

W ramach niniejszego celu strategicznego wyznaczono następujące cele operacyjne, w które wpisują się działania rewitalizacyjne:

- Promocja postaw innowacyjnych wśród młodzieży i dorosłych poprzez działalność szkoleniową i doradczą, w tym poprzez aktywność szkół.
- Aktywizacja osób bezrobotnych.

Jednym z głównych celów rewitalizacji jest ożywienie gospodarcze i aktywizacja zawodowa mieszkańców obszarów zdegradowanych, co jest bezpośrednio powiązane z likwidacją innych negatywnych zjawisk społecznych. Aby to osiągnąć, w Programie Rewitalizacji przewidziano m.in.: zajęcia dla dzieci i młodzieży, których celem jest kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy już od najmłodszych



lat. Tego typu przedsięwzięcia wpisują się w cele operacyjny 2) *Promocja postaw innowacyjnych wśród młodzieży i dorosłych poprzez działalność szkoleniową i doradczą, w tym poprzez aktywność szkół* i mogą przyczynić się do rozwoju gospodarki lokalnej oraz ograniczenia liczby osób bezrobotnych na terenie Gminy Poniec w przyszłości.

Strategia Rozwoju Gminy Poniec na lata 2015 – 2025 stanowi rdzeń planowania na terenie Gminy Poniec. Program Rewitalizacji dla Gminy Poniec rozwija zapisy Strategii i konkretyzuje zarówno cele, jak i przedsięwzięcia służące rewitalizacji.

### **STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY PONIEC NA LATA 2014-2020**

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poniec na lata 2014-2020 stanowi Załącznik do Uchwały Nr XLIV/339/2014 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 7 listopada 2014 r.

Podobnie jak w przypadku Strategii Rozwoju Gminy, we wszystkich zasadniczych częściach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych znalazły się aspekty związane z rewitalizacją tj. zarówno w części diagnostycznej, jak i kierunkowej.

Część diagnostyczną niniejszej Strategii podsumowuje analiza SWOT, która w syntetyczny sposób prezentuje szanse i mocne strony, które mogą przyczynić się do poprawy funkcjonowania osób i rodzin z terenu Gminy Poniec, jak również zagrożenia oraz słabe strony, które mogą utrudnić zmianę na lepsze. W analizie SWOT, zwłaszcza w słabościach Gminy zawarto szereg uwarunkowań problemowych, które mogą stanowić uzasadnienie dla podjęcia działań rewitalizacyjnych:

1) Obszar: **BEZROBOCIE I UBÓSTWO:**

- ograniczony wpływ na dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy;
- brak przeciwdziałania zjawisku dziedziczenia bezrobocia;
- brak działań mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej);
- niewielka skala działań służących ograniczeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia;
- brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych;

2) Obszar: **RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ:**

- brak działań inicjujących powstawanie w gminie grup i ośrodków wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci i ich rodzin;

- brak dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tego rodzaju wsparcia;
- brak działań mających na celu rozwój szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego;
- nierozwijanie sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży;
- brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży;
- brak działań mających na celu propagowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży;
- brak działań na rzecz zwiększenia dostępności opieki medycznej dla mieszkańców gminy;

3) Obszar: **UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE:**

- nieprowadzenie w gminie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień;
- niezapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychologicznej, społecznej i prawnej;
- brak działań inicjujących powstawanie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- brak działań mających na celu pozyskanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie;
- brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- niewystarczająca skala działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

4) Obszar: **BEZDOMNOŚĆ:**

- brak działań służących diagnozowaniu problemu bezdomności;
- brak działań na rzecz reintegracji zawodowej osób bezdomnych;
- brak działań uwrażliwiających mieszkańców na problemy osób bezdomnych;
- brak działań mających na celu zwiększenie akceptacji społecznej osób bezdomnych;
- brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych;

5) Obszar: **STAROŚĆ:**

- brak badań dot. liczebności osób starszych;
- brak działań inicjujących powstawanie w gminie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób starszych;

- brak działań w celu umożliwienia osobom starszym kontynuowania aktywności zawodowej;
- brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych;
- brak działań mających na celu poprawę sfery technicznej ułatwiającej osobom starszym codzienne życie;
- brak działań inicjujących wolontariat na rzecz osób starszych w gminie;
- niezapewnianie osobom młodym warunków do pozostania w gminie;

6) Obszar **NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ**:

- brak wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- brak działań inicjujących powstawanie w gminie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- brak działań mających na celu likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym;
- brak działań mających na celu uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych;
- brak działań mających na celu tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych;
- brak działań służących zwiększeniu społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych;
- brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych;
- ograniczone działania inicjujące wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych w gminie;

7) Obszar **KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI**:

- brak działań inicjujących powstawanie w gminie nowych placówek pomocy społecznej;
- brak działań przeciwdziałających wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej;
- brak działań mających na celu diagnozowanie problemów społecznych w gminie;
- brak działań inicjujących powstawanie nowych placówek pomocy społecznej;
- brak działań inicjujących wolontariat w gminie;
- brak działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej;

- brak działań przeciwdziałających negatywnym stereotypom postrzegania sektora pomocy społecznej;
- brak współpracy z organizacjami pozarządowymi;

Działania rewitalizacyjne wpisują się przede wszystkim w następujące cele strategiczne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poniec na lata 2014-2020:

1. Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.
2. Wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży oraz przyczynianie się do osłabienia istniejących nierówności płci.
3. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.
4. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Działania aktywizujące społeczność na terenach rewitalizowanych zaplanowane w ramach Programu Rewitalizacji niewątpliwie przyczynią się do realizacji celu pierwszego w zakresie przeciwdziałania skutkom ubóstwa. Ww. projekt rewitalizacyjny w połączeniu z dodatkowymi zajęciami dla dzieci i młodzieży oraz wsparciem dla organizacji pozarządowych, wpłynie na osiągnięcie celu jakim jest *Wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży oraz przyczynianie się do osłabienia istniejących nierówności płci oraz Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego*. Z kolei w cel *Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym* wpisują się działania rewitalizacyjne zakładające aktywizację społeczność na terenach rewitalizowanych, a także projekty infrastrukturalne przewidujące m.in. modernizację, przebudowę i adaptację budynku starego kina, przebudowę Parku Miejskiego, adaptację terenów wokół stawów na cele integracji i włączenia społecznego lokalnej społeczności, jak również odnowę Zamku w Rokosowie, w którym realizowane będą projekty na rzecz aktywizacji i integracji osób m.in. z terenu rewitalizacji.

### **STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PONIEC**

*Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Poniec* zostało przyjęte Uchwałą Nr XXXI/247/2013 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 20 września 2013 r.

Celem nadrzędnym wskazanym w Studium jest zapewnienie właściwego poziomu życia mieszkańcom poprzez osiągnięcie wysokich parametrów jakościowych zagospodarowania, przestrzennych i środowiskowych, zapewnienie równorzędnego dostępu do usług, sieci infrastruktury technicznej oraz systemu komunikacyjnego wszystkim mieszkańcom.

Cel nadrzędny zostanie osiągnięty poprzez realizację różnych celów szczegółowych:

- zapewnienie ładu ekologicznego i przestrzennego zgodnie z wymaganiami ochrony przyrody i krajobrazu oraz zgodnie z obiektywnymi uwarunkowaniami i predyspozycjami;
- zapewnienie ciągłości funkcjonowania środowiska we względnej równowadze przy respektowaniu interesów bytowych społeczności lokalnej;
- rozwój nowoczesnych dziedzin gospodarki, rolnictwa ekologicznego;
- rozwój proekologicznej działalności produkcyjnej, a także ekoturystyki i agroturystyki w oparciu o istniejące zasoby i walory środowiska oraz potencjał społeczny i gospodarczy;
- rozwój budownictwa mieszkaniowego indywidualnego i czynszowego;
- rozwój usług bytowych, podstawowych (społecznych i komunalnych), szczególnie nauki, kultury, ochrony zdrowia i rekreacji;
- zapewnienie ochrony obiektów zabytkowych, ochrona krajobrazu kulturowego, harmonijne kształtowanie nowej zabudowy, dostosowanej do skali i charakteru zabudowy istniejącej oraz ukształtowanych historycznie struktur przestrzennych;
- rozwój terenów działalności gospodarczej:
  - terenów usług dla rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego;
  - terenów innych usług komercyjnych i funkcji produkcyjnych nieuciążliwych, pozarolniczych;
  - terenów o funkcji turystyczno-wypoczynkowej;
- przebudowa struktury indywidualnych gospodarstw rolnych w kierunku zwiększania areалу i gospodarstw efektywnych;
- rozwój komunikacji drogowej, standardów i powiązań drogowych, komunikacji zbiorowej;
- rozwój infrastruktury technicznej;
- zwiększenie aktywności gminy na zewnątrz, działania promocyjne.

Program Rewitalizacji jest zgodny z powyższymi celami. W jego ramach zaplanowano m.in. przedsięwzięcia polegające na modernizacji, przebudowie i adaptacji budynku starego kina, przebudowie Parku Miejskiego, odnowie „Domu Sióstr” i Zamku w Rokosowie, a także adaptacji terenów wokół stawów na cele integracji i włączenia społecznego w Dzieczinie. Działania te są niezbędne do tego, by osiągnąć cele odnoszące się do rozwoju usług bytowych, zapewnienia ładu ekologicznego i przestrzennego, rozwoju ekoturystyki i agroturystyki, a także zapewnienia ochrony krajobrazu kulturowego.

W powyższe cele wpisuje się również projekt poprawy wizerunku i funkcji przestrzenno – funkcjonalnych Śródmieścia Ponieca. Niniejszy projekt będzie miał także znaczący wpływ na osiągnięcie celu jakim jest rozwój budownictwa mieszkaniowego, a także zapewnienie ochrony

obiektów zabytkowych i krajobrazu kulturowego. Natomiast budowa ścieżki rowerowej i kładki dla pieszych nad torami kolejowymi, będzie miała duże znaczenia dla podniesienia standardów i powiązań drogowych na terenie Ponieca.

Reasumując należy stwierdzić, że projekty rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec są niezbędne do tego, by w pełni zrealizować cele wyznaczone w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Poniec.

## **2.2. Dokumenty na szczeblu powiatowym**

### **PLAN ROZWOJU LOKALNEGO POWIATU GOSTYŃSKIEGO NA LATA 2015-2022**

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2015-2022 został przyjęty na mocy uchwały Rady Powiatu Gostyńskiego nr VI/38/15 z dnia 21 maja 2015 roku. Celem głównym Planu jest podniesienie jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienie potencjału rozwojowego powiatu.

Program Rewitalizacji dla Gminy Poniec jest zgodny przede wszystkim z następującymi osiami i celami szczegółowymi wyznaczonymi dla powiatu gostyńskiego:

#### 1. Oś 1. Gospodarka i środowisko

Cele szczegółowe:

- rozwój mikro i małych przedsiębiorstw,
- rozwinięte innowacyjne formy współpracy przedsiębiorstw,
- zwiększona rola turystyki krajoznawczej, pielgrzymkowej,
- silna przedsiębiorczość, w tym przedsiębiorczość społeczna,
- racjonalna i proekologiczna gospodarka energią cieplną i odpadami,
- większa ochrona zasobów przyrodniczych powiatu,
- kształtowanie funkcjonalnych układów przestrzennych jednostek osadniczych, wpisujących się w model zrównoważonego rozwoju oraz zapewniających ład przestrzenny,
- podniesienie na wyższy poziom estetyki i czystości przestrzeni,
- wdrożenie procesów rewitalizacji na obszarach zdegradowanych.

Zaplanowane w ramach Programu Rewitalizacji zajęcia dla dzieci i młodzieży, mają na celu kształtowanie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy już od najmłodszych lat. Działania te w przyszłości przełożą się na ograniczenie liczby osób bezrobotnych na terenie niniejszej jednostki samorządu terytorialnego, co jest zgodne z ww. celami szczegółowymi. Trzeba też zauważyć, że działania rewitalizacyjne w zakresie infrastruktury bezpośrednio przyczynią się do osiągnięcia celów zmierzających do zwiększenia roli turystyki, ochrony zasobów

przyrodniczych, kształtowania funkcjonalnych układów przestrzennych jednostek osadniczych, wpisujących się w model zrównoważonego rozwoju oraz zapewniających ład przestrzenny, a także do podniesienia estetyki i czystości przestrzeni. Warto również wskazać, że w Planie Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2015-2022 wprost wskazano na konieczność wdrażania procesów rewitalizacji na obszarach zdegradowanych, na co bezpośrednio odpowiada Program Rewitalizacji dla Gminy Poniec.

## 2. Oś 2. Zdrowie i spójność społeczna

Cele szczegółowe:

- wzrost jakości życia i efektywne zarządzanie systemami wsparcia osób niepełnosprawnych,
- wzrost realnego bezpieczeństwa i jakości życia osób starszych,
- ograniczenie wykluczenia społecznego osób w wieku aktywności zawodowej,
- rozbudowany system wsparcia osób starszych,
- wysoka jakość systemu wsparcia rodziny z dziećmi,
- wysoki poziom wsparcia dla integracji społecznej.

Działania rewitalizacyjne ukierunkowane są przede wszystkim na aktywizację i integrację społeczną mieszkańców zdegradowanych obszarów. Mają doprowadzić także do zapewnienia wysokiego standardu życia mieszkańcom Gminy m.in. poprzez poprawę warunków mieszkaniowych i dostosowanie oferty do potrzeb różnych grup społecznych. Dlatego też wśród działań rewitalizacyjnych zaplanowano m.in. zajęcia dla dzieci, młodzieży i osób starszych, co przyczyni się do realizacji celów szczegółowych wyznaczonych w ramach *Osi 2 Zdrowie i spójność społeczna*.

## 3. Oś 3. Edukacja

Cele szczegółowe:

- system edukacji jest elastyczny i dostosowujący się do potrzeb rynku pracy,
- silny trzeci sektor, aktywny także w obszarze rynku pracy i polityki społecznej,
- ułatwiony dostęp do pozyskania nowych umiejętności i kwalifikacji,
- dobry stan przygotowania zawodowego absolwentów,
- dobra, rozwinięta infrastruktura edukacyjna wraz z wyposażeniem,
- wdrożone w procesach kształcenia na każdym stopniu treści odnoszące się do zidentyfikowanych trendów w sferze gospodarczej i społecznej,
- uruchomione oddolne procesy uczenia się i doskonalenia szkół, placówek oświatowych oraz JST na obszarze powiatu, ukierunkowane na szybsze generowanie zmian w jakości kształcenia,

- dobra jakość edukacji poprzez skuteczną absorpcję nowej wiedzy w zakresie metod i technik kształcenia,
- procesy edukacyjne zintegrowane z rozwiązywaniem problemów społecznych, gospodarczych oraz środowiska naturalnego.

W Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec przewidziano m.in.: zajęcia dla dzieci i młodzieży, których celem jest kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy już od najmłodszych lat. Działania te w przyszłości przełożą się na ograniczenie liczby osób bezrobotnych na terenie niniejszej jednostki samorządu terytorialnego i bezpośrednio wpisują się ww. cele szczegółowe.

#### 4. Oś 4. Komunikacja

Cele szczegółowe:

- zwiększona dostępność i spójność terytorialna powiatu i poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej,
- zwiększenie roli roweru jako środka transportu w ruchu codziennym.

W powyższe cele bezpośrednio wpisuje się projekt polegający na budowie ścieżki rowerowej i kładki dla pieszych nad torami kolejowymi, który wpłynie na zwiększenie dostępności i spójności terytorialnej Ponieca (a zatem pośrednio również powiatu gostyńskiego) oraz poprawę infrastruktury komunikacyjnej. Przedmiotowe przedsięwzięcie, zakładające budowę ścieżki rowerowej, będzie miało również wpływ na zwiększenie roli roweru jako środka transportu w ruchu codziennym.

#### 5. Oś 5. Społeczeństwo

Cele szczegółowe:

- zróżnicowana gospodarka wiejska – wielofunkcyjność wsi,
- zwiększona aktywność mieszkańców obszarów wiejskich,
- rewitalizacja obszarów zdegradowanych,
- zachowane, bogate dziedzictwo kulturowe,
- komunikowanie i promocja kultury,
- wzmacnianie tożsamości kulturowej,
- wzmacnianie jakości i przedsiębiorczości w aktywności kulturalnej.

Przedsięwzięcia polegające na modernizacji, przebudowie i adaptacji budynku starego kina, przebudowie Parku Miejskiego, a także odnowie „Domu Sióstr” oraz Zamku w Rokosowie, przyczynią się przede wszystkim do zachowania dziedzictwa kulturowego, promocji kultury i wzmacniania tożsamości kulturowej. Projekty zaplanowane na terenie sołectwa Dzieczyna niewątpliwie pomogą w osiągnięciu celów jakimi są zróżnicowana gospodarka wiejska oraz zwiększona aktywność mieszkańców obszarów wiejskich.



Wszystkie działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec przyczynią się do rewitalizacji obszarów zdegradowanych.

### **2.3. Dokumenty na szczeblu wojewódzkim**

#### **ZAKTUALIZOWANA STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020**

Istotą zmian jakie wprowadza Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku jest założenie, że wzmocnienie rozwoju regionu może być możliwe jedynie przy równoczesnym rozwoju wszystkich części Wielkopolski, zarówno biegunów wzrostu, jak i obszarów problemowych, a przede wszystkim przez wzmocnienie wzajemnie korzystnych relacji między nimi. W Strategii podkreślono, że rozwój należy budować na potencjałach wewnętrznych. W związku z tym, sformułowano następujący cel generalny: *Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju.*

Aby efektywnie wykorzystać potencjał rozwojowy na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, realizowane będą cele strategiczne poprzez realizację celów operacyjnych. Główne cele strategiczne z którymi działania rewitalizacyjne wykazują zgodność to:

- Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu;
- Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami;
- Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia;
- Zwiększenie zasobów oraz wyrównanie potencjału społecznego województwa.

Wśród działań rewitalizacyjnych zaplanowano m.in. zajęcia dla dzieci, młodzieży i osób starszych, które przyczynią się do realizacji celu „Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia”. Dzięki działaniom infrastrukturalnym (polegającym na modernizacji, przebudowie i adaptacji budynku starego kina, przebudowie Parku Miejskiego, odnowie „Domu Sióstr” i Zamku w Rokosowie, a także adaptacji terenów wokół stawów na cele integracji i włączenia społecznego w Dzieczynie) zostanie zapewniona możliwość aktywnego spędzania czasu nie tylko młodzieży, ale osobom w każdym wieku, co wpisuje się w cel „Zwiększenie zasobów oraz wyrównanie potencjału społecznego województwa”.

Należy również zauważyć, że projekt obejmujący budowę ścieżki rowerowej i kładki dla pieszych nad torami kolejowymi, wpłynie na poprawę dostępności komunikacyjnej i spójności regionu (cel: Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu).

### 3. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych

Proces rewitalizacji może być prowadzony zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich. Podkreślić jednak należy, że zarówno występowanie określonych zagadnień jako problemowych, jak i dostępność danych w tym zakresie jest silnie zróżnicowana przestrzennie. Czynniki, które powszechnie uważa się za istotne problemy rozwoju w największych miastach, mogą nie występować w ogóle lub występować w znacznie mniejszym natężeniu w miastach małych i na obszarach wiejskich, gdzie ze względu na skalę, nie stanowią problemu i nie wymagają interwencji.

Gmina Poniec jest gminą miejsko – wiejską. Ze względu na specyfikę obszarów miejskich i wiejskich oraz dostępność danych, niezbędne było zróżnicowanie sposobu przeprowadzenia diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych. W nawiązaniu do powyższego, niniejszą diagnozę przeprowadzono oddzielnie dla Miasta Poniec i sołectw wchodzących w skład obszaru wiejskiego Gminy Poniec.

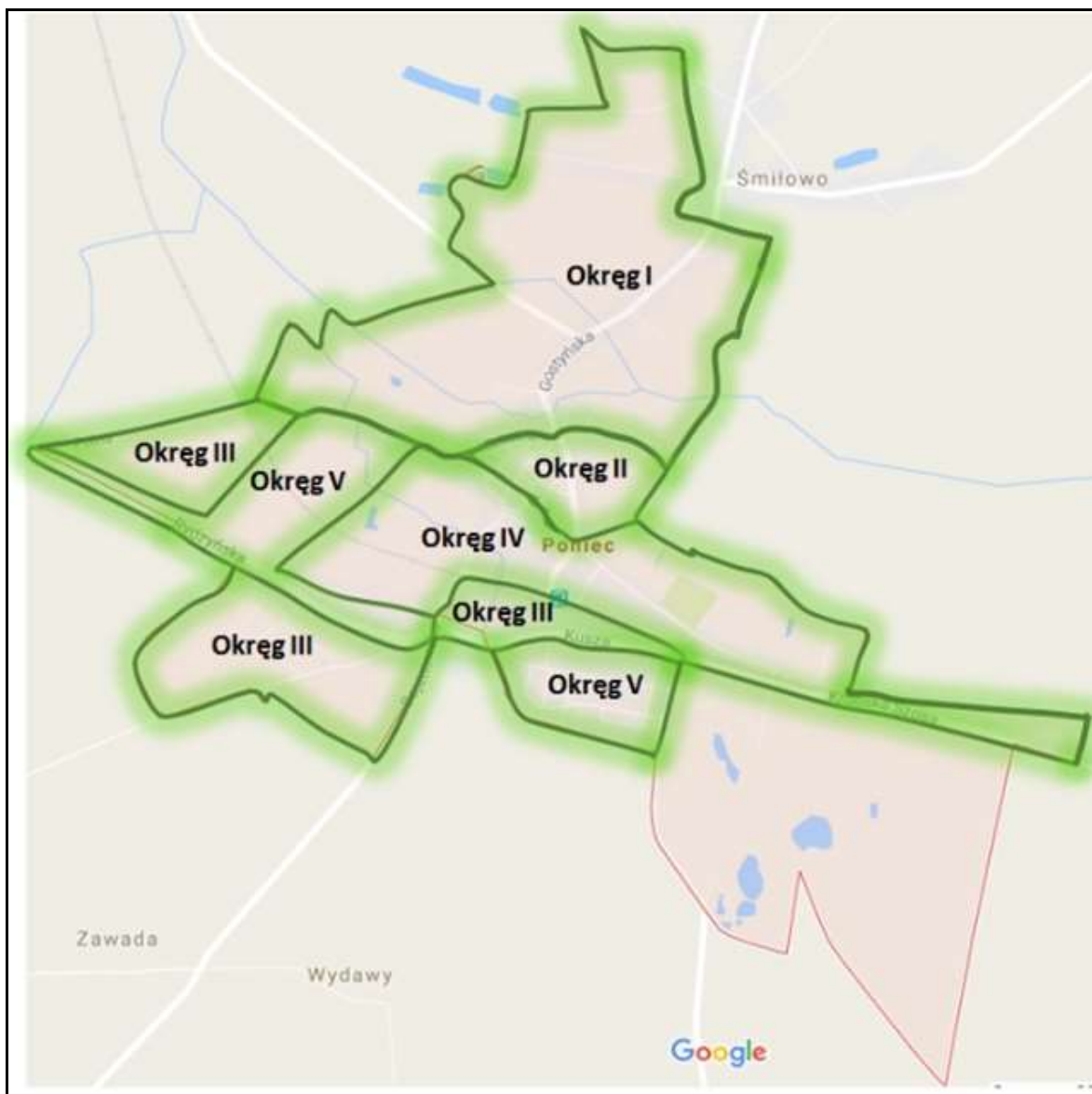
Aby sprawdzić, w których dzielnicach Miasta występuje sytuacja kryzysowa, Poniec podzielono na pięć okręgów (zgodnie z obowiązującym podziałem na okręgi wyborcze):

- Okręg 1 obejmuje ulice: Gostyńską, Gostyńską Szosę, Krótką, Piaskową oraz Szkolną;
- Okręg 2 obejmuje ulice: Drożdżyńskiego, Harcerską, Kościuszki, Kościelną, Ks. Prof. Dr Jana Respądką, Parkową, Ppłk Bernarda Śliwińskiego, Rynek, Wolności;
- Okręg 3 obejmuje ulice: Akacjową, Bojanowską, Dębową, Kasztanową, Krętą, Kuszą, Lipową, Mało Zamkową, Marszałka Focha, Polną, Świerkową, Wierzbową;
- Okręg 4 obejmuje ulice: Dworcową, Janiszewską, Krobską, Krobską Szosę, Pocztową, Spokojną;
- Okręg 5 obejmuje ulice: Adama Asnyka, Adama Mickiewicza, Bolesława Prusa, Cypriana Kamila Norwida, Elizy Orzeszkowej, Henryka Sienkiewicza, Juliana Tuwima, Juliusza Słowackiego, Marii Konopnickiej oraz Rydzyńską.

Natomiast obszar wiejski gminy przeanalizowano w oparciu o wyznaczone na terenie wiejskim Gminy jednostki pomocnicze - sołectwa.

Poniżej przedstawiono mapy Gminy Poniec z podziałem Miasta na okręgi oraz z zaznaczeniem poszczególnych sołectw na terenach wiejskich Gminy.

Rysunek 1. Mapa Ponieca z podziałem na okręgi



Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.google.pl>

**Rysunek 2. Mapa Gminy Poniec z podziałem na sołectwa**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.google.pl>

Analiza problemów występujących na terenie poszczególnych jednostek wyznaczonych na obszarze Gminy Poniec, została przeprowadzona na podstawie dostępnych danych statystycznych w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno - funkcjonalnej. Do analizy wykorzystano przede wszystkim dane Urzędu Miejskiego w Poniecu, Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy oraz dane Głównego Urzędu Statystycznego.

### 3.1. Sfera społeczna

#### CHARAKTERYSTYKA LUDNOŚCI

W 2014 roku mieszkańcy Gminy Poniec stanowili około 10,36% powiatu gostyńskiego i około 0,23% województwa wielkopolskiego. Poniższa tabela przedstawia udział ludności według ekonomicznych grup wieku na terenie niniejszej jednostki samorządu terytorialnego, powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w 2014 roku.

Zgodnie z poniższym zestawieniem, sytuacja na terenie Gminy Poniec generalnie kształtowała się podobnie jak w przypadku odpowiednich jednostek administracyjnych wyższego szczebla. Natomiast biorąc pod uwagę obszar miejski i wiejski Gminy, należy zauważyć, że sytuacja uformowała się mniej korzystnie na terenie Ponieca, gdzie odnotowano mniejszy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym i większy udział osób w wieku poprodukcyjnym niż na terenach wiejskich niniejszej jednostki samorządu terytorialnego.

**Tabela 1. Procentowy udział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Poniec, powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w 2014 roku**

Wyszczególnienie	Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku			Liczba osób ogółem
	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym	
<b>Gmina ogółem</b>	<b>19,5</b>	<b>63,7</b>	<b>16,8</b>	<b>7 890</b>
Obszar miejski	17,5	64,4	18,1	2873
Obszar wiejski	20,7	63,2	16,1	5017
<b>Powiat</b>	<b>19,7</b>	<b>63,7</b>	<b>16,7</b>	<b>76 193</b>
<b>Województwo</b>	<b>19,2</b>	<b>63,1</b>	<b>17,7</b>	<b>3 472 579</b>

Źródło: Dane GUS

Podobnie kształtuje się sytuacja na terenie Gminy Poniec, analizując dane odnośnie udziału ludności wg ekonomicznych grup wieku w latach 2010-2014. Na przestrzeni tych pięciu lat na terenie Gminy:

- o około 0,7 p.p. spadł udział osób w wieku przedprodukcyjnym (spadek odnotowano zarówno na terenie wiejskim, jak i miejskim Gminy), podobnie jak na terenie powiatu gostyńskiego (spadek o 0,9 p.p.) i województwa wielkopolskiego (spadek o 0,7 p.p.);
- spadł również udział ludności w wieku produkcyjnym – o 0,8 p.p (przy czym większy spadek odnotowano na terenach miejskich Gminy), podczas gdy na terenie powiatu wartość ta spadła o 0,9 p.p., a na terenie województwa o 1,8 p.p.;
- w każdym z analizowanych przypadków, odnotowano zwiększenie udziału osób w wieku poprodukcyjnym. Ogólnie na terenie Gminy Poniec o 1,6 p.p. (większy wzrost zauważono na terenie miasta), w tym samym czasie na terenie powiatu wartość ta zwiększyła się o 1,9 p.p., a na terenie województwa wielkopolskiego wzrosła o 2,4 p.p.

**Tabela 2. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Poniec, powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2010-2014**

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
<b>Gmina - ogółem</b>					
w wieku przedprodukcyjnym	20,2	20	19,5	19,6	19,5
w wieku produkcyjnym	64,5	64,5	64,4	64	63,7
w wieku poprodukcyjnym	15,2	15,4	16,1	16,4	16,8
<b>Gmina – obszar miejski</b>					
w wieku przedprodukcyjnym	17,7	17,4	17,3	17,4	17,5
w wieku produkcyjnym	65,9	65,8	65,2	64,7	64,4
w wieku poprodukcyjnym	16,4	16,7	17,5	17,9	18,1
<b>Gmina – obszar wiejski</b>					
w wieku przedprodukcyjnym	21,7	21,5	20,8	20,9	20,7
w wieku produkcyjnym	63,7	63,7	63,9	63,6	63,2
w wieku poprodukcyjnym	14,6	14,7	15,3	15,5	16,1
<b>Powiat</b>					
w wieku przedprodukcyjnym	20,6	20,2	20,1	19,8	19,7
w wieku produkcyjnym	64,6	64,5	64,2	64	63,7
w wieku poprodukcyjnym	14,8	15,3	15,8	16,2	16,7
<b>Województwo</b>					
w wieku przedprodukcyjnym	19,9	19,6	19,4	19,3	19,2
w wieku produkcyjnym	64,9	64,5	64,1	63,6	63,1
w wieku poprodukcyjnym	15,3	15,9	16,5	17,1	17,7

Źródło: Dane GUS

**Tabela 3. Przyrost naturalny i saldo migracji na terenie Gminy Poniec w latach 2010-2014**

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
<b>Gmina - ogółem</b>					
Przyrost naturalny	33	17	30	-12	10
Saldo migracji	1	2	-12	-13	-52
<b>Gmina – obszar miejski</b>					
Przyrost naturalny	2	-2	23	-15	-11
Saldo migracji	0	5	-8	-2	-9
<b>Gmina – obszar wiejski</b>					
Przyrost naturalny	31	19	7	3	21
Saldo migracji	1	-3	-4	-11	-43

Źródło: Dane GUS

Spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym negatywnie wpłynie na sytuację demograficzną Gminy Poniec. Niepomyślne prognozy

demograficzne potęguje ujemne saldo migracji, jakie odnotowano w ostatnich latach. Nieco korzystniej wygląda przyrost naturalny, jednak należy zauważyć, że w ostatnich latach podlegał on znacznym wahaniom. Dlatego konieczne jest podejmowanie działań mających na celu wzrost atrakcyjności mieszkaniowej i gospodarczej przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego, co zachęci młodych ludzi do pozostania na tym terenie i przyciągnie mieszkańców spoza terenu Gminy.

Zgodnie z danymi Urzędu Miejskiego w Poniecu, niniejsza jednostka samorządu terytorialnego liczyła na koniec 2015 roku 8 005 mieszkańców, przy czym większość stanowiły osoby zamieszkujące obszar wiejski Gminy (około 63,6%). Poniższa tabela prezentuje liczbę ludności w poszczególnych sołectwach oraz w okręgach wyznaczonych na terenie Ponieca. Na obszarach wiejskich, największa liczba ludności zamieszkuje sołectwa Łęka Wielka – około 14% oraz Śmiłowo – około 10%, natomiast wśród wyznaczonych okręgów na terenie Miasta największym pod względem ludności jest Okręg III, który obejmuje około 24% mieszkańców Ponieca (ulice: Akacyjowa, Bojanowska, Dębowa, Kasztanowa, Kręta, Kusza, Lipowa, Mała Zamkowa, Marszałka Focha, Polna, Świerkowa, Wierzbowa).

**Tabela 4. Liczba mieszkańców w poszczególnych jednostkach analizy na terenie Gminy Poniec z uwzględnieniem grup wiekowych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dane Gmina			
	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Liczba mieszkańców
<b>OKRĘG I</b>	116	353	69	538
<b>Okręg II</b>	74	311	56	441
<b>OKRĘG III</b>	132	460	112	704
<b>OKRĘG IV</b>	108	392	85	585
<b>OKRĘG V</b>	130	460	60	650
<b>MIASTO PONIEC RAZEM</b>	<b>560</b>	<b>1 976</b>	<b>382</b>	<b>2 918</b>
<b>Bogdanki</b>	49	94	21	141
<b>Bączylas</b>	30	95	16	164
<b>Czarkowo</b>	35	140	26	201
<b>Drzewce</b>	86	230	33	349
<b>Dzięczyna</b>	95	250	41	386
<b>Grodzisko</b>	53	117	25	195
<b>Janiszewo</b>	59	157	30	246
<b>Łęka Mała</b>	41	118	35	194
<b>Łęka Wielka</b>	147	457	90	694
<b>Miehcin</b>	21	77	5	103
<b>Rokosowo</b>	86	247	46	379
<b>Sarbinowo</b>	58	165	35	258
<b>Szurkowo</b>	75	210	37	322

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dane Gmina			
	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Liczba mieszkańców
Śmiłowo	103	326	69	498
Teodozewo	34	102	18	154
Waszkowo	47	113	13	173
Wydawy	14	51	20	85
Zawada	18	84	9	111
Żytowiecko	87	286	61	434
<b>SOŁECTWA RAZEM</b>	<b>1 138</b>	<b>3 319</b>	<b>630</b>	<b>5 087</b>
<b>RAZEM GMINA</b>	<b>1 698</b>	<b>5 295</b>	<b>1 012</b>	<b>8 005</b>

Źródło: Dane UM Poniec

Ze względu na strukturę populacji, najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy w wieku produkcyjnym – około 66% ogólnej liczby ludności w 2015 roku (udział ten był mniejszy na obszarach wiejskich, gdzie wyniósł 65%, natomiast większy na terenie Miasta, gdzie oscylował na poziomie 68%). Następną grupą pod względem udział w ogólnej liczbie ludności były osoby w wieku przedprodukcyjnym (ogólnie około 21%, na terenie sołectw udział ten był większy niż w poszczególnych okręgach Ponieca). Ich liczba przewyższała liczbę osób w wieku poprodukcyjnym, które stanowiły około 13% mieszkańców Gminy Poniec.

W oparciu o powyższe dane, przeanalizowano sytuację na terenie poszczególnych jednostek wyznaczonych do analizy. Należy podkreślić, że analizy dokonano osobno dla terenu miejskiego i wiejskiego Gminy Poniec, biorąc pod uwagę różną specyfikę niniejszych obszarów. Wartości charakteryzujące poszczególne sołectwa odniesiono do średniej właściwej dla obszarów wiejskich Gminy Poniec, natomiast dane opisujące pięć okręgów Ponieca, zestawiono ze średnimi wartościami opisującymi obszar miejski Gminy.

Tabela 5. Wskaźniki społeczne – grupy ekonomiczne ludności na obszarze miejskim Gminy

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera społeczna
	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
OKRĘG I	19,55%
OKRĘG II	18,01%
OKRĘG III	24,35%
OKRĘG IV	21,68%
OKRĘG V	13,04%
<b>MIASTO PONIEC RAZEM</b>	<b>19,33%</b>

Legenda:

wartość gorsza niż średnia	wartość lepsza niż średnia
----------------------------	----------------------------

Źródło: Opracowanie własne



Powyższa tabela przedstawia wskaźnik społeczny, opierający się na udziale grup ekonomicznych ludności w poszczególnych okręgach, wyznaczonych na terenie Miasta Poniec. Kolorem czerwonym zaznaczono wartości, które są mniej korzystne niż średnia wartość dla Ponieca, natomiast kolorem zielonym zaznaczono te wskaźniki, które przyjmują lepsze wyniki niż przeciętna wartość dla miasta.

Biorąc pod uwagę udział poszczególnych grup wiekowych, najgorzej przedstawia się sytuacja w Okręgu I, III i IV, gdzie analizowany wskaźnik przyjął wartości mniej korzystne niż średnia dla Miasta. Natomiast w przypadku terenów wiejskich sytuację kryzysową odnotowano na terenie sołectw: Bogdanki, Grodzisko, Janiszewo, Łęka Mała, Łęka Wielka, Sarbinowo, Śmiłowo, Wydawy i Żytowiecko.

**Tabela 6. Wskaźniki społeczne – grupy ekonomiczne ludności na obszarze wiejskim Gminy**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera społeczna
	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Bogdanki	22,34%
Bączylas	16,84%
Czarkowo	18,57%
Drzewce	14,35%
Dzięczyna	16,40%
Grodzisko	21,37%
Janiszewo	19,11%
Łęka Mała	29,66%
Łęka Wielka	19,69%
Miechcin	6,49%
Rokosowo	18,62%
Sarbinowo	21,21%
Szurkowo	17,62%
Śmiłowo	21,17%
Teodozewo	17,65%
Waszkowo	11,50%
Wydawy	39,22%
Zawada	10,71%
Żytowiecko	21,33%
<b>SOŁECTWA RAZEM</b>	<b>18,98%</b>

**Legenda:**

wartość gorsza niż średnia	wartość lepsza niż średnia
----------------------------	----------------------------

Źródło: Opracowanie własne

W analizowanym okresie można zauważyć, że społeczeństwo na terenie Gminy Poniec starzeje się, tak jak obserwuje się to w skali kraju i Europy. Zmiany zachodzące w strukturze wiekowej mieszkańców, bez podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych, mogą pociągać za sobą następujące problemy:

- spadek zapotrzebowania na usługi przedszkolne w kolejnych latach w związku ze spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, a także spadek liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów. Może to mieć negatywne konsekwencje w postaci konieczności racjonalizacji sieci szkół, których utrzymanie będzie nieefektywne w stosunku do liczby uczniów,
- silny wzrost liczebności osób starszych, który prawdopodobnie pociągnie za sobą nasilenie się problemów społecznych dotyczących osoby starsze oraz wzrost wydatków Gminy w zakresie opieki społecznej. Gmina powinna zatem dążyć do rozwoju usług skierowanych do starszych grup wiekowych. Niezbędna jest także likwidacja barier architektonicznych oraz tworzenie łatwo dostępnej komunikacji.

Na analizowanym obszarze, część mieszkańców boryka się z wykluczeniem społecznym. Trzeba też pamiętać, że społeczeństwo Gminy Poniec starzeje się, w związku z tym konieczne jest podejmowanie działań mających na celu aktywizację społeczną, która umożliwi integrację mieszkańców w różnym wieku i dotkniętych różnymi problemami.

Aby Gmina Poniec mogła się rozwijać i zwiększać swoją przewagę konkurencyjną w stosunku do innych gmin, musi przede wszystkim podejmować działania zmierzające do dalszego pozyskiwania nowych mieszkańców (zwłaszcza osób młodych i młodych rodzin) oraz dostosowywania panujących warunków do potrzeb osób starszych. Aby to osiągnąć, należy przede wszystkim zwiększyć atrakcyjność mieszkaniową terenów Gminy poprzez rozwój oferty skierowanej do mieszkańców i podstawowej infrastruktury.

#### PROBLEMY SPOŁECZNE

Celem działań podejmowanych przez instytucje działające w zakresie szeroko pojętej pomocy społecznej, jest zapewnienie warunków życia odpowiadających godności człowieka. Placówką realizującą zadania pomocy społecznej na terenie Gminy Poniec jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Ośrodek pomaga rodzinom oraz osobom samotnym w trudnych sytuacjach życiowych, realizuje zadania własne i zlecone zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej.

Tabela 7 przedstawia wybrane dane charakteryzujące pomoc społeczną na obszarze Gminy Poniec, powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2010-2014.

Zgodnie z danymi GUS, na terenie Gminy Poniec w latach 2010-2014 liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej spadła o 21%, co spowodowało także spadek

osób w tych gospodarstwach o 11%. Podobny trend zaobserwowano na terenie powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego. Na terenie powiatu w analizowanych latach liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej spadła o 12,5%, w tym samym czasie o 19,8% spadła również liczba osób korzystających z pomocy społecznej. Podobne tendencje zaobserwowano na terenie województwa wielkopolskiego, gdzie liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 5,2%, a liczba osób korzystających z pomocy społecznej spadła o 11,4%. Uwzględniając zatem dwa powyższe wskaźniki i zestawiając je z danymi właściwymi dla jednostek samorządu terytorialnego wyższego stopnia, sytuacja na terenie Gminy Poniec kształtowała się korzystnie.

Biorąc pod uwagę zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup, w latach 2010-2014 na terenie Gminy Poniec o 0,9 p.p. zmniejszył się udział osób korzystających z pomocy społecznej. Podobnie ukształtowała się sytuacja na terenie powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego, gdzie wskaźnik ten na przestrzeni pięciu lat w przypadku powiatu spadł o 1,8 p.p, a na terenie województwa zmniejszył się o 1 p.p. Analizując natomiast zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku w 2014 roku, należy zauważyć, że sytuacja na terenie Gminy kształtuje się korzystnie. W 2014 roku 8,1% ogółu ludności korzystało z pomocy społecznej. Wartość ta była porównywalna z wynikiem charakteryzującym powiat gostyński (7,2%) i województwo wielkopolskie (7%).

Poniższa tabela przedstawia także udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku. We wszystkich analizowanych jednostkach samorządu terytorialnego udział ten na przestrzeni lat 2010-2014 spadł, przy czym należy zauważyć, że najwyższy wskaźnik w każdym z lat analizy odnotowano na terenie Gminy Poniec, gdzie w 2014 roku wyniósł on 33,5% (dla porównania na terenie powiatu gostyńskiego równy był 31,3%, natomiast na obszarze województwa wielkopolskiego wynosił 28,6%).

**Tabela 7. Wybrane dane charakteryzujące pomoc społeczną na obszarze Gminy Poniec, powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2010-2014**

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
<b>Gmina - ogółem</b>					
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego - ogółem	251	218	203	203	199
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego-ogółem	717	721	682	649	639
Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku - ogółem [%]	9	9	8,5	8,2	8,1
Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku [%]	50	44,7	40,2	36,8	33,5
<b>Powiat</b>					
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego - ogółem	2216	2106	2080	2086	1938
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego-ogółem	6829	6337	6143	6082	5474
Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku - ogółem [%]	9	8,3	8,1	8	7,2
Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku [%]	46,3	42,4	38	34,3	31,3
<b>Województwo</b>					
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego - ogółem	98044	93543	95361	99687	92948
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego-ogółem	274174	257062	257778	267949	242806
Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku - ogółem [%]	8	7,5	7,5	7,7	7
Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku [%]	39,1	36,4	33,3	30,9	28,6

Źródło: Dane GUS

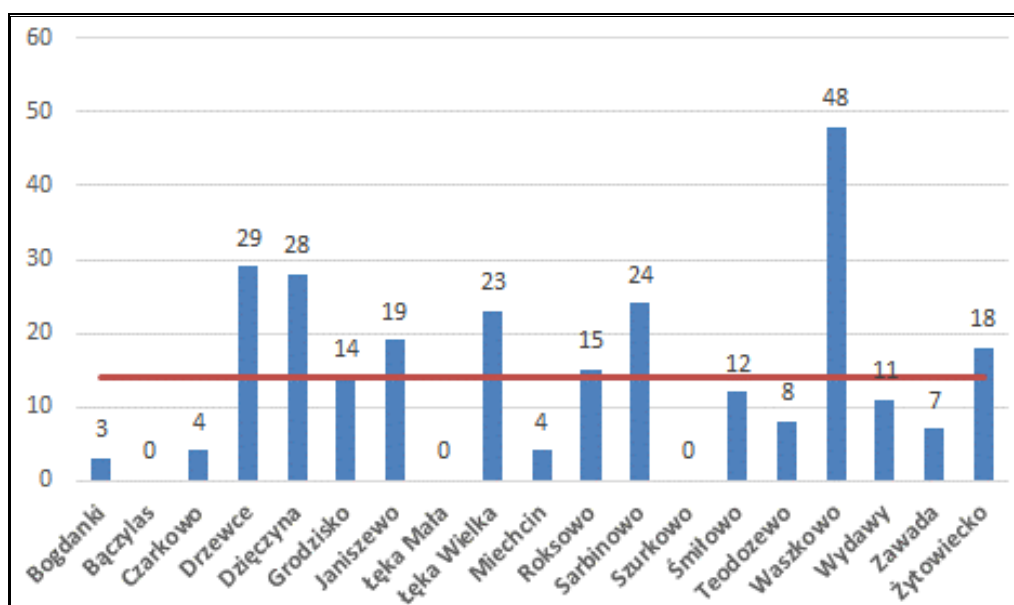
Poniżej zaprezentowano szczegółowe dane na temat pomocy społecznej świadczonej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu w 2015 roku. Ogólna liczba osób korzystających z pomocy społecznej na koniec 2015 roku wynosiła 406, co przełożyło się na 161 gospodarstw domowych, korzystających z pomocy społecznej. Analizując obszar miejski i wiejski Gminy, należy zauważyć, że wśród podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej większość stanowili mieszkańcy obszarów wiejskich (267 osób, co stanowiło około 66%), a największą ich liczbę, odnotowano na terenie sołectwa Waszkowo (48 osób). Trzeba wskazać, że wartość ta znacznie przewyższała liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w następnych

w kolejności jednostkach osadniczych – Drzewce (29 osób) i Dzięczyzna (28 osób). Powyżej średniej dla obszarów wiejskich Gminy umiejscowiły się również sołectwa Sarbinowo, Łęka Wielka, Janiszewo, Żytowiecko oraz Rokosowo.

Natomiast na terenie Ponieca, powyżej średniej dla obszarów miejskich znalazł się jedynie Okręg II, gdzie odnotowano 72 podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej (co stanowiło ponad połowę osób korzystających z pomocy społecznej na terenie Miasta).

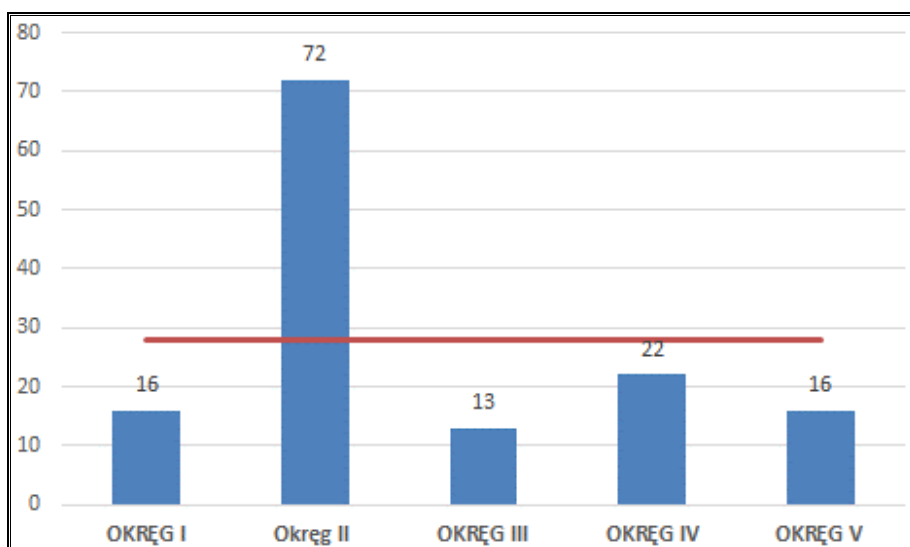
Zależności w tym względzie dobrze obrazują poniższe wykresy, gdzie wyraźnie widać, że beneficjenci OPS z sołectwa Waszkowo oraz Okręgu II, znacznie przewyższają swą liczbą, beneficjentów pomocy społecznej z pozostałych jednostek poddanych analizie.

**Wykres 1. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Poniec**



Źródło: Opracowanie własne

**Wykres 2. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na terenie Miasta Poniec**



Źródło: Opracowanie własne

Z danych zaprezentowanych w poniższej tabeli wynika, iż najpowszechniejszym problemem, występującym na terenie Gminy Poniec, z powodu którego przyznawana jest pomoc społeczna jest ubóstwo. Z tego powodu około 58% beneficjentów OPS, otrzymało pomoc w 2015 roku. Znaczna część świadczeń przyznawana też była z powodu bezrobocia, długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności. Należy zaznaczyć, iż problemy te na ogół nie występują w izolacji od siebie, ale są ze sobą połączone i niosą za sobą poważne skutki społeczne dla ludności, z których najczęstszym jest ubóstwo.

Należy zauważyć, że w poniższej tabeli nie wykazano osób objętych pomocą społeczną z powodu narkomanii, ponieważ w 2015 roku żadnej z osób mieszkających na terenie Gminy Poniec nie przyznano pomocy z tej właśnie przyczyny. Świadczy to o marginalnym znaczeniu tego negatywnego zjawiska społecznego na terenie niniejszej jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela 8. Pomoc społeczna na terenie Gminy Poniec w 2015 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dane OPS									
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Liczba osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa	Liczba osób objętych pomocą z powodu: niepełnosprawności	Liczba osób objętych pomocą z powodu: bezrobocia	Liczba osób objętych pomocą z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby	Liczba osób objętych pomocą z powodu: alkoholizmu	Liczba osób objętych pomocą z powodu: narkomanii	Liczba osób objętych pomocą z powodu: przemocy w rodzinie
Okręg I	16	6	14	16	1	1	2	0	0	1
Okręg II	72	32	6	16	10	8	8	2	0	0
Okręg III	13	20	22	14	2	2	1	1	0	0
Okręg IV	22	12	42	3	1	2	6	0	0	1
Okręg V	16	6	10	1	0	1	2	2	0	0
<b>MIASTO PONIEC RAZEM</b>	<b>139</b>	<b>76</b>	<b>94</b>	<b>50</b>	<b>14</b>	<b>14</b>	<b>19</b>	<b>5</b>	<b>0</b>	<b>2</b>
Bogdanki	3	3	21	13	1	0	2	0	0	0
Bączylas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Czarkowo	4	4	7	9	1	1	2	0	0	0
Drzewce	29	7	26	29	0	5	0	2	0	2
Dzięczyzna	28	7	20	27	4	2	4	0	0	0
Grodzisko	14	4	27	6	2	2	2	1	0	0
Janiszewo	19	10	16	10	2	1	3	0	0	1
Łęka Mała	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0
Łęka Wielka	23	10	44	19	2	4	3	0	0	0
Miechcin	4	1	4	0	1	0	1	0	0	0
Rokosowo	15	4	36	3	1	2	0	0	0	0
Sarbinowo	24	5	23	3	4	1	3	0	0	0
Szurkowo	0	0	20	0	0	0	0	0	0	0
Śmiłowo	12	5	18	12	0	3	0	0	0	0
Teodozowo	8	1	9	0	0	0	0	0	0	0

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PONIEC

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dane OPS									
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Liczba osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa	Liczba osób objętych pomocą z powodu: niepełnosprawności	Liczba osób objętych pomocą z powodu: bezrobocia	Liczba osób objętych pomocą z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby	Liczba osób objętych pomocą z powodu: alkoholizmu	Liczba osób objętych pomocą z powodu: narkomanii	Liczba osób objętych pomocą z powodu: przemocy w rodzinie
Waszkowo	48	11	13	41	3	6	4	0	0	3
Wydawy	11	3	8	11	1	1	1	1	0	0
Zawada	7	2	9	0	1	1	1	0	0	0
Żytowiecko	18	8	35	3	3	6	2	0	0	0
<b>SOŁECTWA RAZEM</b>	<b>267</b>	<b>85</b>	<b>345</b>	<b>186</b>	<b>26</b>	<b>35</b>	<b>28</b>	<b>4</b>	<b>0</b>	<b>6</b>
<b>RAZEM GMINA</b>	<b>406</b>	<b>161</b>	<b>439</b>	<b>236</b>	<b>40</b>	<b>49</b>	<b>47</b>	<b>9</b>	<b>0</b>	<b>8</b>

Źródło: Dane OPS w Poniecu



Na podstawie danych przekazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu, przeanalizowano sytuację na terenie poszczególnych jednostek wyznaczonych do analizy w oparciu o wskaźnik „Udział osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze”. Tak jak w przypadku ekonomicznych grup wieku, analizy dokonano osobno dla terenu miejskiego i wiejskiego Gminy Poniec, biorąc pod uwagę różną specyfikę niniejszych obszarów. Wartości charakteryzujące poszczególne sołectwa odniesiono do średniej właściwej dla obszarów wiejskich Gminy Poniec, natomiast dane opisujące pięć okręgów Ponieca, zestawiono ze średnimi wartościami opisującymi obszar miejski Gminy.

Zgodnie z poniższym zestawieniem, w przypadku Ponieca sytuację kryzysową odnotowano na obszarze Okręgu I, II oraz III.

**Tabela 9. Wskaźniki społeczne – beneficjenci pomocy społecznej na terenie Miasta Poniec**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera społeczna
	Udział osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze
OKRĘG I	2,97%
OKRĘG II	3,63%
OKRĘG III	1,99%
OKRĘG IV	0,51%
OKRĘG V	0,15%
<b>MIASTO PONIEC RAZEM</b>	<b>1,71%</b>

Legenda:

wartość gorsza niż średnia	wartość lepsza niż średnia
----------------------------	----------------------------

Źródło: Opracowanie własne

Z kolei analizując obszar wiejski Gminy, sytuację kryzysową zauważono w sołectwach Bogdanki, Czarkowo, Drzewce, Dzieczyna, Janiszewo, Waszkowo oraz Wydawy.

Tabela 10. Wskaźniki społeczne – beneficjenci pomocy społecznej na terenie sołectw

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera społeczna
	Udział osób objętych pomocą z powodu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze
Bogdanki	9,22%
Bączylas	0,00%
Czarkowo	4,48%
Drzewce	8,31%
Dzięczyna	6,99%
Grodzisko	3,08%
Janiszewo	4,07%
Łęka Mała	0,00%
Łęka Wielka	2,74%
Miechcin	0,00%
Rokosowo	0,79%
Sarbinowo	1,16%
Szurkowo	0,00%
Śmiłowo	2,41%
Teodozewo	0,00%
Waszkowo	23,70%
Wydawy	12,94%
Zawada	0,00%
Żytowiecko	0,69%
<b>SOŁECTWA RAZEM</b>	<b>3,66%</b>

Legenda:

wartość gorsza niż średnia	wartość lepsza niż średnia
----------------------------	----------------------------

Źródło: Opracowanie własne

Część mieszkańców Gminy Poniec boryka się z problemami społecznymi, co znajduje odzwierciedlenie w liczbie osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa. Zjawisko ubóstwa z jednej strony jest wynikiem określonych procesów społeczno-gospodarczych, z drugiej zaś samo potrafi generować nowe problemy w postaci uzależnień czy przemocy w rodzinie. Ich rozwiązanie wymaga kompleksowego podejścia do zastanej rzeczywistości, ze szczególnym uwzględnieniem osób, które zagrożone są wykluczeniem społecznym. Jak pokazują dotychczasowe doświadczenia, łatwo stać się beneficjentem systemu pomocy społecznej, o wiele trudniej jednak powrócić na drogę samodzielności i odpowiedzialności za byt własny i losy rodziny. Dlatego konieczne jest podejmowanie działań profilaktycznych, terapeutycznych oraz edukacyjnych.

Trzeba również pamiętać o tym, że zła sytuacja dochodowa sprzyja osłabieniu kontaktów społecznych, a w konsekwencji izolacji społecznej. Obszar współwystępowania obu zjawisk – ubóstwa i wykluczenia społecznego jest znaczny. Jednak nie da się postawić znaku równości między zjawiskiem ubóstwa a wykluczeniem społecznym. Osoby ubogie nie muszą być wykluczone i odwrotnie – osoby wykluczone niekoniecznie są ubogie.

Niemniej jednak mieszkańcy Gminy Poniec są niewystarczająco zaangażowani w życie publiczne, co odzwierciedlają wyniki konsultacji społecznych, a także niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych.

Do wyliczenia wskaźnika zaprezentowanego w poniżej tabeli posłużono się frekwencją w wyborach sołeckich w 2011 roku (dla obszaru wiejskiego Gminy) oraz frekwencją w wyborach samorządowych w 2014 roku (dla obszaru miejskiego Gminy).

Dla obszaru wiejskiego posłużono się frekwencją w wyborach sołeckich, a nie frekwencją w wyborach samorządowych w 2014 roku, ponieważ podczas tych wyborów poszczególne sołectwa były zgrupowane w okręgi, co nie pozwoliło na sprawdzenie liczby osób biorących udział w wyborach z poszczególnych sołectw. Frekwencja ta jest natomiast dobrze widoczna w przypadku wyborów sołeckich. Ponadto należy wskazać, że wybory sołtysów dotyczą spraw „najbliższych” mieszkańcom i to na tego typu wyborach frekwencja powinna być największa.

Z kolei dla obszaru miejskiego Gminy posłużono się wynikami wyborów samorządowych przeprowadzonych w 2014 roku. Podczas gdy w 2011 roku były organizowane wybory sołeckie, na terenie Ponieca dokonano wyboru zarządu Osiedla Miasta Poniec, jednak wówczas nie wyodrębniono podziału Ponieca na okręgi. Taki podział zastosowano podczas wyborów samorządowych w 2014 roku i dlatego je przyjęto do analizy – aby możliwe było rozróżnienie zmiennych dla poszczególnych okręgów Ponieca.

**Tabela 11. Wskaźniki społeczne – frekwencja w spotkaniach dot. spraw lokalnych na terenie Miasta Poniec**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera społeczna
	Niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych
OKRĘG I	46,39%
Okręg II	46,34%
OKRĘG III	49,82%
OKRĘG IV	45,17%
OKRĘG V	44,22%
<b>MIASTO PONIEC RAZEM</b>	<b>46,39%</b>

Legenda:

wartość gorsza niż średnia	wartość lepsza niż średnia
----------------------------	----------------------------

Źródło: Opracowanie własne

**Tabela 12. Wskaźniki społeczne – frekwencja w spotkaniach dot. spraw lokalnych na terenie wiejskim Gminy Poniec**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera społeczna
	Niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych
Bogdanki	15,25%
Bączylas	33,61%
Czarkowo	18,25%
Drzewce	17,33%
Dzięczyna	22,26%
Grodzisko	22,06%
Janiszewo	34,80%
Łęka Mała	40,54%
Łęka Wielka	21,57%
Miechcin	42,86%
Rokosowo	30,04%
Sarbinowo	25,98%
Szurkowo	17,78%
Śmitowo	22,81%
Teodozewo	23,42%
Waszkowo	52,00%
Wydawy	17,95%
Zawada	34,94%
Żytowiecko	18,05%
<b>SOŁECTWA RAZEM</b>	<b>26,92%</b>

**Legenda:**

wartość gorsza niż średnia	wartość lepsza niż średnia
----------------------------	----------------------------

Źródło: Opracowanie własne

W nawiązaniu do powyższych wskaźników należy zauważyć, że zarówno mieszkańcy obszaru miejskiego, jak i wiejskiego Gminy są w znikomym stopniu zaangażowani w życie publiczne. Jedynie w sołectwie Wydawy frekwencja przekroczyła 50%. Dlatego też konieczne jest podejmowanie inicjatyw mających na celu aktywizację społeczną, która nie tylko umożliwi integrację mieszkańców w różnym wieku i dotkniętych różnymi problemami, ale również zachęci do angażowania się w sprawy lokalne i budowanie dobra wspólnego.

RYNEK PRACY

Do końca 2012 roku sytuacja na rynku pracy na analizowanym obszarze nie była korzystna. W Gminie Poniec odnotowano wówczas 394 osoby bez pracy, co stanowiło 7,7% liczby ludności w wieku produkcyjnym. Sytuacja uległa poprawie w 2013 roku, kiedy to bezrobocie zaczęło spadać zarówno na terenie Gminy Poniec, jak i na obszarze powiatu gostyńskiego

oraz województwa wielkopolskiego. Biorąc pod uwagę poszczególne wartości wskaźników należy zauważyć, że sytuacja na rynku pracy w Gminie Poniec jest porównywalna z wartościami, jakie charakteryzują jednostki administracyjne wyższego szczebla. W 2014 roku udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci na terenie Gminy Poniec wynosił 6,1% i był niższy niż w powiecie (6,9%), ale wyższy niż w województwie (5,3%). Natomiast mniej korzystnie wygląda sytuacja w przypadku wskaźnika pracujących na 1000 ludności. Dla Gminy Poniec wartość ta oscylowała na poziomie 123 osób i była znacznie niższa niż wartość właściwa dla powiatu gostyńskiego (210 osób) oraz województwa wielkopolskiego (257 osób).

**Tabela 13. Struktura bezrobocia na terenie Gminy Poniec na tle powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2010–2014**

Wyszczególnienie			2010	2011	2012	2013	2014
<b>Bezrobotni zarejestrowani wg płci</b>							
ogółem	osoba	gmina	386	390	394	341	308
		powiat	3 930	3 922	3 941	3 818	3 356
		województwo	135 172	134 954	147 902	144 832	116 410
mężczyźni	osoba	gmina	195	177	193	161	140
		powiat	1 783	1 653	1 800	1 777	1 439
		województwo	59 461	56 585	66 610	65 042	50 568
kobiety	osoba	gmina	191	213	201	180	168
		powiat	2 147	2 269	2 141	2 041	1 917
		województwo	75 711	78 369	81 292	79 790	65 842
<b>Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci</b>							
ogółem	%	gmina	7,5	7,6	7,7	6,7	6,1
		powiat	8	8	8,1	7,8	6,9
		województwo	6	6,1	6,7	6,6	5,3
mężczyźni	%	gmina	7,1	6,5	7,1	5,9	5,2
		powiat	6,8	6,3	6,9	6,8	5,6
		województwo	5,1	4,8	5,7	5,6	4,4
kobiety	%	gmina	8,0	8,9	8,5	7,6	7,2
		powiat	9,3	9,8	9,3	8,9	8,5
		województwo	7,1	7,4	7,7	7,6	6,3
<b>Pracujący na 1000 ludności</b>							
ogółem	osoba	gmina	117	113	120	117	123
		powiat	197	205	207	204	210
		województwo	244	245	245	249	257

Źródło: Dane GUS

Zgodnie z poniższym zestawieniem, w 2015 roku liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy wynosiła 232, z czego większość stanowili mieszkańcy obszarów wiejskich. Ze względu na płeć, więcej osób pozostających bez pracy odnotowano wśród kobiet. Ponadto należy zauważyć, że dużą część stanowiły osoby długotrwale bezrobotne (121 osób tj. 52%). Największa ich liczba zamieszkiwała sołectwo Łęka Wielka. Znaczny odsetek osób bezrobotnych odnotowano wśród ludzi młodych, do 30 roku życia (81 osób tj. 35%). Następną w kolejności grupą bezrobotnych, były osoby pozostające bez pracy powyżej 50 roku życia - około 27%. Natomiast bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych stanowili 22% analizowanej grupy.

**Tabela 14. Struktura bezrobocia na terenie Gminy Poniec w 2015 roku**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dane PUP					
	Liczba osób bezrobotnych	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych	Bezrobotni do 30 roku życia	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia
<b>MIASTO PONIEC RAZEM</b>	69	38	13	25	37	15
<b>SOŁECTWA RAZEM</b>	163	83	38	56	84	47
<b>RAZEM GMINA</b>	232	121	51	81	121	62

Źródło: PUP Gostyń

Należy zaznaczyć, że brak pracy lub jej utrata jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwale występowanie tych efektów bezrobocia w konsekwencji wpłynie bezpośrednio na wzrost wydatków Gminy Poniec na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji powyższych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy.

Konieczne jest zatem podejmowanie działań, zmierzających do ograniczenia bezrobocia (szkolenia, staże, praktyki itp.). Aktywizacja osób bezrobotnych przyczyni się do zmniejszenia liczby mieszkańców dotkniętych ubóstwem i innymi negatywnymi zjawiskami społecznymi. Przełoży się to z kolei na spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej.

#### EDUKACJA

Na terenie Gminy Poniec funkcjonują następujące placówki oświatowe:

1. **Szkoła Podstawowa w Sarbinowie** - do szkoły uczęszczają dzieci z następujących miejscowości: Sarbinowo, Szurkowo oraz Włostki;
2. **Szkoła Podstawowa w Poniecu** – do szkoły uczęszczają dzieci z następujących miejscowości: Czarkowo, Dzieczyna, Dzieczynka, Drzewce, Janiszewo, Miehcin, Poniec, Śmiłowo, Waszkowo, Wydawy, Zawada;

3. **Gimnazjum Publiczne w Poniecu** – swym zasięgiem obejmuje dzieci z miejscowości Poniec, Śmiłowo, Zawada, Waszkowo, Janiszewo, Miechcin, Drzewce, Czarkowo, Dzieczyna, Dzieczynka, Włostki, Sarbinowo oraz Szurkowo;
4. **Zespół Szkół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum im.gen.dyw.Stefana Roweckiego "Grota" w Żytowiecku** – do szkół uczęszczają dzieci z miejscowości: Żytowiecko, Grodzisko, Maciejewo, Łęka Mała, Franciszkowo, Łęka Wielka, Kopanie, Bogdanki, Rokosowo, Teodozewo oraz Bączylas.

W tabelach poniżej zaprezentowano wyniki sprawdzianu szóstoklasistów oraz wyniki egzaminu gimnazjalnego uczniów z terenu Gminy Poniec, na tle gminy, powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w 2016 roku.

W przypadku sprawdzianu szóstoklasisty w każdej ze szkół wyniki kształtowała się inaczej, jednak należy zauważyć, że kształtowały się one poniżej średniej dla województwa wielkopolskiego.

Podobnie wygląda sytuacja analizując wyniki egzaminu gimnazjalnego. W większości, uczniowie również osiągnęli wyniki poniżej średniej dla województwa – wyjątek w tym zakresie dot. egzaminu z matematyki w Gimnazjum w Poniecu oraz części z języka polskiego w Gimnazjum w Żytowiecku.

Poniższe dane wskazują na niedobory w systemie kształcenia na terenie Gminy Poniec i świadczą o sytuacji kryzysowej. Sytuację kryzysową potęguje fakt, że część mieszkańców Gminy Poniec korzysta z pomocy społecznej z powodu ubóstwa. Zła sytuacja dochodowa uniemożliwia zapewnienie dzieciom płatnych zajęć dodatkowych. Ponadto wnioski płynące z przeprowadzonych konsultacji społecznych wskazują na konieczność rozszerzenia oferty spędzania wolnego czasu dla różnych grup społecznych i wiekowych, w tym poprzez zapewnienie oferty bezpłatnych zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzież, dzięki którym będą one mogły rozwijać swój umiejętności i zainteresowania.

Tabela 15. Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w szkołach podstawowych zlokalizowanych na terenie Gminy Poniec w 2016 roku

Wyszczególnienie				Część pierwsza					Część druga <sup>1</sup>				
nazwa szkoły	miejsowość	adres	liczba zdających	średni wynik % szkoły	średni wynik % gminy	średni wynik % powiatu	średni wynik % województwa	średni wynik % kraju	średni wynik % szkoły	średni wynik % gminy	średni wynik % powiatu	średni wynik % województwa	średni wynik % kraju
Szkoła Podstawowa im. mjr Henryka Sucharskiego	Poniec	Szkolna 8	63	58,3	55,53	58,29	60,8	63	64,27	63,08	65,63	69,96	71
Szkoła Podstawowa w Sarbinowie	Sarbinowo	Sarbinowo 31	8	46					53,75				
Szkoła Podstawowa w Żytowiecku	Żytowiecko	Żytowiecko 46	23	51,26					62,22				

Źródło: OKE Poznań

Tabela 16. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego na terenie Gminy Poniec, powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w 2016 roku

Wyszczególnienie	miejsowość	adres	liczba zdających	Historia, WOS	Jęz. polski	Przedmioty przyrodnicze	matematyka	Język angielski poziom podstawowy	Język angielski poziom rozszerzony
Publiczne Gimnazjum ppłk. dr. Bernarda Śliwińskiego	Poniec	ul. Szkolna 9	36	47,39	63,56	47,19	52,75	51,34	34,69
Gimnazjum w Żytowiecku	Żytowiecko	Żytowiecko 46	24	54,58	71,04	44,79	35,58	41,21	40,67
średni wynik % gminy				50,27	66,55	46,23	45,88	47	35,63
średni wynik % powiatu				52,92	66,66	48,66	46,75	56,29	37,77
średni wynik % województwa				55,24	65,73	50,17	47,82	61,95	43,68
średni wynik % kraju				56	69	51	49	64	45

Źródło: OKE Poznań

<sup>1</sup> W przypadku szkół zlokalizowanych w Poniecu i Sarbinowie przedstawiono wyniki dot. języka angielskiego, natomiast uczniowie szkoły w Żytowiecku w ramach drugiej części egzaminu zdawali język niemiecki.



## 3.2. Sfera gospodarcza

### ROLNICTWO

Gmina Poniec jest gminą typowo rolniczą. Użytki rolne stanowią tutaj aż 74% powierzchni. Na obszarze Gminy prowadzona jest zróżnicowana działalność rolnicza, w zależności od warunków naturalnych i ekonomicznych.

Biorąc pod uwagę strukturę zagospodarowania gruntów Gminy Poniec, największy udział stanowią użytki rolne – 9 778 ha, natomiast lasy i grunty leśne zajmują 2 479 ha. W użytkach rolnych największą powierzchnię zajmują grunty orne - 8 351 ha, a najmniejszą sady – 30 ha.

Średni wskaźnik bonitacji rzeźby terenu w 10-punktowej skali wynosi 9,3 punktu. Warunki wodne dla celów produkcji rolnej są korzystne. Struktura jakościowa gruntów ornych jest dobra, a około 68% gruntów ornych zalicza się do IIIa - IVa klasy bonitacji. Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przydatności przestrzeni produkcyjnej jest dobry (81,1ha 100 punktów). Rolnictwo Gminy Poniec charakteryzuje się wysoką efektywnością produkcyjną i zajmuje czołowe miejsca zarówno w Wielkopolsce, jak i w kraju.

Na koniec 2014 na terenie Gminy Poniec funkcjonowało łącznie 1 198 gospodarstw rolnych. Wśród nich największy udział stanowiły gospodarstwa rolne o powierzchni do 1 ha łącznie – 45,3%. Udział gospodarstw o powierzchni 10 ha i więcej wyniósł około 19,6%.

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Poniec na lata 2015 – 2025

### PODMIOTY GOSPODARCZE

Tereny Gminy Poniec to nie tylko tereny rolnicze. Na terenie przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego obecnie działa ponad sześćset podmiotów. Gmina Poniec dysponuje ponadto atrakcyjnymi terenami pod rozwój działalności gospodarczej. Według danych GUS, na koniec 2014 r. na terenie Gminy Poniec działało 621 podmiotów gospodarczych, z czego 18 w sektorze publicznym, natomiast 603 w sektorze prywatnym.

W badanym okresie liczba podmiotów gospodarki ogółem na terenie Gminy Poniec wykazała trend rosnący - w 2014 roku, w porównaniu do roku 2010 liczba podmiotów wzrosła o 19 (tj. o 3,2%). Tendencja ta jest zgodna z trendami jakie panują na terenie powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego. Należy jednak podkreślić, że pomimo wzrostu liczby przedsiębiorców na terenie Gminy Poniec, ich liczba jest nadal niewystarczająca, co zmusza mieszkańców, przede wszystkim młodych ludzi, do poszukiwania pracy w większych miejscowościach i miastach, a także za granicą. Ma to swoje odzwierciedlenie przede wszystkim w saldzie migracji i bezpośrednio wpływa na niekorzystne prognozy liczby ludności.

Większość przedsiębiorców niniejszej jednostki samorządu terytorialnego ma swoją siedzibę na obszarze wiejskim Gminy.

**Tabela 17. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Poniec, powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego**

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
<b>podmioty gospodarki narodowej ogółem</b>					
Gmina - ogółem	602	592	617	625	621
Gmina – obszar miejski	315	308	303	305	302
Gmina – obszar wiejski	287	284	314	320	319
powiat	6 757	6 748	6 913	7 074	7 085
województwo	375 482	376 483	387 977	397 855	404 419
<b>podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym</b>					
gmina	117,4	115,2	120,7	123,1	123,6
Gmina – obszar miejski	165,2	161,5	160,1	162,1	163,2
Gmina – obszar wiejski	89,2	87,9	97,5	100,2	100,5
powiat	137,2	137,4	141,3	145	146,1
województwo	168	168,9	174,8	180,3	184,5

Źródło: Dane GUS

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę podmiotów gospodarczych, funkcjonujących na terenie Gminy Poniec w podziale na sołectwa oraz obszar miejski Gminy w 2016 według Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Największa liczba podmiotów gospodarczych zgodnie z CEiIDG działała w 2016 na terenie sołectwa Śmiłowo, natomiast na obszarach miejskich gminy najwięcej podmiotów gospodarczych było zarejestrowanych w Okręgu V.

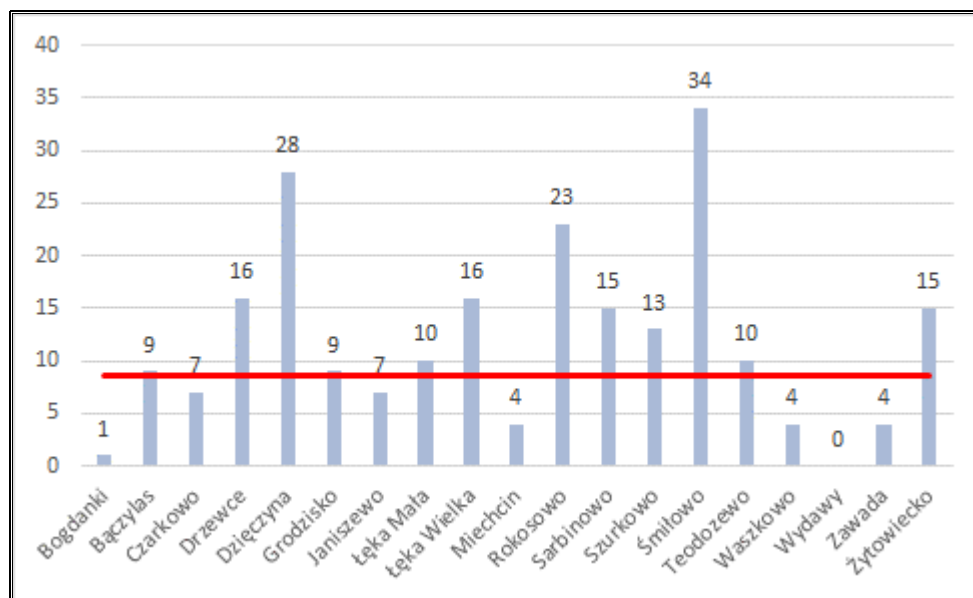
**Tabela 18. Podmioty gospodarcze na terenie Gminy Poniec w 2016 roku wg CEiIDG**

WYSZCZEGÓLNIENIE	CEiIDG
	Podmioty gospodarcze ogółem
OKRĘG I	41
Okręg II	42
OKRĘG III	28
OKRĘG IV	48
OKRĘG V	49
<b>MIASTO PONIEC RAZEM</b>	<b>208</b>
Bogdanki	1
Bączylas	9
Czarkowo	7
Drzewce	16

WYSZCZEGÓLNIENIE	CEiDG
	Podmioty gospodarcze ogółem
Dzięczyna	28
Grodzisko	9
Janiszewo	7
Łęka Mała	10
Łęka Wielka	16
Miechcin	4
Rokosowo	23
Sarbinowo	15
Szurkowo	13
Śmitowo	34
Teodozewo	10
Waszkowo	4
Wydawy	0
Zawada	4
Żytowiecko	15
<b>SOŁECTWA RAZEM</b>	<b>225</b>
<b>RAZEM GMINA</b>	<b>433</b>

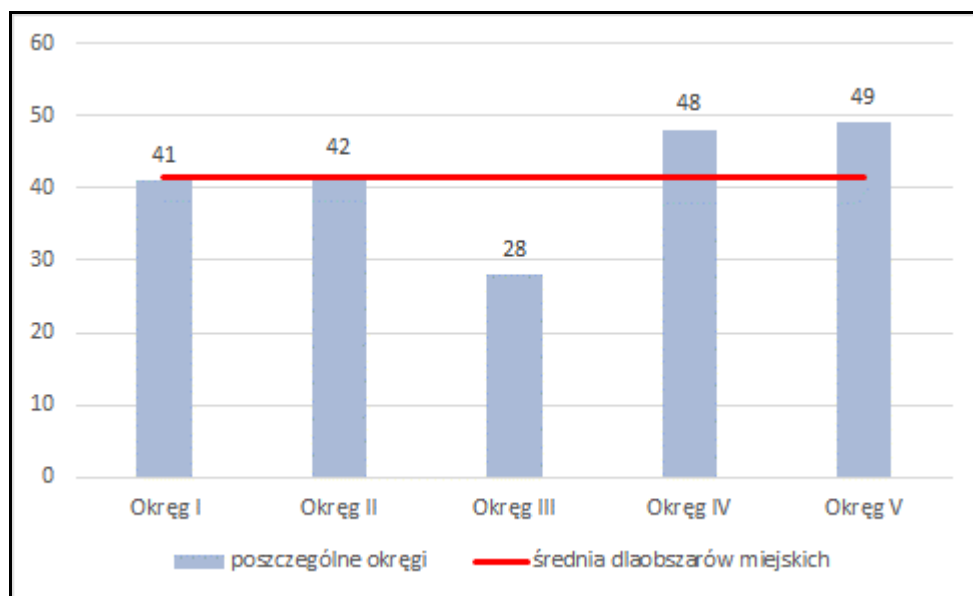
Źródło: Dane GUS

Wykres 3. Podmioty gospodarcze na terenie sołectw Gminy Poniec wg CEiDG



Źródło: Opracowanie własne

Wykres 4. Podmioty gospodarcze na terenie Ponieca wg CEiDG



Źródło: Opracowanie własne

Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych jest główną przyczyną powstawania bezrobocia, które z kolei pociąga za sobą wiele negatywnych zjawisk w sferze społecznej (ubóstwo, dysfunkcje społeczne, duża liczba beneficjentów pomocy społecznej). Konieczne jest zatem podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów na teren Gminy, jak również zachęcenie obecnych mieszkańców do zakładania działalności gospodarczej (w tym przede wszystkim przez osoby bezrobotne). Działania te pozwolą na ograniczenie bezrobocia oraz liczby beneficjentów pomocy społecznej, z drugiej zaś strony przyczynią się do wzrostu dochodów Gminy i jej możliwości inwestycyjnych, a także do wzrostu atrakcyjności mieszkaniowej niniejszej jednostki samorządu terytorialnego (jednym z głównych czynników branych pod uwagę przy wyborze miejsca zamieszkania jest możliwość znalezienia pracy oraz odległość od zakładu pracy).

### 3.3. Sfera środowiskowa

Ukształtowanie powierzchni terenu Gminy Poniec jest zróżnicowane. W otoczeniu Ponieca, gdzie system teras rzecznych jest mocno rozbudowany, zarówno przejście od pradolin do powierzchni teras nadzalewowych jest na ogół łagodne. Natomiast odcinki przelomowe pradolin, pozbawione lub prawie pozbawione teras, charakteryzuje co najmniej kilkunastometrowej wysokości, strome zbocze, ze śladami licznych drobnych rozcięć erozyjnych. Budowę geologiczną tworzą skały osadowe trzecio – i czwartorzędowe. Głębsze podłoże tworzy seria utworów trzeciorzędowych o miąższości rzędu 150 – 250 m. Rozpoczynają ją piaski i iły oligocenu, na których leżą kilkudziesięciometrowe kompleksy osadów miocenu oraz pliocenu.

Grunty orne stanowią 55% ogólnej powierzchni gminy i w 83% zajęte są przez gleby wysokiej jakości klas bonitacyjnych klasy II , IIIa i b oraz IVa i b. Przeważają gleby brunatne właściwe i wylugowane oraz lokalnie czarne ziemie, wytworzone z glin i piasków gliniastych mocnych. Bardziej zróżnicowane są gleby (czarne ziemie właściwe i zdegradowane, gleby murszowo-mineralne i murszowe, torfowe i mułowo-torfowe, mady itp.) w dolinach rzek i cieków, zajęte przez użytki zielone.

Główny ciek występujący na terenie Gminy Poniec jest Rów Polski, należący do zlewni Baryczy. Jego dolina przebiega prawie równoleżnikowo przez środkową część Gminy. Do Rowu Polskiego w obrębie Gminy uchodzą: Rów Czarkowski (po stronie północnej) i Samica Krobska (po stronie południowej). Dolina Rowu Polskiego, z szerokim płaskim dnem, jest wyraźnie zaznaczona w rzeźbie terenu. Dość wyraźnie w rzeźbie terenu zaznaczają się dolinki jej dopływów, a także dolina Masłówki, spływającej do Orli. Tereny zalewowe w obrębie doliny Rowu Polskiego, ujęte w planach ochrony przeciwpowodziowej, znajdują się w zachodniej części Gminy (na zachód od Ponieca). Zalewy powodziowe na tym terenie związane są z cofką wód powodziowych Baryczy i związaną z tym koniecznością wyłączeń przepompowni w Tarnowej Łące i Janiszewie. Okresowemu podtapianiu podlega także obniżony lokalnie fragment doliny Rowu Polskiego w części położonej na wschód od Ponieca. Na terenie Gminy znajduje się 31 drobnych zbiorników wodnych o łącznej powierzchni 34 ha. Brak jest większych zbiorników wodnych. Stopień zmeliorowania gruntów na terenie gminy wynosi 85%, co zapewnia właściwe warunki wodne gruntów rolnych.

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Poniec aktualizacja na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2019

Na terenie Gminy Poniec nie wyznaczono wieloprzestrzennych form ochrony przyrody, takich jak: parki narodowe, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, rezerваты przyrody, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Nie zarejestrowano też stałych miejsc występowania chronionych gatunków zwierząt i roślin. Wyznaczono natomiast szereg pomników przyrody natury ożywionej, jak i nieożywionej. Najbliżej położonym obszarem Natura 2000 jest obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Zachodnie Pojezierze Krzywińskie PLH300014, oddalony o ok. 6 km.

Na terenie Gminy Poniec ochronie prawnej podlegają:

- grunty rolne klas I-IV (chronione przed wyłączeniem z produkcji);
- obszary leśne (z mocy ustawy o lasach);
- tereny położone w strefach ochronnych ujęć wód;
- tereny położone w obszarach ochronnych zbiorników wód podziemnych;
- wody powierzchniowe.

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Poniec aktualizacja na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2019

Dane na temat stanu środowiska dla poszczególnych jednostek analizy nie są dostępne, dlatego pod uwagę wzięto dane charakterystyczne dla całej Gminy Poniec. W zakresie sfery środowiskowej przeanalizowano stan głównego ciek przepływającego przez teren Gminy – Rowu Polskiego. Zgodnie z Raportem o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2013 stan czystości niniejszej rzeki i jej dopływów oceniono jako pozaklasowy, co zadecydowało o stwierdzeniu stanu kryzysowego na terenie całej Gminy Poniec.

**Rysunek 3. Stan czystości Rowu Polskiego i jego dopływów**

Lokalizacja stanowiska pomiarowego		Klasa czystości	Wskaźniki decydujące o wypadkowej klasie czystości
km biegu Rowu Polskiego (miejsce poboru prób)	dopływy pierwsze (km biegu rzeki – miejsce poboru prób)		
50,8 km (Karzec)		poza klasą	Przewodność elektrolityczna, tlen rozpuszczony, potas, azot azotynowy, fosforany, fosfor ogólny, miano Coli
49,0 km	Samica Krobska (km 1,4 – Karzec)	poza klasą	Azot azotynowy, azot ogólny, fosforany, fosfor ogólny
42,8 km (Śmiłowo)		poza klasą	Przewodność elektrolityczna, tlen rozpuszczony, potas, azot azotynowy, fosforany, fosfor ogólny, mangan
40,8 km	Rów Luboński (km 1,2 – Robczycko)	poza klasą	Przewodność elektrolityczna, BZT5, zawiesina, potas, azot amonowy, azot azotynowy, azot azotanowy, azot ogólny, fosforany, fosfor ogólny, miano Coli
27,3 km (Tarnowałaka)		poza klasą	Przewodność elektrolityczna, tlen rozpuszczony, BZT5, ChZT-Mn, ChZT-Cr, potas, azot azotynowy, azot ogólny, fosforany, fosfor ogólny, mangan, miano Coli
24,2 km	Rów Śląski II (km 3,9 – Chruscina)	poza klasą	Przewodność elektrolityczna, tlen rozpuszczony, BZT5, potas, azot amonowy, azot azotynowy, azot ogólny, fosforany, fosfor ogólny
23,2 km (Laskowa)		poza klasą	Tlen rozpuszczony, potas, azot azotynowy, fosforany, fosfor ogólny, miano Coli
6,4 km	Kopanica (km 13,5 – Lęgom)	poza klasą	Tlen rozpuszczony, potas, azot amonowy, azot azotynowy, fosforany, fosfor ogólny

Źródło: Raportem o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2013

W aspekcie środowiskowym należy również wskazać, że na terenie Gminy Poniec obowiązuje Plan Gospodarki Niskoemisyjnej. W dokumencie tym wskazano, że głównym problemem w aspekcie ochrony powietrza atmosferycznego jest zjawisko niskiej emisji. Niska emisja na terenie przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego związana jest głównie z emisją zanieczyszczeń z gospodarstw domowych, które powstają w wyniku funkcjonowania pieców (bardzo często starych) opalanych w większości węglem (miałem), rzadziej ekogroszkiem. Problemem są nie tylko nieefektywne piece, ale i znaczne ponoszenie strat ciepła, na skutek niskiej izolacji cieplnej budynków. Istotną kwestią jest również rodzaj opału. Jak wskazano wyżej, najczęściej jest to węgiel (miął), jednak trzeba pamiętać o tym, że i on może być różnej jakości. Niestety spalane są także odpady wszelkiego rodzaju.

Jakość środowiska naturalnego ma szczególne znaczenie w kontekście atrakcyjności mieszkaniowej i rekreacyjno – turystycznej. Gminę Poniec charakteryzują atrakcyjne walory przyrodnicze, jednak na jej terenie zdiagnozowano także problemy: zanieczyszczenia rzek oraz niską emisję. Aby walory przyrodnicze Gminy nie uległy pogorszeniu i mogły zachęcać

mieszkańców do osiedlania się na jej obszarze, a turystów do zwiedzania zakątków niniejszej jednostki samorządu terytorialnego, należy przedsięwziąć kroki zmierzające do ograniczenia niskiej emisji oraz poprawy stanu wód powierzchniowych. Na poprawę jakości powietrza z pewnością wpłyną działania termomodernizacyjne, instalowanie odnawialnych źródeł energii, jak również edukacja ekologiczna mieszkańców oraz modernizacja dróg. Z kolei w celu poprawy stanu wód powierzchniowych konieczne jest uporządkowanie gospodarki ściekowej (budowa kanalizacji, a tam gdzie jest to ekonomicznie nieuzasadnione - przydomowych oczyszczalni ścieków).

### **3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna**

#### SIEĆ KOMUNIKACYJNA

Przez teren Gminy nie przebiega żadna droga wojewódzka i krajowa. Znajduje się za to dobrze rozwinięta sieć dróg powiatowych i gminnych.

Na terenie miasta jest 8,1 km dróg, w tym o nawierzchni:

- twardej ulepszonej, bitumicznej – 4,5 km,
- kostka – 2,8 km,
- twardej nie ulepszonej, tłuczniowa – 0,6 km,
- gruntowa – 0,2 km;

Poza granicami miasta zlokalizowano 56,7 km dróg, w tym o nawierzchni:

- twardej ulepszonej, bitumicznej – 20,9 km,
- kostka – 0,2 km,
- twardej nie ulepszonej, brukowej – 1,2 km,
- tłuczniowej – 5,5 km,
- gruntowej – 28,9 km.

Przez Gminę Poniec przebiega także linia kolejowa relacji Głogów – Leszno – Krotoszyn - Ostrów Wlkp. Jest to linia niezelektryfikowana – dwutorowa.

Część dróg wymaga przebudowy. Przebudowy i rozbudowy wymaga także infrastruktura około drogowa (oświetlenie, chodniki i ścieżki rowerowe), trzeba również pamiętać o konieczności dostosowania istniejącej infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych. W kontekście sieci komunikacyjnej należy zwrócić także uwagę na przebiegające przez teren Ponieca tory, dzięki którym mieszkańcy mogą korzystać z połączeń kolejowych, ale które z drugiej strony utrudniają codzienne poruszanie się po terenie Miasta.

#### ZABYTKI

Poniec pełni funkcję lokalnego ośrodka administracyjno - usługowego i charakteryzuje się największym stopniem urbanizacji. Miasto pełni zatem funkcję reprezentacyjną całej Gminy, co podyktowane jest również wysokimi walorami kulturowymi. W tym miejscu należy wskazać,

że ochroną objęte są założenia urbanistyczne Miasta, ponadto na jego terenie wyznaczono wiele obiektów zabytkowych wśród których należy przede wszystkim wyodrębnić:

- Zespół kościoła parafialnego pw. Narodzenia NMP w Poniecu – kościół murowany; I poł. XV wieku, przebudowany w 1786 r;
- Zespół dawnego kościoła protestanckiego w Poniecu – obecnie kościół rzymskokatolicki pw. Chrystusa Króla, neogotycki, murowany 1864 r;
- Ratusz w Poniecu – murowany 1843 r. Budowę rozpoczęto 6 września 1842 roku, a ratusz został oddany do użytku 15 października 1843 roku. Na ratuszowej wieży umieszczono zegar przeniesiony z wieży kościoła rzymskokatolickiego, a w 1875 roku zlecono jednemu z głogowskich zegarmistrzów budowę nowego zegara na potrzeby ponieckiego ratusza;
- Zabytkowa waga miejska z 1777 roku z kamiennymi odważnikami (wejście do Ratusza);
- Zespół dawnego szpitala Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia w Poniecu, obiekt został zrewitalizowany i obecnie znajdują się tam Przedszkole Samorządowe;

Obiekty zabytkowe występują także na terenach wiejskich Gminy, wśród nich należy wymienić przede wszystkim:

- Pałac w Łęce Wielkiej zbudowany w 1870r. przez Leona Mielżyńskiego w stylu angielskiego gotyku;
- Pałac w Rokosowie zbudowany wg planów architekta Fryderyka Augusta Stullera, w stylu gotyku romantycznego. Budowę ukończono w 1847r;
- Dworek i park w Drzewcach zbudowany ok. 1860r. na starych XIII wiecznych fundamentach. Przebudowany i rozbudowany w końcu XIX i początkach XX wieku. Dekoracja sztukatorska neoklasycystyczna. Park krajobrazowy z XIX w;
- Kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa w Żytowiecku zbudowany w II poł. XVIII wieku;

Niestety należy wskazać, że część wyżej wskazanych zabytków (przede wszystkim w Poniecu) w chwili obecnej znajduje się w złym stanie, co istotnie wpływa na pogorszenie wizerunku Miasta i obniżenie jego walorów estetycznych. Poniżej przedstawiono ocenę stanu technicznego zabytków zlokalizowanych na terenach miejskich i wiejskich Gminy Poniec.

Zgodnie z poniższym zestawieniem, najwięcej obiektów zabytkowych, znajdujących się w złym stanie technicznym, zlokalizowanych jest w Okręgach I, II i IV. Warto przy tym zauważyć, że duża ich część, to obiekty zlokalizowane w Okręgu II, które stanowi ściśle centrum Ponieca i które powinno być jego wizytówką. Strefa śródmiejska jako miejsce pracy, wypoczynku, a także spotkań społeczności Ponieca, jest obszarem o szczególnym znaczeniu nie tylko dla samych mieszkańców. Wyjątkowe walory historyczno – urbanistyczne mogą odegrać kluczową rolę w dalszym rozwoju Ponieca.



**Tabela 19. Wskaźniki przestrzenno - funkcjonalne – udział zabytków znajdujących się w złym stanie na terenie Ponieca zgodnie z GEZ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera przestrzenno-funkcjonalna
	Udział zabytków znajdujących się w złym stanie zgodnie z GEZ
OKRĘG I	10%
OKRĘG II	5,50%
OKRĘG III	0%
OKRĘG IV	5,70%
OKRĘG V	0%
<b>MIASTO PONIEC RAZEM</b>	<b>4%</b>

Legenda:

wartość gorsza niż średnia	wartość lepsza niż średnia
----------------------------	----------------------------

Źródło: Opracowanie własne

Z kolei na terenach wiejskich Gminy Poniec najwięcej obiektów zabytkowych, znajdujących się w złym stanie, zlokalizowano w sołectwach Czarkowo, Rokosowo, Sarbinowo, Waszkowo oraz Wydawy. Na szczególną uwagę zasługuje Rokosowo, w którym znajduje się dawna rezydencja rodziny Mycielskich. Zamek został zbudowany w połowie XIX wieku w stylu gotyku romantycznego według projektu architekta Stullera dla hr. Józefa Mycielskiego. Później, przez kilka pokoleń, był rezydencją ks. Czartoryskich.

**Tabela 20. Wskaźniki przestrzenno - funkcjonalne – udział zabytków znajdujących się w złym stanie na terenach wiejskich Gminy Poniec zgodnie z GEZ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera przestrzenno-funkcjonalna
	Udział zabytków znajdujących się w złym stanie zgodnie z GEZ
Bogdanki	0,00%
Bączylas	0,00%
Czarkowo	100,00%
Drzewce	0,00%
Dzięczyzna	0,00%
Grodzisko	0,00%
Janiszewo	0,00%
Łęka Mała	0,00%
Łęka Wielka	0,00%
Miechcin	0,00%
Rokosowo	67,00%
Sarbinowo	33,00%
Szurkowo	0,00%

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera przestrzenno-funkcjonalna
	Udział zabytków znajdujących się w złym stanie zgodnie z GEZ
Śmiłowo	0,00%
Teodozewo	0,00%
Waszkowo	33,00%
Wydawy	25,00%
Zawada	0,00%
Żytowiecko	0,00%
<b>SOŁECTWA RAZEM</b>	<b>13,58%</b>

Legenda:

wartość gorsza niż średnia	wartość lepsza niż średnia
----------------------------	----------------------------

Źródło: Opracowanie własne

Zły stan techniczny obiektów zabytkowych powoduje, że potencjał Gminy w zakresie turystyki jest niewykorzystany. W związku z tym, konieczne jest podejmowanie działań mających na celu poprawę stanu zabytków zlokalizowanych przede wszystkim na terenie Ponieca, co przełoży się na poprawę wizerunku Gminy, a także wpłynie na wzrost jej atrakcyjności turystycznej. Wzrost liczby turystów odwiedzających Gminę w przyszłości, może przełożyć się na zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych działających w sferze szeroko rozumianej turystyki, a to z kolei może pośrednio przełożyć się na poprawę sytuacji finansowej mieszkańców i ograniczenie liczby osób korzystających z pomocy społecznej.

#### GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA ORAZ ZAOPATRZENIE W GAZ ZIEMNY

Poniżej zaprezentowane dane GUS, charakteryzujące sieć wodociągową, kanalizacyjną i gazową na terenie Gminy Poniec, powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego.

Zgodnie z poniższym zestawieniem, na przestrzeni lat 2010-2014, długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w Gminie Poniec uległa zwiększeniu (na terenach wiejskich, ponieważ Miasto już wcześniej było w całości zwodociągowane), podobnie jak na terenie powiatu i województwa. Analizując procent korzystających z instalacji wodociągowej w ogóle ludności, wskaźnik dla Gminy w 2014 roku był bardzo wysoki i wynosił 98,3% (zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Miejski w Poniecu, wszyscy mieszkańcy Gminy mają zapewniony dostęp do wodociągu). Trzeba zauważyć, że wskaźnik ten był wyższy od wskaźników właściwych dla jednostek samorządu terytorialnego wyższego stopnia.

Znacznie mniej osób na terenie Gminy Poniec ma natomiast zapewniony dostęp do sieci kanalizacyjnej, z tym że sytuacja prezentuje się o wiele korzystniej na terenie Ponieca (gdzie prawie wszyscy podłączeni są do sieci) niż na terenach wiejskich Gminy, gdzie tylko 31% ludności użytkuje sieć kanalizacyjną. Pozostali mieszkańcy korzystają ze zbiorników

bezodpływowych lub z przydomowych oczyszczalni ścieków. Trzeba jednak zauważyć, że na przestrzeni analizowanych lat, długość niniejszej infrastruktury uległa wydłużeniu (podobnie jak na terenie powiatu i województwa), co zadecydowało o tym, że na koniec 2014 ogółem na terenie Gminy Poniec procent korzystających z kanalizacji ukształtował się na poziomie 55,1%. Wskaźnik ten był jednak niższy niż na terenie powiatu gostyńskiego (66,3%) oraz województwa wielkopolskiego (69,7%).

W ostatnich latach na terenie Gminy doszło do nieznacznego rozbudowania sieci gazowej. Jej długość w 2014 roku była o około 1% większa niż w roku 2010. Znacznie bardziej wyraźny wzrost odnotowano na terenie powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego. Biorąc pod uwagę procent osób korzystających z sieci gazowej należy zauważyć, że podobnie jak w przypadku infrastruktury kanalizacyjnej, znacznie więcej osób korzystało z gazu na terenach miejskich (89,7%). Generalnie procent osób korzystających z sieci gazowej na terenie Gminy Poniec był niższy niż w przypadku jednostek samorządu terytorialnego wyższego stopnia.

**Tabela 21. Wyposażenie Gminy Poniec, powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w sieć wodociągową, kanalizacyjną i gazową w latach 2010–2014**

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2010	2011	2012	2013	2014
<b>WODOCIĄG</b>						
<b>Gmina - ogółem</b>						
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	69,9	69,9	77,5	77,5	77,5
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	95,4	95,4	94,6	94,6	98,3
<b>Gmina – obszar miejski</b>						
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	22,2	22,2	22,2	22,2	22,2
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	93,8	93,8	91,8	91,8	98,6
<b>Gmina – obszar wiejski</b>						
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	47,7	47,7	55,3	55,3	55,3
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	96,3	96,3	96,2	96,2	98,1
<b>Powiat</b>						
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	690,7	704,4	731	739,1	748,3
korzystający z instalacji w % ogółu ludności (na wsi)	%	94,7	94,8	94,6	94,6	97,9
<b>Województwo</b>						
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	29064,4	29660,3	29997,2	30372,1	31309,2
korzystający z instalacji w % ogółu ludności na wsi	%	92,5	92,6	93	93,1	96,2
<b>KANALIZACJA</b>						
<b>Gmina - ogółem</b>						
długość czynnej sieci ogółem	km	28,7	30	30	30	30
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	31,3	34	36,6	36,7	55,1
<b>Gmina – obszar miejski</b>						
długość czynnej sieci ogółem	km	16,4	16,4	16,4	16,4	16,4

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2010	2011	2012	2013	2014
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	54,2	54,2	61,4	61,4	97,1
<b>Gmina – obszar wiejski</b>						
długość czynnej sieci ogółem	km	12,3	13,6	13,6	13,6	13,6
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	18,1	22,4	22,4	22,4	31
<b>Powiat</b>						
długość czynnej sieci ogółem	km	217	245,2	276,9	286,8	288,3
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	50,8	54,4	57,1	57,7	66,3
<b>Województwo</b>						
długość czynnej sieci ogółem	km	9520,8	10398,9	11051,3	11549,3	12457,4
korzystający z instalacji w % ogółu ludności na wsi	%	61	62,6	63,9	64,6	69,7
<b>GAZOCIĄG</b>						
<b>Gmina - ogółem</b>						
długość czynnej sieci ogółem	m	60312	60424	60427	60500	60863
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	40,5	40,6	40,6	40,2	39,9
<b>Gmina – obszar miejski</b>						
długość czynnej sieci ogółem	m	16855	16967	16970	17043	17406
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	93,2	92,9	91,5	89,9	89,7
<b>Gmina – obszar wiejski</b>						
długość czynnej sieci ogółem	m	43457	43457	43457	43457	43457
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	10,4	10,7	11,3	11,3	11,3
<b>Powiat</b>						
długość czynnej sieci ogółem	m	665064	671725	679526	682076	683265
korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	63,3	63,6	63,1	62,5	62,1
<b>Województwo</b>						
długość czynnej sieci ogółem	m	13046539	13381508	13649869	13977449	14398523
korzystający z instalacji w % ogółu ludności na wsi	%	47,9	48,1	47,6	47,5	47,4

Źródło: Dane GUS

Jak wskazano w podrozdziale 3.3. *Sfera środowiskowa*, na terenie Gminy Poniec stan wód powierzchniowych jest zły, co w dużej części może być podyktowane zbyt niskim skanalizowaniem Gminy. W celu poprawy stanu wód powierzchniowych konieczne jest uporządkowanie gospodarki ściekowej (budowa kanalizacji, a tam gdzie jest to ekonomicznie nieuzasadnione, przydomowych oczyszczalni ścieków).

### ENERGIA ELEKTRYCZNA

Przez północną część Gminy przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia relacji Leszno - Gostyń. Ponadto przez teren Gminy przebiegają linie średniego napięcia 15kV, które zasilają stacje transformatorowe 15/05kV rozmieszczone w mieście i na wsiach. Wszystkie miejscowości są zelektryfikowane.

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Poniec na lata 2015-2025

## OCHRONA ZDROWIA

Istotnym elementem infrastruktury społecznej jest system ochrony zdrowia. Jego poziom w sposób znaczący wiąże się z jakością wykonywanej pracy przez mieszkańców oraz wpływa na wydatki budżetu. Dostęp do infrastruktury ochrony zdrowia zależy przede wszystkim od liczby instytucji świadczących usługi zdrowotne, ich rozmieszczenia oraz kosztów usług.

System opieki zdrowotnej na obszarze Gminy Poniec jest dobrze rozwinięty. Na terenie Gminy działają dwa ośrodki zdrowia: w Poniecu oraz w Łęce Wielkiej.

W Poniecu opiekę zdrowotną zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Przychodni Lekarza Rodzinnego „MEDICA”. W ramach kontraktu z NFZ, pacjenci mogą skorzystać z usług: lekarza chorób wewnętrznych, pediatry, okulisty, laryngologa, ginekologa - położnika, dermatologa - wenerologa, a ponadto wykonuje się tu badania laboratoryjne oraz USG.

W przychodni w Łęce Wielkiej przyjmuje w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia lekarz podstawowej opieki lekarskiej. Ponadto na terenie Gminy działają 4 prywatne gabinety stomatologiczne (3 w Poniecu i 1 w Łęce Wielkiej).

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Poniec na lata 2015-2025

## PRZESTRZEŃ ZDEGRADOWANA

Na terenie Gminy Poniec występują przestrzenie publiczne, które są obecnie wykorzystywane w celach społecznych, jak również sportowo - rekreacyjnych. Jednak poszczególne obiekty różnią się jakością i stanem. Na podstawie przeprowadzonych wizji lokalnych, oceniono, że stan części obiektów jest zły i znacznie ogranicza ich użytkowanie oraz wpływa na obniżenie dostępności w celach publicznych. Ponadto ze względu na zmieniające się funkcje przestrzenne miasta, identyfikuje się problem niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru. Na terenie Ponieca są to następujące przestrzenie zdegradowane:

- Budynek starego kina (Okręg I) – obecnie służy jako sala widowiskowa. Siedzibę ma tu także Dziecięco - Młodzieżowa Orkiestra Dęta GCK w Poniecu. Zły stan obiektu ogranicza jednak możliwość jego pełnego wykorzystania na cele społeczne.
- Park miejski w Poniecu (Okręg I) – ważnym czynnikiem, wpływającym na jakość życia na terenach miejskich jest, obok dostępności do podstawowych usług, bliskość terenów służących rekreacji i odpoczynku (szczególnie dla osób najbardziej potrzebujących, których nie stać na płatne formy rekreacji). Na terenie Ponieca najważniejszą rolę w tym względzie pełni park miejski. Niestety przestrzeń ta w chwili obecnej jest w znacznym stopniu nieuporządkowana i cechuje się znaczną degradacją. Występująca w części terenów zieleń to głównie zaniedbane trawniki oraz charakteryzujące się niekontrolowanym i chaotycznym rozmieszczeniem

zadrzewienia i zakrzewienia. Zieleń jest nieuporządkowana, a przestrzeń zdegradowana i mało przyjazna. Również brak odpowiedniej infrastruktury towarzyszącej uniemożliwia korzystanie z pierwotnej funkcji terenów. Istniejące alejki i chodniki wymagają przebudowy, brakuje również elementów wyposażenia.

Warto podkreślić, że park miejski jest najbardziej popularnym miejscem wypoczynku na terenie Ponieca. To właśnie tutaj mieszkańcy najchętniej spędzają czas wolny. Jest to ważne miejsce zarówno dla osób starszych, jak i rodzin z dziećmi. Ponadto na terenie Parku znajduje się amfiteatr, będący miejscem organizacji lokalnych imprez, a także plac zabaw dla dzieci. Aby park mógł być w pełni wykorzystany i mógł pełnić swoje funkcje, niezbędna jest jego modernizacja.

- Śródmieście (Okręg II) - Centrum Miasta charakteryzuje się złym stanem obiektów i przestrzeni, a powinno stanowić wizytówkę Ponieca. Przemawia za tym m.in. zły stan techniczny wielu obiektów – w tym także uznanych za zabytkowe, zdegradowane obiekty budownictwa mieszkaniowego, degradacja infrastruktury technicznej, czy też sposób zagospodarowania przestrzeni publicznych. Główne ulice i place miejskie, wymagają działań związanych z porządkowaniem przestrzeni, nadaniem jej charakteru reprezentacyjnego, a w niektórych wypadkach wręcz zagospodarowywania na nowo. Strefa śródmiejska jako miejsce pracy, wypoczynku, a także spotkań społeczności Ponieca, jest obszarem o szczególnym znaczeniu nie tylko dla samych mieszkańców. Wyjątkowe walory historyczno – urbanistyczne mogą odegrać kluczową rolę w dalszym rozwoju Ponieca.
- "Dom Sióstr" (Okręg I) – jest to obiekt zabytkowy znajdujący się w złym stanie technicznym.
- Teren pokolejowy (Okręg IV) - Gmina Poniec ten teren w części przejęła i konieczne są działania w celu wykorzystania tego obszaru na potrzeby społeczności lokalnej. Istotnym problemem jest to, iż tory kolejowe znacznie utrudniają komunikację na terenie Miasta. Mieszkańcy, aby skrócić drogą, którą codziennie się przemieszczają do szkół, zakładów pracy, sklepów itp., przechodzą przez tory w niedozwolonych miejscach. Przez co obszar ten stanowi istotne zagrożenie dla ich bezpieczeństwa. Niniejsze uwarunkowania są przykładem niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru.

Natomiast na terenach wiejskich zlokalizowano świetlice wiejskie, wiejskie domy kultury, domy strażaka, a w przypadku sołectwa Sarbinowo funkcję miejsca spotkań pełni budynek szkoły podstawowej. Tego typu miejsca nie ma natomiast na terenie sołectwa Miechcin – mieszkańcy w sprawach lokalnych spotykają się w domu sołtysa. Pod kątem występowania przestrzeni zdegradowanej, taką przestrzeń zidentyfikowano w sołectwie Dzieczyna i Rokosowo. W Dzieczynie znajdują się stawy rekreacyjne, które są chętnie odwiedzane przez

mieszkańców, jednak w chwili obecnej charakteryzują się znaczną dewastacją w związku z czym, nie mogą być w pełni wykorzystywane na cele publiczne i społeczne. Z kolei w Rokosowie, do przestrzeni zdegradowanej należy zaliczyć Zamek, który w chwili obecnej znajduje się w nieodpowiednim stanie. Zły stan niniejszego obiektu zabytkowego nie tylko wpływa negatywnie na wizerunek Gminy Poniec, ale przede wszystkim powoduje, że jego walory nie mogą być w pełni wykorzystane na cele aktywizacji lokalnej społeczności.

Poniższa tabela przedstawia wskaźniki w zakresie sfery przestrzenno-funkcjonalnej, gdzie przedstawiono powierzchnię terenów publicznych wymagających modernizacji. Tak jak wcześniej wyszczególniono, oceny stanu terenów publicznych dokonano na podstawie wizji lokalnych, natomiast powierzchnię tych terenów obliczano za pomocą strony internetowej <http://mapy.geoportal.gov.pl/>, która umożliwia zmierzenie powierzchni poszczególnych obszarów.

**Tabela 22. Wskaźniki przestrzenno - funkcjonalne – powierzchnia terenów publicznych wymagających modernizacji na terenie Ponieca**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera przestrzenno-funkcjonalna
	Powierzchnia terenów publicznych wymagających modernizacji [km <sup>2</sup> ]
OKRĘG I	0,04
OKRĘG II	0,09
OKRĘG III	0,00
OKRĘG IV	0,30
OKRĘG V	0,00
<b>MIASTO PONIEC RAZEM</b>	<b>0,43</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

**Tabela 23. Wskaźniki przestrzenno - funkcjonalne – powierzchnia terenów publicznych wymagających modernizacji na terenie wiejskim Gminy Poniec**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera przestrzenno-funkcjonalna
	Powierzchnia terenów publicznych wymagających modernizacji [km <sup>2</sup> ]
Bogdanki	0,00
Bączylas	0,00
Czarkowo	0,00
Drzewce	0,00
Dzięczyna	0,22
Grodzisko	0,00
Janiszewo	0,00
Łęka Mała	0,00
Łęka Wielka	0,00

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera przestrzenno-funkcjonalna
	Powierzchnia terenów publicznych wymagających modernizacji [km <sup>2</sup> ]
Miechcin	0,00
Rokosowo	0,10
Sarbinowo	0,00
Szurkowo	0,00
Śmiłowo	0,00
Teodozewo	0,00
Waszkowo	0,00
Wydawy	0,00
Zawada	0,00
Żytowiecko	0,00
<b>SOŁECTWA RAZEM</b>	<b>0,32</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

### 3.5. Sfera techniczna

W ramach sfery technicznej pod uwagę należy wziąć w szczególności stan techniczny obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braki czy niedostateczne funkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Podstawową zabudowę na terenie Gminy Poniec stanowią domy jednorodzinne wolnostojące, na terenach miejskich występują także budynki wielorodzinne, jednak i w tym przypadku źródła ciepła mają charakter dowolny. Stosowane są rozwiązania indywidualne, jednak z przewagą wykorzystania węgla. System ciepłowniczy oparty o tradycyjne kotłownie na paliwa stałe (węgiel, miął węglowy, koks) powoduje zjawisko tzw. „niskiej emisji”, która negatywnie wpływa na jakość powietrza oraz na zdrowie mieszkańców. Niewątpliwym problemem jest także nagminne spalanie w domowych piecach paliw niskiej jakości, a także odpadów, w tym tworzyw sztucznych, gumy i tekstyliów. Zjawisko to pogłębia fakt, że duża część budynków nie została poddana termomodernizacji, co przekłada się na ilość zużywanego paliwa na cele grzewcze oraz ilość gazów i pyłów emitowanych do powietrza.

Znaczący problem w sferze technicznej dotyczy budynków mieszkalnych zlokalizowanych na terenie Śródmieścia w Poniecu. Część budynków obecnie znajdują się w bardzo złym stanie technicznym. Trzeba wskazać, że obiekty te zamieszkane są w znacznej części przez osoby korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej, w związku z tym nie posiadają one środków na opłaty remontowe - co skutkuje dalszym pogłębianiem się złej kondycji budynków. Należy podkreślić, że sytuacja finansowa oraz warunki mieszkaniowe osób zamieszkujących niniejsze obiekty, bezpośrednio wpływa na ich sytuację społeczną. Zła kondycja ekonomiczna



oraz nieodpowiednie warunki mieszkaniowe powodują izolację społeczną, bierność mieszkańców w życiu społecznym oraz problemy w relacjach rodzinnych.

Wyżej wskazane problemy przekładają się również na pogarszający się stan środowiska naturalnego. Brak odpowiedniego docieplania budynków i nieefektywne korzystanie z dostępnych zasobów, wpływa na ilość zużywanego paliwa opałowego, co przekłada się na zwiększoną ilość emitowanych do powietrza zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, a to z kolei pogłębia zjawisko niskiej emisji na terenie Gminy Poniec.

Trzeba wskazać, że w chwili obecnej przedmiotowe budynki wymagają kompleksowej odnowy, a także przebudowy podstawowej infrastruktury, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych. Konieczne są również działania zmierzające do bardziej efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów (m.in. poprzez termomodernizację czy montaż instalacji odnawialnych źródeł energii).

### 3.6. Potencjał i bariery Gminy Poniec

W poniższej tabeli przedstawiono syntetyczne zestawienie kluczowych potencjałów i barier rewitalizacji obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Poniec w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej.

**Tabela 24. Kluczowe potencjały i bariery rewitalizacji na terenie Gminy Poniec**

Sfera	Potencjał	Bariery
<b>Spoleczna</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Potencjał instytucji pomocy społecznej na rzecz realizacji programów aktywizujących i integrujących społeczność lokalne</li> <li>Miejsca z potencjałem dla tworzenia oferty kulturalno-sportowo-rekreacyjnej</li> <li>Wystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa i przebiegająca przez teren Gminy linia kolejowa</li> <li>Dobrze rozwinięta sieć dróg gminnych i powiatowych, które zapewniają dogodne połączenie z układem komunikacyjnym wyższej kategorii</li> <li>Dogodne walory przyrodnicze do osiedlania się</li> <li>Bardzo dobre wyposażenie w infrastrukturę techniczną (wodociąg, kanalizacja, sieć gazowa) szczególnie na terenie Miasta</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Spadająca liczba mieszkańców gminy</li> <li>Starzenie się społeczeństwa</li> <li>Część mieszkańców korzysta z pomocy społecznej i są to zazwyczaj osoby permanentnie korzystające z tego rodzaju pomocy</li> <li>Niskie zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne</li> <li>Część mieszkańców boryka się z problemem bezrobocia</li> <li>Wyniki uczniów z terenu gminy poniżej średniej wojewódzkiej</li> <li>Międzypokoleniowe przekazywanie negatywnych wzorców i zachowań w rodzinach z dysfunkcjami społecznymi</li> <li>Podstawowa oferta kulturalno-sportowo-rekreacyjna, która jednak nie zaspakaja potrzeb osób z terenów zdegradowanych</li> </ul>
<b>Przestrzenno - funkcjonalna</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Wystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa i przebiegająca przez teren Gminy linia kolejowa</li> <li>Bardzo dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, kanalizacyjna i</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Zły stan niektórych dróg na terenie Gminy</li> <li>Przebiegające przez teren Ponieca tory kolejowe, które utrudniają codzienne poruszanie się po terenie Miasta</li> </ul>

Sfera	Potencjał	Bariery
	<p>gazowa (szczególnie na terenach miejskich)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dobre zaopatrzenie w infrastrukturę energetyczną (energia elektryczna)</li> <li>• Infrastruktura społeczna na podstawowym poziomie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zły stan zabytków na terenie Gminy</li> </ul>
<b>Gospodarcza</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Bardzo dobre warunki do produkcji rolnej</li> <li>• Dobre warunki do prowadzenia agroturystyki</li> <li>• Wystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa i przebiegająca przez teren Gminy linia kolejowa</li> <li>• Niskie koszty prowadzenia działalności gospodarczej w porównaniu do obszarów położonych wokół dużych miast</li> <li>• Wolne zasoby siły roboczej</li> <li>• Doświadczenie zawodowe mieszkańców wyniesione z tradycyjnych branż gospodarki</li> <li>• Brak formy ochrony przyrody, które mogłyby ograniczać możliwość lokalizacji niektórych form działalności gospodarczej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Skala degradacji terenów i dewastacji obiektów obniżająca atrakcyjność inwestycyjną i mieszkaniową gminy</li> <li>• Zły stan zabytków, który negatywnie wpływa na potencjał turystyczny Gminy</li> <li>• Bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem i problemami społecznymi</li> <li>• Przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia</li> </ul>
<b>Techniczna</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dobre warunki do wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych</li> <li>• Działania podejmowane przez Gminę Poniec w celu ztermomodernizowania budynków komunalnych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Duża część budynków na terenie gminy jest nieocieplona i znajduje się w złym stanie technicznym</li> <li>• System ciepłowniczy oparty o tradycyjne kotłownie na paliwa stałe</li> <li>• Występowanie na terenie Gminy zjawiska niskiej emisji</li> <li>• Nagminne spalanie w domowych piecach paliw niskiej jakości, a także odpadów</li> <li>• Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji</li> </ul>
<b>Środowiskowa</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Atrakcyjne walory przyrodnicze</li> <li>• Niski poziom hałasu komunikacyjnego i zanieczyszczeń powietrza spowodowanych przez ruch tranzytowy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji</li> <li>• Skala degradacji terenów i dewastacji obiektów obniżająca atrakcyjność krajobrazową gminy</li> <li>• Brak formy ochrony przyrody, które mogłyby chronić środowiska przed jego degradacją</li> </ul>

Źródło: Opracowanie własne

Należy zauważyć, że wiele potencjałów i barier występuje wielokrotnie w poszczególnych sferach, co podyktowane jest faktem, że sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno – funkcjonalna, techniczna i środowiskowa są ze sobą ściśle powiązane.

Płaszczyzna środowiskowa ma znaczący wpływ na obszar zarówno społeczny, techniczny, jak i gospodarczy. Atrakcyjne tereny przyrodnicze, nieskażone przez działalność człowieka mają duże znaczenie dla osób poszukujących spokojnego miejsca zamieszkania. Obszar Gminy Poniec charakteryzuje stosunkowo czyste środowisko naturalne i walory krajobrazowe. To interesujące miejsce zarówno dla rodzin z dziećmi, jak i osób w starszym wieku. Środowisko ma także znaczący wpływ na płaszczyznę techniczną i gospodarczą. Dla sfery technicznej ważne są możliwości wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Uwarunkowania przyrodnicze oraz występujące formy ochrony przyrody w dużej mierze decydują o możliwych formach prowadzenia działalności gospodarczej. Na terenie Gminy Poniec nie ustanowiono większych form ochrony przyrody, co sprzyja możliwości lokowania różnego rodzaju działalności gospodarczych. Z jednej strony jest to niewątpliwy potencjał w kierunku rozwoju gospodarczego, tworzenia nowych miejsc pracy, a co za tym idzie, zwiększania liczby mieszkańców, rozwoju mieszkalnictwa i wzrostu dochodów Gminy, które następnie mogą zostać przeznaczone na inwestycje. Ponieważ Gmina Poniec to gmina miejsko-wiejska, szansą dla jej rozwoju jest agroturystyka. W tym kontekście, brak form ochrony przyrody może być rozpatrywany jako bariera. Nieskażone środowisko stanowi niewątpliwy potencjał do rozwoju ekologicznego rolnictwa, a trzeba pamiętać, że popyt na zdrową, ekologiczną żywność jest coraz większy. W tym miejscu widoczne jest przenikanie się sfery gospodarczej ze sferą społeczną. Wykorzystanie potencjałów występujących w przestrzeni gospodarczej może przyczynić się do ograniczenia bezrobocia na terenie Gminy, a co za tym idzie do ograniczenia liczby osób dotkniętych problemami społecznymi i korzystających z pomocy OPS. Trzeba też pamiętać, że jednym z głównych czynników branych pod uwagę przy wyborze miejsca zamieszkania, jest możliwość znalezienia pracy oraz odległość od zakładu pracy, dlatego rozwój Gminy w sferze gospodarczej bezpośrednio wpłynie na kondycję sfery społecznej. Należy również zauważyć, że wzrost liczby mieszkańców pośrednio może przyczynić się do poprawy sytuacji gospodarczej niniejszej jednostki samorządu terytorialnego. Wśród nowych mieszkańców mogą znaleźć się przedsiębiorcze osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą na terenie Gminy, co z kolei przełoży się na ograniczenie liczby osób bezrobotnych i beneficjentów pomocy społecznej. Działania mające na celu poprawę sfery społecznej w dalszej perspektywie przyczynią się do zwiększenia dochodów własnych Gminy, a tym samym do zwiększenia jej możliwości inwestycyjnych (zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej oraz środowiskowej). Sfera techniczna oraz przestrzenno – funkcjonalna oddziałuje zarówno na sferę społeczną, jak i gospodarczą oraz środowiskową. Atrakcyjne obiekty mieszkaniowe,

dobrze zachowane zabytki oraz podstawowa infrastruktura techniczna i społeczna znacznie podnoszą atrakcyjność mieszkaniową i gospodarczą danego obszaru. Dobra kondycja infrastruktury technicznej przekłada się również na jakość środowiska naturalnego.

Niestety wyżej wymienione obszary są ze sobą również ściśle powiązane w kontekście zjawisk kryzysowych. Występowanie problemów w jednej sferze powoduje ich nawarstwianie się i utrwalanie w pozostałych obszarach. Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych przekłada się na bezrobocie, które jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie efektów bezrobocia w konsekwencji wpływa bezpośrednio na wzrost wydatków na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej oraz inwestycyjnej Gminy. Ogranicza to możliwości inwestycyjne, co wpływa na obniżenie atrakcyjności mieszkaniowej i gospodarczej, a to z kolei wpływa na spadek liczby mieszkańców oraz liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy. Niemniejsze znaczenie mają problemy w sferze technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej. Zdegradowane środowisko naturalne, złej jakości oraz niedostateczna infrastruktura techniczna nie zachęcają do osiedlania się na danym terenie, jak również ograniczają możliwość rozwoju działalności gospodarczej, rolnictwa i turystyki. Niniejsze uwarunkowania z kolei przekładają się na spadek liczby mieszkańców i turystów odwiedzających Gminę, a także negatywnie oddziałują na kondycję finansową mieszkańców oraz samej jednostki samorządu terytorialnego.

### **3.7. Podsumowanie wskaźników**

W tym podrozdziale zaprezentowano zbiorcze zestawienie wszystkich analizowanych wskaźników. Ze względu na to, że Gmina Poniec jest gminą miejsko – wiejską, a także biorąc pod uwagę specyfikę obszarów miejskich i wiejskich oraz dostępność danych, niezbędne było zróżnicowanie sposobu przeprowadzenia diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych. W nawiązaniu do powyższego, diagnozę zjawisk kryzysowych przeprowadzono oddzielnie dla Miasta Poniec i sołectw wchodzących w skład obszaru wiejskiego Gminy Poniec.

W ramach diagnozy czynników i zjawisku kryzysowych wzięto pod uwagę 3 wskaźniki w sferze społecznej oraz 2 wskaźniki w sferze przestrzenno - funkcjonalnej.

Tabela 25. Zbiorcze zestawienie wszystkich analizowanych wskaźników – obszar miejski

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera społeczna			Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział osób objętych pomocą z powodu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	Niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych	Powierzchnia terenów publicznych wymagających modernizacji [km <sup>2</sup> ]	Udział zabytków znajdujących się w złym stanie zgodnie z GEZ
<b>OKRĘG I</b>	19,55%	2,97%	46,39%	0,04	10%
<b>Okręg II</b>	18,01%	3,63%	46,34%	0,09	5,50%
<b>OKRĘG III</b>	24,35%	1,99%	49,82%	0	0%
<b>OKRĘG IV</b>	21,68%	0,51%	45,17%	0,3	5,70%
<b>OKRĘG V</b>	13,04%	0,15%	44,22%	0	0%
<b>MIASTO PONIEC RAZEM</b>	19,33%	1,71%	<b>46,39%</b>	<b>0,43</b>	<b>4%</b>

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 26. Zbiorcze zestawienie wszystkich analizowanych wskaźników – obszar wiejski

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera społeczna			Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze	Niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych	Powierzchnia terenów publicznych wymagających modernizacji [km <sup>2</sup> ]	Udział zabytków znajdujących się w złym stanie zgodnie z GEZ
Bogdanki	22,34%	9,22%	15,25%	0,00	0,00%
Bączylas	16,84%	0,00%	33,61%	0,00	0,00%
Czarkowo	18,57%	4,48%	18,25%	0,00	100,00%
Drzewce	14,35%	8,31%	17,33%	0,00	0,00%
Dzięczyzna	16,40%	6,99%	22,26%	0,22	0,00%
Grodzisko	21,37%	3,08%	22,06%	0,00	0,00%
Janiszewo	19,11%	4,07%	34,80%	0,00	0,00%
Łęka Mała	29,66%	0,00%	40,54%	0,00	0,00%
Łęka Wielka	19,69%	2,74%	21,57%	0,00	0,00%
Miechcin	6,49%	0,00%	42,86%	0,00	0,00%
Rokosowo	18,62%	0,79%	30,04%	0,10	67,00%
Sarbinowo	21,21%	1,16%	25,98%	0,00	33,00%
Szurkowo	17,62%	0,00%	17,78%	0,00	0,00%
Śmiłowo	21,17%	2,41%	22,81%	0,00	0,00%
Teodozewo	17,65%	0,00%	23,42%	0,00	0,00%
Waszkowo	11,50%	23,70%	52,00%	0,00	33,00%
Wydawy	39,22%	12,94%	17,95%	0,00	25,00%
Zawada	10,71%	0,00%	34,94%	0,00	0,00%
Żytowiecko	21,33%	0,69%	18,05%	0,00	0,00%
<b>SOŁECTWA RAZEM</b>	<b>18,98%</b>	<b>3,66%</b>	<b>26,92%</b>	<b>0,32</b>	<b>13,58%</b>

Źródło: Opracowanie własne

Aby dany obszar uznać za obszar zdegradowany, na jego terenie należy zidentyfikować stan kryzysowy w sferze społecznej, współwystępujący z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Zgodnie z powyższym, do obszaru zdegradowanego na obszarze Ponieca można zaliczyć okręgi I, II oraz IV. Podobnie na obszarze wiejskim Gminy, do obszaru zdegradowanego można zaliczyć sołectwa: Czarkowo, Dzieńczyna, Sarbinowo, Waszkowo oraz Wydawy.

Po wyznaczeniu obszaru zdegradowanego należy wskazać obszar do rewitalizacji. Obszar wskazany do rewitalizacji powinien obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego. Ww. obszary zdegradowane przekraczały 20% powierzchni Gminy oraz 30% mieszkańców Gminy Poniec, dlatego obszar rewitalizacji nie mógł w całości obejmować obszaru zdegradowanego.

Należy pamiętać, iż obszar do rewitalizacji nie powinien być wyznaczany jedynie na podstawie danych ilościowych, pokazujących najbardziej intensywną degradację. Bardzo ważne jest uchwycenie wskaźników jakościowych oraz powiązań funkcjonalnych obszarów.

W nawiązaniu do powyższych informacji, aby ograniczyć zasięg obszaru rewitalizacji, do jego zasięgu zakwalifikowano te jednostki zdegradowane, na których terenie oprócz zidentyfikowanych problemów społecznych odnotowano przestrzenie zdegradowane, które mogą zostać wykorzystane na cele aktywizacji społecznej. Do delimitacji obszaru rewitalizacji wybrano właśnie ten wskaźnik, ponieważ z założeń, Gmina Poniec nie chce tworzyć od podstaw nowych obiektów w celu integracji i aktywizacji mieszkańców. Gmina Poniec pragnie wykorzystać już istniejące obiekty, ponieważ:

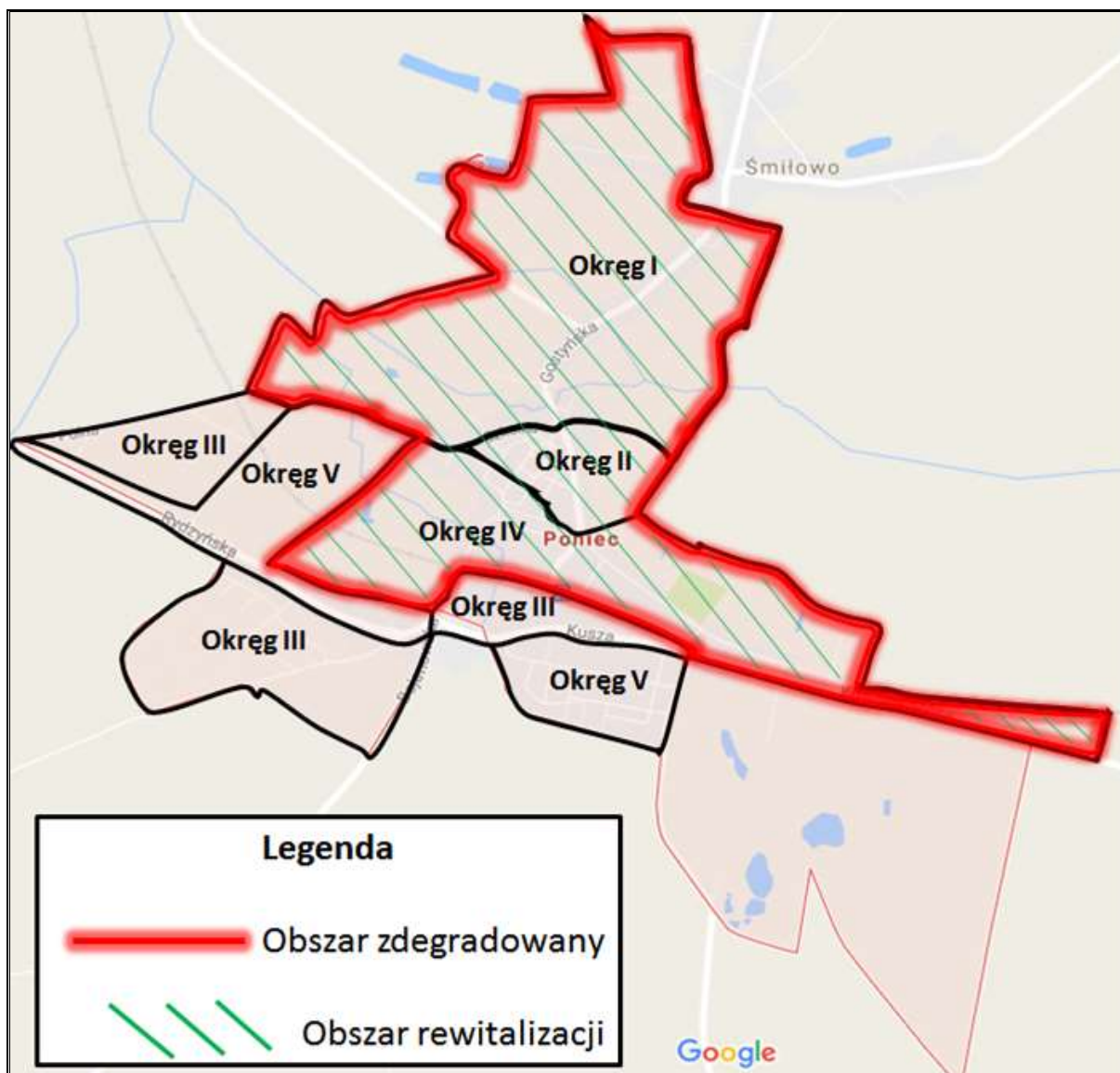
- ich modernizacja i dostosowanie do potrzeb lokalnego społeczeństwa jest bardziej uzasadnione ekonomicznie niż tworzenia obiektów od podstaw;
- obiekty, które znajdują się w złym stanie negatywnie wpływają na wizerunek podobszarów zdegradowanych/rewitalizowanych, a więc ich modernizacja nie tylko przyczyni się do lepszego wykorzystania na rzecz lokalnej społeczności, ale także pozytywnie wpłynie na sferę techniczną wybranego podobszaru;
- zadania polegające na adaptacji, czy też modernizacji istniejących obiektów można znacznie szybciej zrealizować niż projekty polegające na budowie obiektów od podstaw;
- obecnie istniejące obiekty w pewnym stopniu są już użytkowane przez mieszkańców – mieszkańcy są do nich przyzwyczajeni.

Zgodnie z powyższym do obszaru rewitalizacji zaliczono cztery podobszary:

- na terenie Ponieca: Okręgi I, II i IV;
- na terenie wiejskim Gminy: sołectwo Dzieńczyna.

Obszar rewitalizacji obejmuje łącznie około 3,75 km<sup>2</sup> tj. około 2,8% powierzchni Gminy Poniec oraz jest zamieszkały przez 1 950 mieszkańców tj. około 24% mieszkańców Gminy Poniec. Wartości te nie przekraczają zatem 20% powierzchni Gminy Poniec oraz 30% liczby mieszkańców Gminy Poniec.

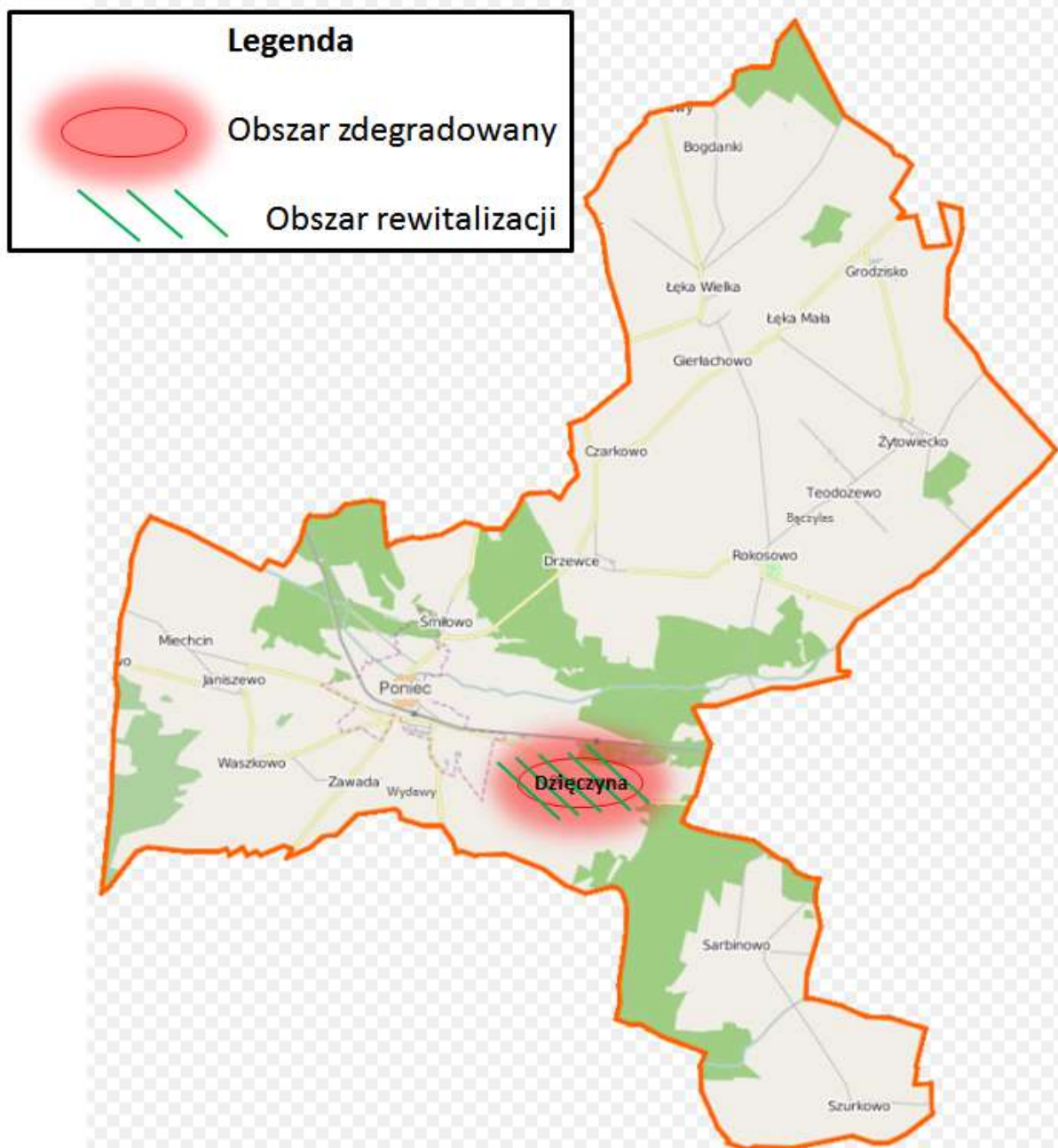
Rysunek 4. Obszar zdegradowany i rewitalizacji na terenie Miasta Poniec



Źródło: Opracowanie własne



Rysunek 5. Obszar zdegradowany i rewitalizacji na terenie wiejskim Gminy Poniec



Źródło: Opracowanie własne

### **3.8. Pogłębiona diagnoza wyznaczonego obszaru rewitalizacji**

Poniec jest centralnym ośrodkiem Gminy i to właśnie tu skoncentrowana jest większość obiektów z zakresu infrastruktury społecznej obsługującej Gminę. Zaliczyć do nich należy administrację, handel, służbę zdrowia, oświatę i kulturę. Niniejszą jednostkę osadniczą w 2015 roku zamieszkiwało 2 918 osób, co stanowi około 36% ludności Gminy. W celu wyodrębnienia obszarów zdegradowanych i rewitalizowanych na terenie Miasta, Poniec podzielono na pięć okręgów. Na podstawie sporządzonej diagnozy za podobszary zdegradowane i rewitalizacji uznano Okręgi I, II i IV.

#### **3.8.1. Okręg I**

Okręg I obejmujący ulice: Gostyńską, Gostyńską Szosę, Krótką, Piaskową oraz Szkolną.

Obszar Okręgu I na koniec 2015 roku zamieszkiwało 538 mieszkańców. Biorąc pod uwagę strukturę wiekową, przeanalizowano wskaźnik określający stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze. Zgodnie z niniejszym wskaźnikiem, na obszarze Okręgu I jego wartość przyjęła wartość gorszą od średniej wartości dla Miasta Poniec. Zestawiając wartość tego wskaźnika z trendami jakie w tym względzie panują na terenie Ponieca (spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym), należy wnioskować, że Okręg I boryka się z problemem starzejącego się społeczeństwa.

Wzrost liczby osób starszych determinuje konieczność rozszerzania oferty skierowanej do tej grupy. Z drugiej zaś strony w celu wyhamowania procesu starzenia się społeczeństwa, trzeba też pamiętać o zapewnieniu ciekawej oferty dla ludzi młodych – aby chcieli osiedlać się na terenie Ponieca i tu zakładać rodziny. Zestawiając powyższe potrzeby z potrzebami zgłaszanymi podczas konsultacji społecznych, konieczne są zatem nie tylko działania infrastrukturalne zmierzające do dostosowania obiektów do potrzeb różnych grup społecznych i wiekowych, ale także stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu. Dla osób młodych, poszukających atrakcyjnego miejsca do osiedlenia się i zakładania rodzin, znaczenie ma również oferta edukacyjna. W 2016 roku uczniowie z terenu Ponieca osiągnęli generalnie gorsze wyniki niż średnia dla województwa wielkopolskiego. Dlatego warto podejmować inicjatywy zmierzające do poszerzenia oferty edukacyjnej, które nie tylko mogą przyczynić się do osiągania lepszych wyników w nauce, ale także pozwolą na rozwijanie umiejętności i zainteresowań dzieci w wolnym czasie.

Warto również wspomnieć o tym, iż zasadniczy wpływ na ryzyko izolacji społecznej ma wiek. Najbardziej narażone na izolację społeczną – skutek oddziaływania czynnika wieku – są osoby najstarsze (w wieku 75 lat i więcej), najmniej – osoby najmłodsze (do 24 roku życia). Dlatego konieczne są działania integracyjne i zapewniające różnorodną ofertę dla osób starszych.

Tabela 27. Mieszkańcy Okręgu I

Wyszczególnienie	Dane				Wskaźnik
	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Liczba mieszkańców	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
<b>OKRĘG I</b>	116	353	69	538	<b>19,55%</b>

Źródło: Opracowanie własne

Oslabieniu kontaktów społecznych sprzyjała także zła sytuacja dochodowa. Poniższa tabela prezentuje dane odnośnie pomocy społecznej na obszarze Okręgu I. Ogólna liczba osób korzystających z pomocy OPS równa była 16 osobom - co stanowiło 2,97% ogółu mieszkańców Okręgu. Sytuację kryzysową w obszarze pomocy społecznej obrazuje wskaźnik „Udział osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze”.

Tabela 28. Mieszkańcy Okręgu I – pomoc społeczna

Dane OPS										Wskaźnik
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Liczba osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa	Liczba osób objętych pomocą z powodu: niepełnosprawności	Liczba osób objętych pomocą z powodu: bezrobocia	Liczba osób objętych pomocą z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby	Liczba osób objętych pomocą z powodu: alkoholizmu	Liczba osób objętych pomocą z powodu: narkomanii	Liczba osób objętych pomocą z powodu: przemocy w rodzinie	Udział osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze
16	6	14	16	1	1	2	0	0	1	<b>2,97%</b>

Źródło: Opracowanie własne

Część mieszkańców Okręgu I boryka się z problemami społecznymi, dlatego konieczne jest podejmowanie działań profilaktycznych, terapeutycznych oraz edukacyjnych, a także mających na celu aktywizację społeczną, która umożliwi integrację mieszkańców w różnym wieku i dotkniętych różnymi problemami. Trzeba bowiem pamiętać o tym, że zła sytuacja dochodowa sprzyja osłabieniu kontaktów społecznych, a w konsekwencji izolacji społecznej.

Poniżej przedstawiono wskaźnik społeczny mający na celu zobrazowanie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym. Porównując wartość tego wskaźnika ze średnią wartością charakteryzującą Miasto Poniec, nie odnotowano sytuacji kryzysowej. Warto jednak zaznaczyć, że wartość tego wskaźnika wynosiła poniżej 50% co wskazuje na niskie zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne. Dlatego konieczne jest podejmowanie inicjatyw mających na celu aktywizację społeczną, która nie tylko umożliwi integrację mieszkańców w różnym wieku i dotkniętych różnymi problemami, ale również zachęci mieszkańców do angażowania się w sprawy lokalne i budowanie dobra wspólnego.

**Tabela 29. Wskaźniki społeczne – niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych na terenie Okręgu I**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera społeczna
	Niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych
OKRĘG I	46,39%

Źródło: Opracowanie własne

Dzieci z terenu Okręgu I uczęszczają do Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Poniecu. Zgodnie ze średnimi wynikami sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 roku, dzieci z omawianego Okręgu uzyskały gorsze wyniki niż średnia dla województwa wielkopolskiego. Podobnie wyglądała sytuacja w przypadku egzaminu gimnazjalnego – tylko w przypadku części z matematyki, gimnazjaliści osiągnęli wynik powyżej średniej dla województwa. Powyższe informacje wskazują na niedobory w systemie kształcenia na terenie Gminy Poniec i świadczą o sytuacji kryzysowej. Sytuację kryzysową potęguje fakt, że część mieszkańców Okręgu I korzysta z pomocy społecznej z powodu ubóstwa. Zła sytuacja dochodowa uniemożliwia zapewnienia dzieciom płatnych zajęć dodatkowych. Ponadto wnioski płynące z przeprowadzonych konsultacji społecznych, wskazują na konieczność rozszerzenia oferty spędzania wolnego czasu dla różnych grup społecznych i wiekowych, w tym poprzez zapewnienie oferty bezpłatnych zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży, dzięki którym będą one mogły rozwijać swoje umiejętności i zainteresowania.

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej, na terenie Okręgu I w 2016 działało 41 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 19,71% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEiDG na terenie Ponieca. Wartość ta oscylowała nieznacznie poniżej średniej dla obszaru miejskiego Gminy Poniec.

W zakresie sfery przestrzenno – funkcjonalnej, na terenie Okręgu I zidentyfikowano zły stan obiektów zabytkowych. Zgodnie z Gminną Ewidencją Zabytków około 10% obiektów wpisanych do GEZ znajduje się w złym stanie. Ponadto w ramach analizy sfery przestrzenno – funkcjonalnej zauważono, że część obiektów publicznych znajduje się w złym stanie co znacznie ogranicza ich użytkowanie oraz wpływa na obniżenie dostępności w celach publicznych. Na terenie Okręgu I są to: budynek starego kina, park miejski oraz „Dom Sióstr”. Budynek starego kina obecnie jest wykorzystywany jako sala widowiskowa oraz stanowi siedzibę Dziecięco – Młodzieżowej Orkiestry Dętej GCK w Poniecu. Jego stan niestety nie zachęca do podejmowania większych inicjatyw społecznych. Ze względu na ww. problemy w sferze społecznej (m.in. konieczność rozwijania oferty spędzania wolnego czasu dla różnych grup społecznych i wiekowych) konieczna jest jego modernizacja, na co wskazali również interesariusze rewitalizacji podczas konsultacji społecznych. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku parku miejskiego. Tereny zielone w miastach pełnią nieocenioną rolę. Są one miejscem ważnym zarówno z punktu widzenia dzieci i młodzieży, rodzin z dziećmi, jak również osób starszych. Park miejski w Poniecu niestety w chwili obecnej jest w znacznej mierze nieuporządkowany i cechuje się dużym stopniem degradacji. Występująca w części terenów zieleni to głównie zaniedbane trawniki oraz charakteryzujące się niekontrolowanym i chaotycznym rozmieszczeniem zadrzewienia i zakrzewienia. Zieleń jest nieuporządkowana, a przestrzeń zdegradowana i mało przyjazna. Również brak odpowiedniej infrastruktury towarzyszącej uniemożliwia korzystanie z pierwotnej funkcji terenów. Istniejące alejki i chodniki wymagają przebudowy, brakuje również elementów wyposażenia. Ze względu na postępujący proces starzenia się społeczeństwa odnowa parku jest niezbędna. Zapewnienie atrakcyjnej bezpłatnej oferty rekreacyjnej ma też istotne znaczenie dla osób poszukujących atrakcyjnego miejsca do osiedlenia się i założenia rodziny, co również może wpłynąć na zahamowanie procesu starzenia się społeczeństwa na obszarze Okręgu I i całego Ponieca. Na negatywny stan sfery przestrzenno – funkcjonalnej wpływa także zły stan „Domu Sióstr”, który jest obiektem zabytkowym wpisany do Rejestru zabytków na terenie województwa wielkopolskiego. Obecny stan zabytku niekorzystnie wpływa na komfort korzystanie z niego, co uzasadnia konieczność jego modernizacji.

Tabela 30. Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne – Okręg I

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
	Udział zabytków znajdujących się w złym stanie zgodnie z GEZ	Powierzchnia terenów publicznych wymagających modernizacji [km <sup>2</sup> ]
OKRĘG I	10%	0,04

Źródło: Opracowanie własne

### **3.8.2. Okręg II**

Okręg II obejmuje ulice: Drożdżyńskiego, Harcerską, Kościuszki, Kościelną, Ks. Prof. Dr Jana Respądką, Parkową, Ppłk Bernarda Śliwińskiego, Rynek oraz Wolności.

Obszar Okręgu II na koniec 2015 roku zamieszkiwało 441 mieszkańców. Biorąc pod uwagę strukturę wiekową, przeanalizowano wskaźnik określający stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze. Zgodnie z niniejszym wskaźnikiem, na obszarze Okręgu II jego wartość przyjęła wartość lepszą od średniej wartości dla Miasta Poniec.

Tabela 31. Mieszkańcy Okręgu II

Wyszczególnienie	Dane				Wskaźnik
	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Liczba mieszkańców	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
<b>OKRĘG II</b>	74	311	56	441	18,01%

Źródło: Opracowanie własne

Na terenie Okręgu II zidentyfikowano największą liczbę osób korzystających z pomocy społecznej, spośród wszystkich okręgów Miasta Poniec. Poniższa tabela prezentuje dane odnośnie pomocy społecznej na obszarze Okręgu II. Ogólna liczba osób korzystających z pomocy OPS równa była 72 osobom - co stanowiło 16,33% ogółu mieszkańców Okręgu. Sytuację kryzysową w obszarze pomocy społecznej obrazuje wskaźnik „Udział osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze”.

Tabela 32. Mieszkańcy Okręgu II – pomoc społeczna

Dane OPS										Wskaźnik
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Liczba osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa	Liczba osób objętych pomocą z powodu: niepełnosprawności	Liczba osób objętych pomocą z powodu: bezrobocia	Liczba osób objętych pomocą z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby	Liczba osób objętych pomocą z powodu: alkoholizmu	Liczba osób objętych pomocą z powodu: narkomanii	Liczba osób objętych pomocą z powodu: przemocy w rodzinie	Udział osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze
72	32	6	16	10	8	8	2	0	0	3,63%

Źródło: Opracowanie własne

Część mieszkańców Okręgu II boryka się z problemami społecznymi, dlatego konieczne jest podejmowanie działań profilaktycznych, terapeutycznych oraz edukacyjnych, a także mających na celu aktywizację społeczną, która umożliwi integrację mieszkańców w różnym wieku i dotkniętych różnymi problemami. Trzeba bowiem pamiętać o tym, że zła sytuacja dochodowa sprzyja osłabieniu kontaktów społecznych, a w konsekwencji izolacji społecznej.

Poniżej przedstawiono wskaźnik społeczny mający na celu zobrazowanie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym. Porównując wartość tego wskaźnika ze średnią wartością charakteryzującą Miasto Poniec, odnotowano sytuację kryzysową. Wartość tego wskaźnika wynosiła zaledwie 46,34%, co wskazuje na nikłe zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne. Dlatego konieczne jest podejmowanie inicjatyw mających na celu aktywizację społeczną, która nie tylko umożliwi integrację mieszkańców w różnym wieku i dotkniętych różnymi problemami, ale również zachęci mieszkańców do angażowania się w sprawy lokalne i budowanie dobra wspólnego.

**Tabela 33. Wskaźniki społeczne – niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych na terenie Okręgu II**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera społeczna
	Niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych
OKRĘG II	46,34%

Źródło: Opracowanie własne

Dzieci z terenu Okręgu II uczęszczają do Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Poniecu. Zgodnie ze średnimi wynikami sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 roku, uczniowie z omawianego Okręgu uzyskali gorsze wyniki niż średnia dla województwa wielkopolskiego. Podobnie wyglądała sytuacja w przypadku egzaminu gimnazjalnego – tylko w przypadku części z matematyki, gimnazjaliści osiągnęli wynik powyżej średniej dla województwa. Powyższe informacje wskazują na niedobory w systemie kształcenia na terenie Gminy Poniec i świadczą o sytuacji kryzysowej. Sytuację kryzysową potęguje fakt, że część mieszkańców Okręgu II korzysta z pomocy społecznej. Zła sytuacja dochodowa uniemożliwia zapewnienia dzieciom płatnych zajęć dodatkowych. Ponadto wnioski płynące z przeprowadzonych konsultacji społecznych, wskazują na konieczność rozszerzenia oferty spędzania wolnego czasu dla różnych grup społecznych i wiekowych, w tym poprzez zapewnienie oferty bezpłatnych zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży, dzięki którym będą one mogły rozwijać swoje umiejętności i zainteresowania.

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej, na terenie Okręgu II w 2016 działały 42 podmioty gospodarcze, co stanowiło 20,19% podmiotów gospodarczych



zarejestrowanych w CEiDG na terenie Ponieca. Wartość ta oscylowała nieznacznie poniżej średniej dla obszaru miejskiego Gminy Poniec.

W zakresie sfery przestrzenno – funkcjonalnej na terenie Okręgu II zidentyfikowano zły stan obiektów zabytkowych. Okręg II stanowi ściśle centrum Ponieca. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że w Gminnej Ewidencji Zabytków jedna karta jest poświęcona założeniom urbanistycznym Miasta Poniec.

Zgodnie z Gminną Ewidencją Zabytków około 5,5% obiektów zabytkowych Okręgu II znajduje się w złym stanie. Ponadto w ramach analizy sfery przestrzenno – funkcjonalnej zauważono, że część terenów publicznych znajduje się w złym stanie, co znacznie ogranicza ich użytkowanie oraz wpływa na obniżenie dostępności w celach publicznych. Okręg II stanowi ściśle centrum Ponieca i charakteryzuje się złym stanem obiektów oraz przestrzeni, a powinien stanowić jego wizytówkę. Przemawia za tym m.in. zły stan techniczny wielu obiektów – w tym także uznanych za zabytkowe, zdegradowane obiekty budownictwa mieszkaniowego, degradacja infrastruktury technicznej, czy też sposób zagospodarowania przestrzeni publicznych. Główne ulice i place miejskie, wymagają działań związanych z porządkowaniem przestrzeni, nadaniem jej charakteru reprezentacyjnego, a w niektórych wypadkach wręcz zagospodarowywania na nowo. Strefa śródmiejska jako miejsce pracy, wypoczynku, a także spotkań społeczności Ponieca, jest obszarem o szczególnym znaczeniu nie tylko dla samych mieszkańców. Wyjątkowe walory historyczno – urbanistyczne mogą odegrać kluczową rolę w dalszym rozwoju Ponieca. Konieczne są zatem działania infrastrukturalne zmierzające do poprawy charakteru funkcjonalno-przestrzennego Okręgu II.

**Tabela 34. Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne – Okręg II**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
	Udział zabytków znajdujących się w złym stanie zgodnie z GEZ	Powierzchnia terenów publicznych wymagających modernizacji [km <sup>2</sup> ]
OKRĘG II	5,5%	0,09

Źródło: Opracowanie własne

### 3.8.3. Okręg IV

Okręg IV obejmuje ulice: Dworcową, Janiszewską, Krobską, Krobską Szosę, Pocztową, Spokojną.

Obszar Okręgu IV na koniec 2015 roku zamieszkiwało 585 mieszkańców. Biorąc pod uwagę strukturę wiekową, przeanalizowano wskaźnik określający stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze. Zgodnie z niniejszym wskaźnikiem, na obszarze Okręgu IV jego wartość przyjęła wartość gorszą od średniej wartości dla Miasta Poniec. Zestawiając wartość tego wskaźnika z trendami jakie w tym względzie panują na terenie Ponieca (spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym), należy wnioskować, że Okręg IV boryka się z problemem starzejącego się społeczeństwa.

Wzrost liczby osób starszych determinuje konieczność rozszerzania oferty skierowanej do tej grupy. Z drugiej zaś strony w celu wyhamowania procesu starzenia się społeczeństwa, trzeba też pamiętać o zapewnieniu ciekawej oferty dla ludzi młodych – aby chcieli osiedlać się na terenie Ponieca i tu zakładać rodziny. Zestawiając powyższe potrzeby z potrzebami zgłaszanymi podczas konsultacji społecznych, konieczne są nie tylko działania infrastrukturalne zmierzające do dostosowania infrastruktury do potrzeb różnych grup społecznych i wiekowych, ale także stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu. Dla osób młodych, poszukających atrakcyjnego miejsca do osiedlenia się i zakładania rodzin, znaczenie ma również oferta edukacyjna. W 2016 roku uczniowie z terenu Ponieca osiągnęli generalnie gorsze wyniki niż średnia dla województwa wielkopolskiego. Dlatego warto podejmować inicjatywy zmierzające do poszerzenia oferty edukacyjnej, które nie tylko mogą przyczynić się do osiągnięcia lepszych wyników w nauce, ale także pozwolą na rozwijanie umiejętności i zainteresowań dzieci w wolnym czasie.

Warto również wspomnieć o tym, iż zasadniczy wpływ na ryzyko izolacji społecznej ma wiek. Najbardziej narażone na izolację społeczną – w skutek oddziaływania czynnika wieku – są osoby najstarsze (w wieku 75 lat i więcej), najmniej – osoby najmłodsze (do 24 roku życia). Dlatego konieczne są działania integracyjne i zapewniające różnorodną ofertę dla osób starszych.

Tabela 35. Mieszkańcy Okręgu IV

Wyszczególnienie	Dane				Wskaźnik
	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Liczba mieszkańców	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
<b>OKRĘG IV</b>	108	392	85	585	<b>21,68%</b>

Źródło: Opracowanie własne

Część mieszkańców Okręgu IV korzysta z pomocy społecznej, jednak ich grupa jest stosunkowo niewielka – stanowią oni około 3,76% mieszkańców tego Okręgu. W tym zakresie przeanalizowano wskaźnik „Udział osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze”, na podstawie którego stwierdzono, że sytuacja kryzysowa w zakresie pomocy społecznej nie występuje.

Tabela 36. Mieszkańcy Okręgu IV – pomoc społeczna

Dane OPS										Wskaźnik
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Liczba osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa	Liczba osób objętych pomocą z powodu: niepełnosprawności	Liczba osób objętych pomocą z powodu: bezrobocia	Liczba osób objętych pomocą z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby	Liczba osób objętych pomocą z powodu: alkoholizmu	Liczba osób objętych pomocą z powodu: narkomanii	Liczba osób objętych pomocą z powodu: przemocy w rodzinie	Udział osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze
22	12	42	3	1	2	6	0	0	1	<b>0,51%</b>

Źródło: Opracowanie własne

W ramach sfery społecznej wzięto pod uwagę również kryterium obrazujące poziom uczestnictwa w życiu publicznym. Porównując wartość tego wskaźnika ze średnią wartością charakteryzującą Miasto Poniec, odnotowano sytuację kryzysową. Wartość tego wskaźnika wynosiła zaledwie 45,17%, co wskazuje na nikłe zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne. Dlatego konieczne jest podejmowanie inicjatyw mających na celu aktywizację społeczną, która nie tylko umożliwi integrację mieszkańców w różnym wieku i dotkniętych różnymi problemami, ale również zachęci mieszkańców do angażowania się w sprawy lokalne i budowanie dobra wspólnego.

**Tabela 37. Wskaźniki społeczne – niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych na terenie Okręgu IV**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera społeczna
	Niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych
OKRĘG IV	45,17%

Źródło: Opracowanie własne

Dzieci z terenu Okręgu IV uczęszczają do Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Poniecu. Zgodnie ze średnimi wynikami sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 roku, uczniowie z omawianego Okręgu uzyskali gorsze wyniki niż średnia dla województwa wielkopolskiego. Podobnie wyglądała sytuacja w przypadku egzaminu gimnazjalnego – tylko w przypadku części z matematyki, gimnazjaliści osiągnęli wynik powyżej średniej dla województwa. Powyższe informacje wskazują na niedobory w systemie kształcenia na terenie Gminy Poniec i świadczą o sytuacji kryzysowej. Ponadto wnioski płynące z przeprowadzonych konsultacji społecznych, wskazują na konieczność rozszerzenia oferty spędzania wolnego czasu dla różnych grup społecznych i wiekowych, w tym poprzez zapewnienie oferty bezpłatnych zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży, dzięki którym będą one mogły rozwijać swój umiejętności i zainteresowania.

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej, na terenie Okręgu IV w 2016 działało 48 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 23,08% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEiDG na terenie Ponieca. Wartość ta oscylowała powyżej średniej dla obszaru miejskiego Gminy Poniec.

W zakresie sfery przestrzenno – funkcjonalnej na terenie Okręgu IV zidentyfikowano zły stan obiektów zabytkowych. Zgodnie z Gminną Ewidencją Zabytków około 5,7% obiektów zabytkowych Okręgu IV znajduje się w złym stanie.

Istotnym problemem sfery przestrzenno – funkcjonalnej na terenie Okręgu IV są tereny pokolejowe. Gmina Poniec ten teren w części przejęła i konieczne są działania w celu

wykorzystania niniejszego obszaru na potrzeby społeczności lokalnej. Istotnym problemem jest to, iż tory kolejowe znacznie utrudniają komunikację na terenie Miasta. Mieszkańcy, aby skrócić drogą, którą codziennie przemierzają się do szkół, zakładów pracy, sklepów itp., przechodzą przez tory w niedozwolonych miejscach. Przez co obszar ten stanowi istotne zagrożenie dla ich bezpieczeństwa. Niniejsze uwarunkowania są przykładem niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru.

**Tabela 38. Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne – Okręg IV**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
	Udział zabytków znajdujących się w złym stanie zgodnie z GEZ	Powierzchnia terenów publicznych wymagających modernizacji [km <sup>2</sup> ]
OKRĘG IV	5,70%	0,30

Źródło: Opracowanie własne

### 3.8.4. Dzięczyna

Sołectwo Dzięczyn obejmuje miejscowości Dzięczyna i Dzięczynka.

Sołectwo Dzięczyna na koniec 2015 roku zamieszkiwało 386 mieszkańców. Biorąc pod uwagę strukturę wiekową, przeanalizowano wskaźnik określający stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze. Zgodnie z niniejszym wskaźnikiem, na obszarze sołectwa Dzięczyna jego wartość przyjęła wartość lepszą od średniej wartości dla terenów wiejskich Gminy Poniec.

Tabela 39. Mieszkańcy sołectwa Dzięczyna

Wyszczególnienie	Dane				Wskaźnik
	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Liczba mieszkańców	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Dzięczyna	95	250	41	386	16,40%

Źródło: Opracowanie własne

Część mieszkańców sołectwa Dzięczyna korzysta z pomocy społecznej – stanowią oni około 7,25% mieszkańców tego obszaru. W zakresie pomocy społecznej przeanalizowano wskaźnik „Udział osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze”, na podstawie którego stwierdzono, że sytuacja kryzysowa w zakresie pomocy społecznej na tym terenie występuje.

Tabela 40. Mieszkańcy sołectwa Dzięczyna – pomoc społeczna

Dane OPS										Wskaźnik
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Liczba osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa	Liczba osób objętych pomocą z powodu: niepełnosprawności	Liczba osób objętych pomocą z powodu: bezrobocia	Liczba osób objętych pomocą z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby	Liczba osób objętych pomocą z powodu: alkoholizmu	Liczba osób objętych pomocą z powodu: narkomanii	Liczba osób objętych pomocą z powodu: przemocy w rodzinie	Udział osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze
28	7	20	27	4	2	4	0	0	0	6,99%

Źródło: Opracowanie własne

W ramach sfery społecznej wzięto pod uwagę również kryterium obrazujące poziom uczestnictwa w życiu publicznym. Porównując wartość tego wskaźnika ze średnią wartością charakteryzującą teren wiejski Gminy Poniec, odnotowano sytuację kryzysową. Wartość tego wskaźnika wynosiła zaledwie 22,26%, co wskazuje na nikłe zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne. Dlatego konieczne jest podejmowanie inicjatyw mających na celu aktywizację społeczną, która nie tylko umożliwi integrację mieszkańców w różnym wieku i dotkniętych różnymi problemami, ale również zachęci mieszkańców do angażowania się w sprawy lokalne i budowanie dobra wspólnego.

**Tabela 41. Wskaźniki społeczne – niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych na terenie sołectwa Dzięczyna**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera społeczna
	Niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych
Dzięczyna	22,26%

Źródło: Opracowanie własne

Dzieci z terenu sołectwa Dzięczyna uczęszczają do Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Poniecu. Zgodnie ze średnimi wynikami sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 roku, uczniowie z omawianego sołectwa uzyskali gorsze wyniki niż średnia dla województwa wielkopolskiego. Podobnie wyglądała sytuacja w przypadku egzaminu gimnazjalnego – tylko w przypadku części z matematyki, gimnazjaliści osiągnęli wynik powyżej średniej dla województwa. Powyższe informacje wskazują na niedobory w systemie kształcenia na terenie Gminy Poniec i świadczą o sytuacji kryzysowej. Sytuację kryzysową potęguje fakt, że część mieszkańców sołectwa Dzięczyna korzysta z pomocy społecznej. Zła sytuacja dochodowa uniemożliwia zapewnienia dzieciom płatnych zajęć dodatkowych. Ponadto wnioski płynące z przeprowadzonych konsultacji społecznych, wskazują na konieczność rozszerzenia oferty spędzania wolnego czasu dla różnych grup społecznych i wiekowych, w tym poprzez zapewnienie oferty bezpłatnych zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzież, dzięki którym będą one mogły rozwijać swój umiejętności i zainteresowania.

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej, na terenie sołectwa Dzięczyna w 2016 działało 28 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 12,44% podmiotów zarejestrowanych w CEiDG na terenie wiejskim Gminy Poniec. Wartość ta oscylowała powyżej średniej dla obszaru wiejskiego Gminy.

W zakresie sfery przestrzenno – funkcjonalnej na terenie sołectwa Dzięczyna nie zidentyfikowano złego stanu obiektów zabytkowych. Natomiast problemem natury przestrzenno – funkcjonalnej są stawy rekreacyjne zlokalizowane na terenie sołectwa. Są one chętnie odwiedzane przez mieszkańców, jednak w chwili obecnej charakteryzują się znaczną

dewastacją w związku z czym, nie mogą być w pełni wykorzystywane na cele publiczne i społeczne. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że opiekę nad stawami sprawuje Ponieckie Stowarzyszenie Wędkarskie „Perkoz”. Stowarzyszenie stanowi formę integracji lokalnej społeczności, a jego celami jest m.in. organizowanie wędkarstwa jako racjonalnej formy wypoczynku i rekreacji, rozwijanie umiłowania przyrody, kształtowanie postawy obywatelskiej, czy też działanie na rzecz ochrony i racjonalnego użytkowania wód. Stowarzyszenie zatem jest istotnym elementem integracji lokalnej społeczności, a jego działalność powinna być wspierana ze względu na zidentyfikowany problem niskiego uczestnictwa w życiu publicznym.

**Tabela 42. Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne – Dzięczyzna**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
	Udział zabytków znajdujących się w złym stanie zgodnie z GEZ	Powierzchnia terenów publicznych wymagających modernizacji [km2]
Dzięczyzna	0,00%	0,22

Źródło: Opracowanie własne

#### **4. Planowany efekt rewitalizacji oraz cele i kierunki działań mające na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk**

**Wizja** określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu.

Wizja stanowi opis oczekiwanego stanu na obszarze rewitalizacji - w wyniku przeprowadzonej interwencji. W wyniku realizacji działań rewitalizacyjnych, podobszary wyznaczone do rewitalizacji (Okręgi I, II i IV oraz Dzięczyzna), staną się miejscami ożywionymi i uzdrowionymi społecznie, o wysokiej jakości życia. Tak sformułowana wizja zostanie zrealizowana przez dwa główne cele strategiczne oraz odpowiadające im kierunki działań i projekty rewitalizacyjne.

**Tabela 43. Wizja, cele oraz kierunki działań**

<b>Wizja</b>	
<b>„PODOBSZARY REWITALIZACJI MIEJSCEM OŻYWIONYM I UZDROWIONYM SPOŁECZNIE, O WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA”.</b>	
<b>CELE STRATEGICZNE</b>	
<b>OGRANICZENIE SKALI PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH</b>	<b>DOSTOSOWANIE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I TECHNICZNEJ DO POTRZEB MIESZKAŃCÓW</b>
<b>KIERUNKI DZIAŁAŃ</b>	
Aktywizacja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	Poprawa infrastruktury technicznej i społecznej na terenie rewitalizowanym

Źródło: Opracowanie własne



### **Cel strategiczny 1 Ograniczenie skali problemów społecznych**

W ramach pierwszego celu, kierunkiem działań jest aktywizacja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Dlatego też zaplanowano działania skierowane do dzieci i młodzieży (dodatkowe zajęcia), działania aktywizujące osoby starsze, wsparcie organizacji pozarządowych oraz organizację imprez kulturalnych, promujących dziedzictwo kulturowe regionu. Przewiduje się, że niniejsze przedsięwzięcia doprowadzą przede wszystkim do podniesienia kompetencji kluczowych u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym (co przełoży się na lepsze osiągnięcia w nauce, a w dalszej przyszłości wpłynie na organicznie bezrobocia i wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Poniec) oraz aktywizacji społecznej mieszkańców i ich integracji (m.in. poprzez wsparcie organizacji pozarządowych integrujących lokalną społeczność, organizację imprez kulturalnych i zajęcia aktywizujące społeczność na terenach rewitalizowanych).

### **Cel strategiczny 2 Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej do potrzeb mieszkańców**

W ramach drugiego celu strategicznego, zaplanowano działania zmierzające do rozwiązania drugiego głównego problemu zidentyfikowanego na przedmiotowym obszarze - nieodpowiedniej infrastruktury technicznej i społecznej.

W ramach niniejszego celu strategicznego przewidziano przede wszystkim działania zmierzające do stworzenia odpowiedniej infrastruktury dla różnych grup społecznych i wiekowych, która zostanie następnie wykorzystana do aktywizacji i integracji lokalnej społeczności. Niemniej ma również przebudowa Parku Miejskiego, odnowa Zamku w Rokosowie oraz adaptacja terenów wokół stawów na cele integracji i włączenia społecznego lokalnej społeczności w Dzieżczynie. Zakłada się, że projekty te umożliwią aktywne spędzanie czasu wolnego, co wpłynie na jakość życia mieszkańców oraz ich integrację i włączenie społeczne. Projekty te w połączeniu z poprawą wizerunku oraz funkcji przestrzenno - funkcjonalnej Śródmieścia, wpłyną na zwiększenie atrakcyjności mieszkaniowej przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego, a także wpłyną na rozwój turystyczny Gminy (co pośrednio przełoży się na rozwój przedsiębiorczości i ograniczenie liczby osób bezrobotnych, a także korzystających z pomocy społecznej). Należy również wskazać, że zaplanowane na obszarze Śródmieścia działania oraz projekt budowy ścieżki rowerowej, a także kładki dla pieszych nad torami kolejowymi, w znaczący sposób przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa wszystkich osób, które poruszają się po terenie Ponieca, a pośrednio wpłyną na atrakcyjność mieszkaniową Miasta. W ramach drugiego celu, zaplanowano również uzupełniające projekty infrastrukturalne, które przyczynią się do dostosowania infrastruktury społecznej i technicznej do potrzeb mieszkańców tj.

- Modernizacja budynku Publicznego Gimnazjum im. ppłk. dr. Bernarda Śliwińskiego w Poniecu;

- Przebudowa ulicy Marszałka Focha, Rynek;
- Przebudowa ulicy Szkolnej;
- Przebudowa ulicy Krobskiej;
- Przebudowa ulicy Bojanowskiej;
- Zmiana układu komunikacyjnego w obrębie sołectwa Wydawy (budowa ronda w obrębie ulic: Bojanowska, Kusza, Janiszewska oraz Rydzyńska).

Podsumowując, wymienione wyżej projekty rewitalizacyjne wpłyną na rozwiązanie problemu nieodpowiedniej infrastruktury technicznej i społecznej na podobszarach rewitalizacji. Przewiduje się, że ich realizacji spowoduje przede wszystkim:

- wzrost liczby podmiotów gospodarczych na podobszarach rewitalizacji - odpowiednia infrastruktura zachęci przedsiębiorców do lokowania działalności gospodarczej na tym terenie;
- poprawę jakości środowiska – budynki charakteryzujące się odpowiednimi standardami energetycznymi, infrastruktura drogowa i około drogowa przyczynią się do poprawy jakości powietrza, wód oraz gleb na podobszarach rewitalizowanych;
- poprawę warunków mieszkaniowych – infrastruktura techniczna i społeczna na odpowiednim poziomie korzystnie wpłynie na komfort życia i codzienne funkcjonowanie mieszkańców.

Oprócz rozwiązania wyżej wskazanych problemów zakłada się, że działania rewitalizacyjne pośrednio wpłyną na wzrost dochodów Gminy – zwiększenie liczby mieszkańców i podmiotów gospodarczych w wyniku przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych przełoży się na większe dochody Gminy Poniec, co spowoduje, że będzie ona miała więcej środków na inwestycje m.in. w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej, co z kolei przełoży się na poprawę jakości życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności gospodarczej Gminy i poprawę jakości środowiska.

Reasumując należy stwierdzić, że planowany efekt rewitalizacji stanowi odpowiedź na przeprowadzoną diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych. Natomiast cele wyznaczone do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec są adekwatne do potrzeb, a ich osiągnięcie spowoduje eliminację lub przynajmniej ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji.

## **5. Lista projektów podstawowych**

Projekty wyznaczone do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec są odpowiedzią na postawione cele. Ich wdrożenie jest niezbędne do rozwiązania zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych. Główne projekty rewitalizacyjne to takie, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i nie rozwiąże zdiagnozowanych sytuacji problemowych.

**Tabela 44. Podstawowe projekty rewitalizacyjne**

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Uzasadnienie realizacji oraz prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów
Gmina Poniec	Dodatkowe zajęcia dla dzieci i młodzieży	Gmina Poniec	Projekt przewiduje organizację różnorodnych zajęć dla dzieci i młodzieży, a także poprawę warunków dydaktycznych dla uczniów w szkołach i placówkach systemu oświaty.	<p>Do tej pory brakowało na terenie Gminy, a w tym również na terenach rewitalizowanych, bezpłatnych zajęć dodatkowych, które dawałyby możliwość rozwijania umiejętności i zainteresowań dzieci i młodzieży.</p> <p>Projekt dot. następujących obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>niski poziom edukacji – projekt przyczyni się do podniesienia poziomu edukacji na terenie rewitalizowanym</li> <li>niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego – zajęcia dodatkowe przyczynią się do poszerzenia tej oferty zgodnie z zainteresowaniami dzieci i młodzieży</li> <li>na części obszaru rewitalizacji zidentyfikowano także znaczny udział osób objętych pomocą z powodu ubóstwa – części mieszkańców nie stać na dodatkowe płatne zajęcia, co zostanie rozwiązane dzięki realizacji niniejszego projektu</li> <li>problem starzejącego się społeczeństwa - podyktowany również tym, że mieszkańcy Gminy wyjeżdżają poza jej teren by osiedlić się w bardziej sprzyjających warunkach. Istotnym czynnikiem brany pod uwagę przy wyborze miejsca zamieszkania jest oferta edukacyjna i oferta spędzania czasu wolnego – zwłaszcza dla młodych małżeństw i rodzin z niepełnoletnimi dziećmi. Dodatkowe zajęcia dla dzieci i młodzieży mogą wpłynąć pośrednio na wyhamowanie procesu starzejącego się społeczeństwa.</li> </ul> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Podniesienie poziomu edukacji na obszarze rewitalizacji</li> <li>Podniesienie poziomu kapitału społecznego</li> <li>Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</li> <li>Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu</li> </ul>	Raport z realizacji projektu
Gmina Poniec	Wsparcie dla organizacji pozarządowych – roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi	Gmina Poniec	Projekt przewiduje wsparcie finansowe dla organizacji pozarządowych, działających na terenie Gminy Poniec.	<p>Do tej pory organizacje pozarządowe były finansowo wspierane, jednak ze względu na zidentyfikowany, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, potrzebą chwili jest wzmożone wsparcie organizacji pozarządowych w ramach rocznych programów współpracy.</p> <p>Projekt dot. następujących obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu – organizacje pozarządowe podejmują wiele różnorodnych inicjatyw, które znacząco podnoszą ofertę spędzania wolnego czasu</li> <li>zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym. Organizacje pozarządowe, działające na terenie Gminy zachęcają mieszkańców do udziału w inicjatywach oddolnych, społecznych przez co przyczyniają się do angażowania mieszkańców w życie publiczne.</li> </ul> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</li> <li>Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu</li> <li>Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne</li> <li>Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym</li> </ul>	Raport z realizacji projektu
Gmina Poniec	Działania aktywizujące społeczność na terenach rewitalizowanych	Gmina Poniec	Projekt zakłada wsparcie działań, mających na celu integrację i aktywizację społeczną osób starszych, rodzin/grup/środowisk	<p>Pomimo iż do tej pory Gmina Poniec podejmowała różnorodne inicjatywy mające na celu integrację i aktywizację społeczną osób starszych, to konieczne są dalsze działania w tym zakresie. Konieczne są również przedsięwzięcia mające na celu integrację i aktywizację rodzin/grup/środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W związku ze zidentyfikowanym niewystarczającym poziomem</p>	Raport z realizacji projektu

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PONIEC

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Uzasadnienie realizacji oraz prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów
			zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, przez wykorzystanie instrumentów aktywizacji edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej oraz działania o charakterze środowiskowym.	uczestnictwa w życiu kulturalnym i publicznym, przewidziano działania aktywizujące społeczność na terenach rewitalizowanych. Projekt dot. następujących obszarów tematycznych: <ul style="list-style-type: none"> <li>poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu – projekt zakłada zróżnicowane zajęcia skierowane do różnych grup społecznych, co wpłynie na poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu</li> <li>zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym – uczestnictwo w zajęciach przyczyni się do integracji społecznej i włączenia osób mieszkających na terenach rewitalizowanych.</li> </ul> Prognozowane rezultaty: <ul style="list-style-type: none"> <li>Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</li> <li>Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu</li> <li>Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne</li> <li>Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym</li> </ul>	
Gmina Poniec	Organizacja imprez kulturalnych promujących dziedzictwo kulturowe regionu	Gmina Poniec	Projekt przewiduje organizację wydarzeń o charakterze kulturalnym, wnoszących trwały wkład do zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, w tym wsparcie niezbędnej infrastruktury.	Do tej pory na terenie Gminy organizowane były różnorodne przedsięwzięcia, które w zależności od tematyki przyciągały zróżnicowaną liczbę mieszkańców. Ze względu na niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, zaplanowano imprezy kulturalne promujące dziedzictwo kulturowe regionu. Organizacja imprez nawiązujących do dziedzictwa kulturowego regionu nie tylko wpłynie na zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, ale także przyczyni się do budowania tożsamości lokalnej i poczucia dobra wspólnego. Projekt dot. następujących obszarów tematycznych: <ul style="list-style-type: none"> <li>poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu – organizacja imprez kulturalnych promujących dziedzictwo kulturowe regionu, to ciekawy sposób na spędzenie czasu wolnego przez osoby z różnych grup społecznych</li> <li>zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym – uczestnictwo w imprezach kulturalnych przyczyni się do zwiększenia poziomu partycypacji w życiu publicznym i kulturalnym, integracji społecznej i włączenia osób mieszkających na terenach rewitalizowanych.</li> </ul> Prognozowane rezultaty: <ul style="list-style-type: none"> <li>Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</li> <li>Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu</li> <li>Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne</li> <li>Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym</li> </ul>	Raport z realizacji projektu
Okręg I Miasta Poniec	Modernizacja, przebudowa i adaptacja budynku starego kina	Gmina Poniec	Kompleksowy remont obiektu.	Obecnie budynek służy jako sala widowiskowa. Siedzibę ma tu także Dziecięco - Młodzieżowa Orkiestra Dęta GCK w Poniecu. Zły stan budynku ogranicza jednak możliwość wykorzystania obiektu na cele społeczne. Modernizacja budynku starego kina pozwoli na dostosowanie obiektu do potrzeb społecznych – możliwa będzie organizacja różnego rodzaju zajęć dla różnych grup społecznych i wiekowych. Projekt dot. następujących obszarów tematycznych: <ul style="list-style-type: none"> <li>poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu;</li> <li>zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym – modernizacja obiektu przyczyni się do zwiększenia poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, integracji społecznej i włączenia osób mieszkających na terenach rewitalizowanych;</li> </ul>	Raport z realizacji projektu

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PONIEC

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Uzasadnienie realizacji oraz prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów
				<ul style="list-style-type: none"> <li>na części podobszaru rewitalizacji zidentyfikowano także znaczny udział osób objętych pomocą z powodu ubóstwa – części mieszkańców nie stać na korzystanie z płatnej oferty spędzania czasu wolnego, modernizacja obiektu poszerzy bezpłatną ofertę spędzania czasu wolnego;</li> <li>problem starzejącego się społeczeństwa – determinuje konieczność tworzenia atrakcyjnej, bezpłatnej oferty spędzania wolnego czasu dla osób starszych – co zostanie zapewnione dzięki realizacji niniejszego projektu. Z drugiej zaś strony taka oferta jest też bardzo ważna dla młodych małżeństw i rodzin z niepełnoletnimi dziećmi. Atrakcyjna infrastruktura społeczno-kulturalna może pośrednio wpłynąć na wyhamowanie procesu starzenia się społeczeństwa.</li> </ul> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;</li> <li>Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu;</li> <li>Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne;</li> <li>Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym;</li> <li>Poprawa sfery przestrzenno – funkcjonalnej na podobszarze rewitalizacji.</li> </ul>	
Okręg I Miasta Poniec	Przebudowa Parku Miejskiego	Gmina Poniec	Kompleksowa modernizacja i przebudowa obiektu.	<p>Ważnym czynnikiem, wpływającym na jakość życia na terenach miejskich jest, obok dostępności do podstawowych usług, bliskość terenów służących rekreacji i odpoczynku (szczególnie dla osób najbardziej potrzebujących, których nie stać na płatne formy rekreacji). Na terenie Okręgu I najważniejszą rolę w tym względzie pełni park miejski. Niestety przestrzeń ta w chwili obecnej jest w znacznym stopniu nieuporządkowana i cechuje się znaczną degradacją. Występująca w części terenów zieleń to głównie zaniedbane trawniki oraz charakteryzujące się niekontrolowanym i chaotycznym rozmieszczeniem zadrzewienia i zakrzewienia. Zieleń jest nieuporządkowana, a przestrzeń zdegradowana i mało przyjazna. Również brak odpowiedniej infrastruktury towarzyszącej uniemożliwia korzystanie z pierwotnej funkcji terenów. Istniejące alejki i chodniki wymagają przebudowy, brakuje również elementów wyposażenia. Warto podkreślić, że park miejski jest najbardziej popularnym miejscem wypoczynku mieszkańców Okręgu I. To właśnie tutaj mieszkańcy najchętniej spędzają czas wolny. Jest to ważne miejsce zarówno dla osób starszych, jak i rodzin z dziećmi. Ponadto na terenie Parku znajduje się amfiteatr, będący miejscem organizacji lokalnych imprez, a także plac zabaw dla dzieci. Aby park mógł być w pełni wykorzystany i mógł pełnić swoje funkcje, niezbędna jest jego modernizacja.</p> <p>Projekt dot. następujących obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu;</li> <li>zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym – modernizacja obiektu przyczyni się do zwiększenia poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, integracji społecznej i włączenia osób mieszkających na terenach rewitalizowanych;</li> <li>na części podobszaru rewitalizacji zidentyfikowano także znaczny udział osób objętych pomocą z powodu ubóstwa – części mieszkańców nie stać na korzystanie z płatnej oferty spędzania czasu wolnego, modernizacja parku poszerzy bezpłatną ofertę spędzania czasu wolnego;</li> <li>problem starzejącego się społeczeństwa – determinuje konieczność tworzenia atrakcyjnej, bezpłatnej oferty spędzania wolnego czasu dla osób starszych – co zostanie zapewnione dzięki realizacji niniejszego projektu. Z drugiej zaś strony taka oferta jest też bardzo ważna dla młodych małżeństw i rodzin z niepełnoletnimi dziećmi. Atrakcyjna infrastruktura rekreacyjna może pośrednio wpłynąć na wyhamowanie procesu starzenia się społeczeństwa.</li> </ul>	Raport z realizacji projektu

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PONIEC

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Uzasadnienie realizacji oraz prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów
				<p>Realizacja projektu umożliwi aktywne spędzanie czasu wolnego, umożliwi uprawianie sportu co wpłynie na jakość życia mieszkańców, ich integrację, a przede wszystkim na ich zdrowie.</p> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;</li> <li>• Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu;</li> <li>• Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne;</li> <li>• Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym;</li> <li>• Poprawa sfery przestrzenno – funkcjonalnej na podobszarze rewitalizacji.</li> </ul>	
Okręg II Miasta Poniec	Poprawa wizerunku i funkcji przestrzenno - funkcjonalnej Śródmieścia.	Gmina Poniec	Wymiana nawierzchni ulic i chodników, stworzenie miejsc odpoczynku (ławeczki, nasadzenia zieleni), budowa ścieżki rowerowej, połączonej ze ścieżką rowerową wzdłuż ulicy Dworcowej.	<p>Centrum Miasta charakteryzuje się złym stanem obiektów i przestrzeni, a powinno stanowić wizytówkę podobszaru rewitalizacji. Przemawia za tym m.in. zły stan techniczny wielu obiektów – w tym także uznanych za zabytkowe, zdegradowane obiekty budownictwa mieszkaniowego, degradacja infrastruktury technicznej, czy też sposób zagospodarowania przestrzeni publicznych. Główne ulice i place miejskie, wymagają działań związanych z porządkowaniem przestrzeni, nadaniem jej charakteru reprezentacyjnego, a w niektórych wypadkach wręcz zagospodarowywania na nowo. Strefa śródmiejska jako miejsce pracy, wypoczynku, a także spotkań społeczności Ponieca, jest obszarem o szczególnym znaczeniu nie tylko dla samych mieszkańców. Wyjątkowe walory historyczno – urbanistyczne mogą odegrać kluczową rolę w dalszym rozwoju podobszaru rewitalizacji.</p> <p>Projekt dot. następujących obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu;</li> <li>• zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym – realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, integracji społecznej i włączenia osób mieszkających na terenach rewitalizowanych;</li> <li>• na części podobszaru rewitalizacji zidentyfikowano także znaczny udział osób objętych pomocą z powodu ubóstwa – części mieszkańców nie stać na korzystanie z płatnej oferty spędzania czasu wolnego, realizacja projektu poszerzy bezpłatną ofertę spędzania czasu wolnego;</li> <li>• problem starzejącego się społeczeństwa – determinuje konieczność tworzenia atrakcyjnej, bezpłatnej oferty spędzania wolnego czasu dla osób starszych – co zostanie zapewnione dzięki realizacji niniejszego projektu. Z drugiej zaś strony taka oferta jest też bardzo ważna dla młodych małżeństw i rodzin z niepełnoletnimi dziećmi. Atrakcyjna infrastruktura rekreacyjna może pośrednio wpłynąć na wyhamowanie procesu starzejącego się społeczeństwa;</li> <li>• zły stan infrastruktury technicznej i społecznej – realizacja projektu wpłynie na poprawę stanu infrastruktury technicznej i społecznej na podobszarze rewitalizacji. Przebudowa ulic i chodników oraz budowa ścieżki rowerowej wpłynie na poprawę infrastruktury drogowej na podobszarze rewitalizacji, co przeloży się na poprawę komfortu codziennego poruszania się po podobszarze rewitalizacji;</li> <li>• sfera środowiskowa – budowa ścieżki rowerowej zachęci mieszkańców podobszaru rewitalizacji do korzystania z alternatywnego dla samochodu środka transportu, jakim jest rower, co wpłynie na ograniczenie emisji CO2 z transportu, a tym samym wpłynie na poprawę jakości powietrza na podobszarze rewitalizacji.</li> </ul> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;</li> <li>• Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu;</li> </ul>	Raport z realizacji projektu

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PONIEC

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Uzasadnienie realizacji oraz prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów
				<ul style="list-style-type: none"> <li>Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne;</li> <li>Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym;</li> <li>Poprawa sfery przestrzenno – funkcjonalnej na podobszarze rewitalizacji;</li> <li>Poprawą jakości środowiska.</li> </ul>	
Okręg I Miasta Poniec	Odnowa „Domu Sióstr”	Gmina Poniec	Projekt zakłada kompleksowy remont obiektu w celu jego przystosowania do pełnienia funkcji przedszkola.	<p>Dom Sióstr jest obiektem zabytkowym znajdującym się w złym stanie technicznym. Budynek ten zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie obecnie funkcjonującego Przedszkola Samorządowego (remont i adaptacja Domu Sióstr na przedszkole samorządowe zapewni, że usługi przedszkolne będą świadczone w jednym miejscu, co podniesie komfort z ich korzystania). Realizacja projektu w zabytkowym budynku Domu Sióstr nie tylko przyczyni się do poprawy stanu technicznego zabytkowego obiektu, poprawy sfery przestrzenno – funkcjonalnej podobszaru rewitalizacji, ale pozwoli na poszerzenie oferty edukacyjnej dla najmłodszych dzieci. Trzeba bowiem w tym miejscu wskazać, że na podobszarze rewitalizacji zidentyfikowano niedobory w systemie kształcenia.</p> <p>Projekt dot. następujących obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>niski poziom edukacji – projekt przyczyni się do podniesienia poziomu edukacji na terenie rewitalizowanym;</li> <li>problem starzejącego się społeczeństwa - podyktowany również tym, że mieszkańcy Gminy wyjeżdżają poza jej teren by osiedlić się w bardziej sprzyjających warunkach. Istotnym czynnikiem brany pod uwagę przy wyborze miejsca zamieszkania jest oferta edukacyjna - zwłaszcza dla młodych małżeństw i rodzin z niepełnoletnimi dziećmi. Zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych i objęcie bezpłatną opieką przedszkolną większej ilości dzieci, może wpłynąć pośrednio na wyhamowanie procesu starzejącego się społeczeństwa;</li> <li>zły stan infrastruktury technicznej i społecznej – remont budynku wpłynie na poprawę stanu infrastruktury technicznej i społecznej na podobszarze rewitalizacji.</li> </ul> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Podniesienie poziomu edukacji na podobszarze rewitalizacji</li> <li>Podniesienie poziomu kapitału społecznego</li> <li>Poprawa sfery technicznej na podobszarze rewitalizacji</li> <li>Poprawa sfery przestrzenno – funkcjonalnej na podobszarze rewitalizacji</li> </ul>	Raport z realizacji projektu
Okręg IV Miasta Poniec	Budowa ścieżki rowerowej oraz kładki dla pieszych	Gmina Poniec	Budowa kładki dla pieszych nad torami w obrębie ulicy Dworcowej oraz ścieżki rowerowej wzdłuż niniejszego ciągu komunikacyjnego, która będzie łączyła się ze ścieżką rowerową wybudowaną w obrębie Śródmieścia.	<p>Na niniejszym podobszarze rewitalizacji zlokalizowany jest teren pokolejowy, który Gmina Poniec w części przejęła - konieczne są działania w celu wykorzystania tego obszaru na potrzeby społeczności lokalnej. Istotnym problemem jest to, iż tory kolejowe znacznie utrudniają komunikację na terenie Okręgu I i całego Miasta. Mieszkańcy, aby skrócić drogą, którą codziennie przemierzają się do szkół, zakładów pracy, sklepów itp., przechodzą przez tory w niedozwolonych miejscach, przez co obszar ten stanowi istotne zagrożenie dla ich bezpieczeństwa. Niniejsze uwarunkowania są przykładem niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru.</p> <p>Projekt dot. następujących obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru;</li> <li>Zły stan infrastruktury technicznej – budowa kładki dla pieszych oraz ścieżki rowerowej na podobszarze rewitalizacji przełoży się na poprawę komfortu codziennego poruszania się po podobszarze rewitalizacji;</li> <li>Sfera środowiskowa – budowa ścieżki rowerowej zachęci mieszkańców podobszaru rewitalizacji do korzystania z alternatywnego dla samochodu środka transportu, jakim jest rower, co wpłynie na</li> </ul>	Raport z realizacji projektu

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PONIEC

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Uzasadnienie realizacji oraz prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów
				<p>ograniczenie emisji CO<sub>2</sub> z transportu, a tym samym wpłynie na poprawę jakości powietrza na podobszarze rewitalizacji.</p> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru;</li> <li>• Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców podobszaru rewitalizacji;</li> <li>• Poprawa sfery przestrzenno – funkcjonalnej na podobszarze rewitalizacji;</li> <li>• Poprawa jakości środowiska.</li> </ul>	
Dzięczyzna	Adaptacja terenów wokół stawów na cele integracji i włączenia społecznego lokalnej społeczności	Gmina Poniec	Budowa centrum rekreacyjno – wypoczynkowego wraz ze stacją harcerską.	<p>Stawy rekreacyjne w Dzięczyźnie są chętnie odwiedzane przez mieszkańców podobszaru rewitalizacji, jednak w chwili obecnej charakteryzują się one znaczną dewastacją w związku z czym, nie mogą być w pełni wykorzystywane na cele publiczne i społeczne. Jest to ważne miejsce zarówno dla osób starszych, młodzieży, jak i rodzin z dziećmi. Aby stawy mogły być w pełni wykorzystane i mogły pełnić swoje funkcje, niezbędna jest ich modernizacja i adaptacja.</p> <p>Projekt dot. następujących obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu;</li> <li>• zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym – modernizacja obiektu przyczyni się do zwiększenia poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, integracji społecznej i włączenia osób mieszkających na podobszarze rewitalizowanym;</li> <li>• na części podobszaru rewitalizacji zidentyfikowano także znaczny udział osób objętych pomocą z powodu ubóstwa – części mieszkańców nie stać na korzystanie z płatnej oferty spędzania czasu wolnego, modernizacja stawów poszerzy bezpłatną ofertę spędzania czasu wolnego.</li> </ul> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;</li> <li>• Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu;</li> <li>• Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne;</li> <li>• Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym;</li> <li>• Poprawa sfery przestrzenno – funkcjonalnej na podobszarze rewitalizacji.</li> </ul>	Raport z realizacji projektu
Rokosowo	Odnowa Zamku Rokosowo	Ośrodek Integracji Europejskiej w Rokosowie	Modernizacja Zamku w Rokosowie, będącego siedzibą Ośrodka Integracji Europejskiej w Rokosowie	<p>Zamek w Rokosowie, to jeden z najważniejszych obiektów zabytkowych na terenie Gminy Poniec. W chwili obecnej jest on siedzibą Ośrodka Integracji Europejskiej (OIE) w Rokosowie, którego aktywność skupia się na działaniach edukacyjno – szkoleniowych, a także wspierających sektor ekonomii społecznej oraz seniorów.</p> <p>Działalność OIE w Rokosowie nie tylko aktywizuje i integruje mieszkańców Gminy Poniec, ale także mieszkańców całego regionu.</p> <p>Niestety zły stan techniczny Zamku, znacznie utrudnia, a nawet uniemożliwia realizację ww. funkcji. Ponadto trzeba pamiętać, że jest on obiektem zabytkowym (znanym w całym regionie), a jego zły stan negatywnie wpływa na wizerunek, a także uniemożliwia całkowite wykorzystanie potencjału turystycznego Gminy Poniec.</p> <p>Projekt dot. następujących obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu;</li> <li>• zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym – realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, integracji społecznej i włączenia osób mieszkających na terenach rewitalizowanych;</li> </ul>	Raport z realizacji projektu



PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PONIEC

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Uzasadnienie realizacji oraz prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów
				<ul style="list-style-type: none"> <li>• problem starzejącego się społeczeństwa – determinuje konieczność tworzenia atrakcyjnej, bezpłatnej oferty spędzania wolnego czasu dla osób starszych – co zostanie zapewnione dzięki realizacji niniejszego projektu. Z drugiej zaś strony taka oferta jest też bardzo ważna dla młodych małżeństw i rodzin z niepełnoletnimi dziećmi. Atrakcyjna infrastruktura rekreacyjna może pośrednio wpłynąć na wyhamowanie procesu starzejącego się społeczeństwa;</li> <li>• problem złego stanu obiektów zabytkowych i występowania przestrzeni zdegradowanej – realizacja niniejszego przedsięwzięcia rozwiąże kwestię występowania przestrzeni zdegradowanej na obszarze sołectwa Rokosowo, a także wpłynie na poprawę ogólnego stanu obiektów zabytkowych na terenie Gminy Poniec.</li> </ul> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;</li> <li>• Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu;</li> <li>• Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne;</li> <li>• Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym;</li> <li>• Poprawa sfery przestrzenno – funkcjonalnej i stanu zabytków;</li> <li>• Lepsze wykorzystanie potencjału turystycznego Gminy Poniec;</li> </ul>	
Rokosowo	Budowanie tożsamości lokalnej i poczucia dobra wspólnego	Ośrodek Integracji Europejskiej w Rokosowie	Budowanie tożsamości lokalnej i poczucia dobra wspólnego poprzez realizację szeregu działań o charakterze otwartym, takich jak - spotkania hodowców koni i producentów powozów konnych, spotkania jeźdźców i myśliwych	<p>Pomimo iż do tej pory na terenie Gmina Poniec podejmowane były różnorodne inicjatywy mające na celu integrację i aktywizację społeczną mieszkańców, nadal konieczne są działania w tym zakresie. W związku ze zidentyfikowanym niewystarczającym poziomem uczestnictwa w życiu kulturalnym i publicznym, przewidziano działania aktywizujące społeczność, również z terenów rewitalizowanych, przy wykorzystaniu istniejącego potencjału Gminy Poniec. Niniejszy projekt będzie realizowany na obszarze Zamku w Rokosowie.</p> <p>Projekt dot. następujących obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• poszerzenia oferty spędzania wolnego czasu</li> <li>• budowania tożsamości lokalnej i poczucia dobra wspólnego poprzez realizację szeregu działań o charakterze otwartym</li> <li>• zwiększenia poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym</li> </ul> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</li> <li>• Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu</li> <li>• Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne</li> <li>• Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym</li> <li>• Wzrost poczucia tożsamości lokalnej i dobra wspólnego</li> </ul>	Raport z realizacji projektu
Rokosowo	Realizacja imprez kulturalnych promujących dziedzictwo kulturowe regionu na terenie Zamku w Rokosowie	Ośrodek Integracji Europejskiej w Rokosowie	Realizacja imprez kulturalnych promujących dziedzictwo kulturowe regionu, w tym również dzięki współpracy z sektorem pozarządowym (np. targi organizacji pozarządowych).	<p>Pomimo iż do tej pory na terenie Gmina Poniec podejmowane były różnorodne inicjatywy mające na celu integrację i aktywizację społeczną mieszkańców, nadal konieczne są działania w tym zakresie. W związku ze zidentyfikowanym niewystarczającym poziomem uczestnictwa w życiu kulturalnym i publicznym, przewidziano działania aktywizujące społeczność, również z terenów rewitalizowanych, przy wykorzystaniu istniejącego potencjału Gminy Poniec. Niniejszy projekt będzie realizowany na obszarze Zamku w Rokosowie.</p> <p>Projekt dot. następujących obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• poszerzenia oferty spędzania wolnego czasu</li> </ul>	Raport z realizacji projektu

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PONIEC

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Uzasadnienie realizacji oraz prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów
				<ul style="list-style-type: none"> <li>• budowania tożsamości lokalnej i poczucia dobra wspólnego</li> <li>• zwiększenia poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym</li> </ul> Prognozowane rezultaty: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</li> <li>• Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu</li> <li>• Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne</li> <li>• Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym</li> </ul>	
Rokosowo	Wsparcie dla organizacji pozarządowych - projekty dotyczące wsparcia sektora pozarządowego	Ośrodek Integracji Europejskiej w Rokosowie	Wsparcie dla organizacji pozarządowych	Ze względu na zidentyfikowany, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, potrzebą chwili jest wzmożone wsparcie organizacji pozarządowych, które integrują i aktywizują lokalną społeczność. Niniejszy projekt będzie realizowany na obszarze Zamku w Rokosowie. Projekt dot. następujących obszarów tematycznych: <ul style="list-style-type: none"> <li>• poszerzenia oferty spędzania wolnego czasu – organizacje pozarządowe podejmują wiele różnorodnych inicjatyw, które znacząco podnoszą ofertę spędzania wolnego czasu</li> <li>• zwiększenia poziomu uczestnictwa w życiu publicznym. Organizacje pozarządowe, działające na terenie Gminy zachęcają mieszkańców do udziału w inicjatywach oddolnych, społecznych przez co przyczyniają się do angażowania mieszkańców w życie publiczne.</li> </ul> Prognozowane rezultaty: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</li> <li>• Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu</li> <li>• Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne</li> <li>• Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym</li> </ul>	Raport z realizacji projektu
Rokosowo	Przedsięwzięcia wspierające osoby w różnym wieku	Ośrodek Integracji Europejskiej w Rokosowie	Projekty dotyczące organizacji różnorodnych przedsięwzięć dla różnych grup wiekowych w tym osób starszych - np. plenerowe seniariady	Społeczeństwo na terenie Gminy Poniec starzeje się. Dlatego też konieczne jest zapewnienie atrakcyjnej oferty spędzenia czasu dla osób starszych. Z drugiej zaś strony nie należy zapominać również o młodszych grupach. Zidentyfikowaną potrzebą jest integracja osób w różnym wieku, tym bardziej, iż na terenie przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego zidentyfikowano niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu kulturalnym i publicznym. Niniejszy projekt będzie realizowany na obszarze Zamku w Rokosowie. Projekt dot. następujących obszarów tematycznych: <ul style="list-style-type: none"> <li>• poszerzenia oferty spędzania wolnego czasu – projekt zakłada zróżnicowane zajęcia skierowane do różnych grup wiekowych, co przyczyni się do integracji osób w różnym wieku i wpłynie na poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu</li> <li>• zwiększenia poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym – uczestnictwo w projektach przyczyni się do integracji społecznej i włączenia osób, w tym również mieszkających na terenach rewitalizowanych.</li> </ul> Prognozowane rezultaty: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</li> <li>• Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu</li> <li>• Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne</li> <li>• Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym</li> </ul>	Raport z realizacji projektu

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PONIEC

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Uzasadnienie realizacji oraz prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów
Rokosowo	Pomoc dla grup wsparcia oraz organizacji działających na rzecz osób starszych	Ośrodek Integracji Europejskiej w Rokosowie	Pomoc dla powstających i istniejących grup wsparcia oraz organizacji działających na rzecz osób starszych - współpraca z UTW i innymi organizacjami senioralnymi z terenu gminy	<p>Społeczeństwo na terenie Gminy Poniec starzeje się. Dlatego też konieczne jest zapewnienie pomocy, a także atrakcyjnej oferty spędzenia czasu dla osób starszych. Wsparcie w tym zakresie jest tym bardziej uzasadnione, że osoby starsze są grupą szczególnie zagrożoną wykluczeniem społecznym.</p> <p>Poza tym, ze względu na zidentyfikowany, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, potrzebą chwili jest wzmoczone wsparcie organizacji pozarządowych, które integrują i aktywizują lokalną społeczność. Niniejszy projekt będzie realizowany na obszarze Zamku w Rokosowie.</p> <p>Projekt dot. następujących obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu – projekt zakłada zróżnicowane zajęcia skierowane do osób starszych, co przyczyni się do ich aktywizacji i integracji</li> <li>zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym – uczestnictwo w projektach przyczyni się do integracji społecznej i włączenia osób, w tym również mieszkających na terenach rewitalizowanych.</li> </ul> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</li> <li>Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu</li> <li>Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne</li> <li>Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym</li> </ul>	Raport z realizacji projektu
Żytowiecko	Budowa wraz z przebudową Szkoły Podstawowej im. gen. Stefana „Grota” Roweckiego w Żytowiecku	Gmina Poniec	Rozbudowa budynku Szkoły Podstawowej im. gen. Stefana „Grota” Roweckiego w Żytowiecku. Zakres działań obejmuje: termomodernizację dachu na istniejącym budynku szkoły, który jest budynkiem najstarszym w istniejącym kompleksie. Zaplanowano również budowę dwukondygnacyjnego budynku dydaktycznego do istniejącego budynku szkoły z 2 salami dydaktycznymi oraz biblioteką i stołówką wyposażonymi w zaplecza oraz skomunikowanie z istniejącą klatką schodową w budynku szkoły, zamontowanie paneli fotowoltaicznych, budowę biologicznej oczyszczalni	<p>Na terenie obszaru rewitalizacji zidentyfikowano problem w zakresie niewystarczającej oferty bezpłatnych zajęć dodatkowych, które dawałyby możliwość rozwijania umiejętności i zainteresowań dzieci i młodzieży. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy warunków lokalowych uczniów i organizacji pracy kadry nauczycielskiej. Dostosowanie obiektu szkoły do zaplanowanych w nim działań społecznych będzie miało wpływ na rozwój uczniów oraz integrację i aktywizację rodzin/grup/środków zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Obecnie w szkole brak jest odpowiednich warunków do zwiększania oferty zajęć pozalekcyjnych. Dzięki jego realizacji wzrośnie liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w dodatkowych zajęciach, gdy w dostosowanym obiekcie odbywać się będą zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży. Ponadto organizowane będą różnego rodzaju uroczystości, spotkania dla pozostałych mieszkańców, co ma związek ze zidentyfikowanym niewystarczającym poziomem uczestnictwa w życiu kulturalnym i publicznym. Co będzie również wpływać na aktywizację społeczności.</p> <p>Rozwój infrastruktury edukacyjnej wpłynie na zwiększenie dostępności do wysokiej jakości edukacji, poprawy wyników w nauce oraz wyrównywania ich szans rozwojowych.</p> <p>Projekt dot. następujących obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>niski poziom edukacji – projekt przyczyni się do podniesienia poziomu edukacji</li> <li>niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego – zajęcia dodatkowe przyczynią się do poszerzenia tej oferty zgodnie z zainteresowaniami dzieci i młodzieży</li> <li>na części obszaru rewitalizacji zidentyfikowano także znaczny udział osób objętych pomocą z powodu ubóstwa – części mieszkańców nie stać na dodatkowe płatne zajęcia, co zostanie rozwiązane dzięki realizacji niniejszego projektu.</li> </ul> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Podniesienie poziomu edukacji na obszarze rewitalizacji,</li> <li>Polepszenie stanu technicznej infrastruktury społecznej i technicznej,</li> <li>Podniesienie poziomu kapitału społecznego,</li> <li>Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,</li> </ul>	Raport z realizacji projektu

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PONIEC

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Uzasadnienie realizacji oraz prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów
			ścieków wraz z elementami zagospodarowania – małej architektury.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu,</li> <li>• Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.</li> </ul>	

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z Wytocznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, do objęcia wsparciem można dopuszczać także projekty rewitalizacyjne zlokalizowane, poza tym obszarem, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji. Zwłaszcza dotyczy to inicjatyw społecznych, gdzie rozwiązania dedykowane ludności z obszaru rewitalizacji mogą być podejmowane poza obszarem rewitalizacji. Niżej przedstawiono projekty główne, które będą realizowane poza obszarem rewitalizacji wraz z uzasadnieniem konieczności ich realizacji, poza tym terenem.

**Tabela 45. Uzasadnienie realizacji projektów głównych poza obszarem rewitalizacji**

Projekt	Uzasadnienie realizacji poza obszarem rewitalizacji
Dodatkowe zajęcia dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Służy realizacji celów wynikających z PR tj. ograniczeniu skali problemów społecznych.</li> <li>• Jest to inicjatywa społeczna, która ma na celu:               <ul style="list-style-type: none"> <li>— podniesienie poziomu edukacji na terenie Gminy Poniec,</li> <li>— poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu,</li> <li>— zapewnienie możliwości korzystania z zajęć dodatkowych osobom ubogim, których nie stać na płatne zajęcia.</li> </ul> </li> <li>• Trzeba również wskazać, że konieczność realizacji zajęć na obszarze całej gminy wynika z faktu, że dzieci z poszczególnych podobszarów rewitalizacji uczęszczają do różnych placówek szkolnych, również zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji, co uzasadnia konieczność realizacji tego typu zajęć we wszystkich placówkach zlokalizowanych na terenie Gminy.</li> </ul>
Wsparcie dla organizacji pozarządowych – roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Służy realizacji celów wynikających z PR tj. ograniczeniu skali problemów społecznych.</li> <li>• Jest to inicjatywa społeczna, która ma na celu:               <ul style="list-style-type: none"> <li>— poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu – organizacje pozarządowe podejmują wiele różnorodnych inicjatyw, które znacząco podnoszą ofertę spędzania wolnego czasu,</li> <li>— zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy zachęcają do udziału w inicjatywach oddolnych, społecznych przez co przyczyniają się do angażowania mieszkańców w życie publiczne.</li> </ul> </li> <li>• Trzeba również wskazać, że organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Poniec swoim zasięgiem obejmują obszar, który znacznie wykracza poza podobszary rewitalizacji. Siedziby części organizacji są zlokalizowane na podobszarach rewitalizacji, jednak zasięg ich działalności poza ten teren wykracza. Z drugiej zaś strony część organizacji ma swoją siedzibę poza podobszarami rewitalizacji, ale skupia i integruje mieszkańców z tego terenu i ma wpływ na teren rewitalizacji. Dlatego też konieczne jest wsparcie wszystkich organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Poniec.</li> </ul>
Działania aktywizujące społeczność na terenach rewitalizowanych	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Służy realizacji celów wynikających z PR tj. ograniczeniu skali problemów społecznych.</li> <li>• Jest to inicjatywa społeczna, która ma na celu:               <ul style="list-style-type: none"> <li>— poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu,</li> <li>— zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym.</li> </ul> </li> <li>• Trzeba również wskazać, że zadania w ramach tego projektu będą realizowane w różnych częściach Gminy Poniec, również poza podobszarami rewitalizacji. Poszczególne zadania w ramach tego projektu będą realizowane w miejscach do tego najbardziej odpowiednich. W ramach projektu przewidziano wykorzystanie obiektów już funkcjonujących, aby uniknąć tworzenia od podstaw nowej infrastruktury. Ponadto należy</li> </ul>

Projekt	Uzasadnienie realizacji poza obszarem rewitalizacji
	<p>wskazać, że realizacja projektów poza podobszarami rewitalizacji zachęci mieszkańców do opuszczenia najbliższego otoczenia. Objęcie projektem zarówno mieszkańców podobszarów rewitalizacji, jak i mieszkańców spoza ich granic przyczyni się do integracji różnych grup społecznych.</p>
Organizacja imprez kulturalnych promujących dziedzictwo kulturowe regionu	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Służy realizacji celów wynikających z PR tj. ograniczeniu skali problemów społecznych.</li> <li>• Jest to inicjatywa społeczna, która ma na celu: <ul style="list-style-type: none"> <li>— poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu,</li> <li>— zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym.</li> </ul> </li> <li>• Trzeba również wskazać, że zadania w ramach tego projektu będą realizowane w różnych częściach Gminy Poniec, również poza podobszarami rewitalizacji. Poszczególne zadania w ramach tego projektu będą realizowane w miejscach do tego najbardziej odpowiednich. W ramach projektu przewidziano wykorzystanie obiektów już funkcjonujących, aby uniknąć tworzenia od podstaw nowej infrastruktury. Ponadto należy wskazać, że realizacja projektów poza podobszarami rewitalizacji zachęci mieszkańców do opuszczenia najbliższego otoczenia. Objęcie projektem zarówno mieszkańców podobszarów rewitalizacji, jak i mieszkańców spoza ich granic przyczyni się do integracji różnych grup społecznych.</li> </ul>
Odnowa Zamku Rokosowo	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Służy realizacji celów wynikających z PR tj. ograniczeniu skali problemów społecznych, a także dostosowaniu infrastruktury społecznej i technicznej do potrzeb mieszkańców.</li> <li>• Zamek w Rokosowie to jeden z najważniejszych i najbardziej znanych obiektów zabytkowych na terenie niniejszej jednostki samorządu terytorialnego. Pamiętając o tym, iż Gmina Poniec pragnie wykorzystywać istniejący potencjał, za uzasadnione uznaje się odnowienie Zamku na cele integracji społecznej.</li> <li>• Jest to przedsięwzięcie infrastrukturalne, które jednak jest niezbędne by móc podejmować inicjatywy społeczne, również na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dzięki realizacji przedmiotowego projektu, powstanie atrakcyjna infrastruktura, która będzie wykorzystywana do prowadzenia przedsięwzięć skierowanych do różnych grup społecznych i wiekowych. Pośrednio niniejszy projekt wpłynie na wzrost aktywności społecznej, a także integrację i włączenie społeczne.</li> <li>• Trzeba również wskazać, że niniejszy projekt zakłada aktywny udział we wdrażaniu rewitalizacji jednej z organizacji pozarządowych, działających na terenie Gminy Poniec. Mowa tu o Ośrodku Integracji Europejskiej, który ma swą siedzibę w Zamku w Rokosowie.</li> </ul>
Budowanie tożsamości lokalnej i poczucia dobra wspólnego	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Służy realizacji celów wynikających z PR tj. ograniczeniu skali problemów społecznych.</li> <li>• Jest to inicjatywa społeczna, która ma na celu: <ul style="list-style-type: none"> <li>— poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu,</li> <li>— zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym.</li> </ul> </li> <li>• Niniejszy projekt będzie realizowany na obszarze Zamku w Rokosowie, a zatem poza podobszarami rewitalizacji. W ramach przedsięwzięcia przewidziano wykorzystanie obiektów już funkcjonujących, aby uniknąć tworzenia od podstaw nowej infrastruktury. Zamek w Rokosowie to jeden z najważniejszych zabytków na terenie Gminy Poniec i powinien on być wykorzystany również do budowania tożsamości lokalnej. Ponadto należy wskazać, że realizacja projektu poza podobszarami rewitalizacji zachęci mieszkańców do opuszczenia najbliższego otoczenia. Objęcie projektem zarówno mieszkańców podobszarów rewitalizacji, jak i spoza nich, przyczyni się do integracji różnych grup społecznych.</li> <li>• Trzeba również wskazać, że niniejszy projekt zakłada aktywny udział we wdrażaniu rewitalizacji jednej z organizacji pozarządowych, działających na terenie Gminy Poniec. Mowa tu o Ośrodku Integracji Europejskiej, który ma swą siedzibę w Zamku w Rokosowie.</li> </ul>

Projekt	Uzasadnienie realizacji poza obszarem rewitalizacji
Realizacja imprez kulturalnych promujących dziedzictwo kulturowe regionu na terenie Zamku w Rokosowie	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Służy realizacji celów wynikających z PR tj. ograniczeniu skali problemów społecznych.</li> <li>• Jest to inicjatywa społeczna, która ma na celu: <ul style="list-style-type: none"> <li>— poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu,</li> <li>— zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym.</li> </ul> </li> <li>• Niniejszy projekt będzie realizowany na obszarze Zamku w Rokosowie, a zatem poza podobszarami rewitalizacji. W ramach projektu przewidziano wykorzystanie obiektów już funkcjonujących, aby uniknąć tworzenia od podstaw nowej infrastruktury. Zamek w Rokosowie to jeden z najważniejszych zabytków zlokalizowanych na terenie Gminy Poniec i powinien on być wykorzystany również do budowania tożsamości lokalnej oraz promowania dziedzictwa kulturowego regionu. Ponadto należy wskazać, że realizacja projektu poza podobszarami rewitalizacji zachęci mieszkańców do opuszczenia najbliższego otoczenia. Objęcie projektem zarówno mieszkańców podobszarów rewitalizacji, jak i spoza nich, przyczyni się do integracji różnych grup społecznych.</li> <li>• Trzeba również wskazać, że niniejszy projekt zakłada aktywny udział we wdrażaniu rewitalizacji jednej z organizacji pozarządowych, działających na terenie Gminy Poniec. Mowa tu o Ośrodku Integracji Europejskiej, który ma swą siedzibę w Zamku w Rokosowie.</li> </ul>
Wsparcie dla organizacji pozarządowych - projekty dotyczące wsparcia sektora pozarządowego	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Służy realizacji celów wynikających z PR tj. ograniczeniu skali problemów społecznych.</li> <li>• Jest to inicjatywa społeczna, która ma na celu: <ul style="list-style-type: none"> <li>— poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu – organizacje pozarządowe podejmują wiele różnorodnych inicjatyw, które znacząco podnoszą ofertę spędzania wolnego czasu,</li> <li>— zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy zachęcają do udziału w inicjatywach oddolnych, społecznych przez co przyczyniają się do angażowania mieszkańców w życie publiczne.</li> </ul> </li> <li>• Trzeba również wskazać, że organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Poniec swoim zasięgiem obejmują obszar, który znacznie wykracza poza podobszary rewitalizacji. Dlatego też konieczne jest wsparcie wszystkich organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Poniec.</li> <li>• Niniejszy projekt będzie realizowany na obszarze Zamku w Rokosowie, a zatem poza podobszarami rewitalizacji. W ramach projektu przewidziano wykorzystanie obiektów już funkcjonujących, aby uniknąć tworzenia od podstaw nowej infrastruktury. Zamek w Rokosowie to jeden z najważniejszych zabytków zlokalizowanych na terenie Gminy Poniec i powinien on być wykorzystywany również do budowania tożsamości lokalnej. Ponadto należy wskazać, że realizacja projektu poza podobszarami rewitalizacji, zachęci mieszkańców do opuszczenia najbliższego otoczenia. Objęcie projektem zarówno mieszkańców podobszarów rewitalizacji, jak i spoza nich, przyczyni się do integracji różnych grup społecznych.</li> <li>• Trzeba również wskazać, że niniejszy projekt zakłada aktywny udział we wdrażaniu rewitalizacji jednej z organizacji pozarządowych, działających na terenie Gminy Poniec. Mowa tu o Ośrodku Integracji Europejskiej, który ma swą siedzibę w Zamku w Rokosowie.</li> </ul>
Przedsięwzięcia wspierające osoby w różnym wieku	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Służy realizacji celów wynikających z PR tj. ograniczeniu skali problemów społecznych</li> <li>• Jest to inicjatywa społeczna, która ma na celu: <ul style="list-style-type: none"> <li>— poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu,</li> <li>— zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym.</li> </ul> </li> <li>• Niniejszy projekt będzie realizowany na obszarze Zamku w Rokosowie, a zatem poza podobszarami rewitalizacji. W ramach projektu przewidziano</li> </ul>

Projekt	Uzasadnienie realizacji poza obszarem rewitalizacji
	<p>wykorzystanie obiektów już funkcjonujących, aby uniknąć tworzenia od podstaw nowej infrastruktury. Zamek w Rokosowie to jeden z najważniejszych zabytków na terenie Gminy Poniec i powinien on być wykorzystywany również do budowania tożsamości lokalnej. Ponadto należy wskazać, że realizacja projektu poza podobszarami rewitalizacji, zachęci mieszkańców do opuszczenia najbliższego otoczenia. Objęcie projektem zarówno mieszkańców podobszarów rewitalizacji, jak i spoza nich, przyczyni się do integracji różnych grup społecznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Trzeba również wskazać, że niniejszy projekt zakłada aktywny udział we wdrażaniu rewitalizacji jednej z organizacji pozarządowych, działających na terenie Gminy Poniec. Mowa tu o Ośrodku Integracji Europejskiej, który ma swą siedzibę w Zamku w Rokosowie.</li> </ul>
Pomoc dla grup wsparcia oraz organizacji działających na rzecz osób starszych	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Służy realizacji celów wynikających z PR tj. ograniczeniu skali problemów społecznych.</li> <li>• Jest to inicjatywa społeczna, która ma na celu: <ul style="list-style-type: none"> <li>— poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu,</li> <li>— zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym.</li> </ul> </li> <li>• Niniejszy projekt będzie realizowany na obszarze Zamku w Rokosowie, a zatem poza podobszarami rewitalizacji. W ramach projektu przewidziano wykorzystanie obiektów już funkcjonujących, aby uniknąć tworzenia od podstaw nowej infrastruktury. Zamek w Rokosowie to jeden z najważniejszych zabytków na terenie Gminy Poniec i powinien on być wykorzystywany również do budowania tożsamości lokalnej. Ponadto należy wskazać, że realizacja projektu poza podobszarami rewitalizacji zachęci mieszkańców do opuszczenia najbliższego otoczenia. Objęcie projektem zarówno mieszkańców podobszarów rewitalizacji, jak i spoza nich, przyczyni się do integracji różnych grup społecznych.</li> <li>• Trzeba również wskazać, że niniejszy projekt zakłada aktywny udział we wdrażaniu rewitalizacji jednej z organizacji pozarządowych, działających na terenie Gminy Poniec. Mowa tu o Ośrodku Integracji Europejskiej, który ma swą siedzibę w Zamku w Rokosowie.</li> </ul>
Budowa wraz z przebudową Szkoły Podstawowej im. gen. Stefana „Grota” Roweckiego w Żytowiecku	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Służy realizacji celów wynikających z PR tj. ograniczeniu skali problemów społecznych, a także dostosowaniu infrastruktury społecznej i technicznej do potrzeb mieszkańców.</li> <li>• Jest to inicjatywa społeczna, która ma na celu: <ul style="list-style-type: none"> <li>• podniesienie poziomu edukacji,</li> <li>• polepszenie stanu technicznego infrastruktury społecznej i technicznej,</li> <li>• poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu,</li> <li>• zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu publicznym,</li> <li>• zapewnienie możliwości korzystania z zajęć dodatkowych osobom ubogim, których nie stać na płatne zajęcia.</li> </ul> </li> <li>• Trzeba również wskazać, że konieczność realizacji zajęć na obszarze całej gminy wynika z faktu, że dzieci z poszczególnych podobszarów rewitalizacji uczęszczają do różnych placówek szkolnych, również zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji, co uzasadnia konieczność realizacji tego typu zajęć we wszystkich placówkach zlokalizowanych na terenie Gminy.</li> <li>• Jest to przedsięwzięcie infrastrukturalne, które jednak jest niezbędne, by móc podejmować inicjatywy społeczne, również na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dzięki realizacji przedmiotowego projektu, powstanie atrakcyjna infrastruktura, która będzie wykorzystywana do prowadzenia przedsięwzięć skierowanych do różnych grup społecznych i wiekowych. Pośrednio niniejszy projekt wpłynie na wzrost aktywności społecznej, a także integrację i włączenie społeczne.</li> <li>• Niniejszy projekt będzie realizowany w Żytowiecku, a zatem poza podobszarami rewitalizacji.</li> <li>• Dzięki realizacji projektu możliwa będzie integracja różnych grup społecznych.</li> </ul>



Projekt	Uzasadnienie realizacji poza obszarem rewitalizacji
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dzięki wzrostowi jakości edukacji możliwe będzie zachęcenie młodych ludzi do pozostania na tym terenie i przyciągnięcie uczniów spoza terenu Gminy,</li> <li>• Dzięki realizacji projektu możliwa będzie organizacja działań mających na celu aktywizację społeczną, co pozwoli uniknąć zjawiska izolacji społecznej,</li> <li>• Należy podkreślić, że realizacja projektu zwiększy atrakcyjność Gminy i wpłynie na rozwój podstawowej infrastruktury, która jest istotna w zakresie społecznym,</li> <li>• Dzięki realizacji projektu wzrośnie zaangażowanie społeczeństwa poprzez np. udział w imprezach lokalnych organizowanych na terenie placówki,</li> <li>• Dzięki realizacji projektu wzrośnie możliwość organizacji bezpłatnych zajęć dodatkowych, dzięki czemu będą one mogły rozwijać swoje umiejętności i zainteresowania. Dzięki możliwości bezpiecznego przebywania dzieci na terenie placówki, rodzice, którzy nie mają możliwości zapewnienia prywatnej opieki, a przez to nie mogą podjąć zatrudnienia, będą mogli pozostawić dzieci w placówce, podjąć zatrudnienie, przez co pośrednio spadnie także poziom bezrobocia.</li> </ul>

Źródło: Opracowanie własne

## 6. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

W ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec prócz podstawowych (głównych) projektów rewitalizacyjnych, zidentyfikowano także pozostałe (uzupełniające) rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które realizują kierunki działań, mające na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk, powodujących sytuację kryzysową. Pozostałe (uzupełniające) rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych to takie, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji.

Poniżej zaprezentowano listę uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 46. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów
Poniec Okręg I	Modernizacja budynku Publicznego Gimnazjum im. ppłk. dr. Bernarda Śliwińskiego w Poniecu	Gmina Poniec	<p>W ramach przedmiotowego projektu zaplanowano termomodernizację budynku Gimnazjum Publicznego w Poniecu, znajdującego się przy ul. Szkolnej 9. Budynek Gimnazjum jest obiektem zabytkowym i ze względu na niską efektywność energetyczną, wymaga działań termomodernizacyjnych. Niniejszy projekt jest konieczny do realizacji również ze względu na konieczność poprawy warunków zdrowotnych i komfortu osób użytkujących budynek oraz utrzymanie we wszystkich pomieszczeniach budynku temperatury i wilgotności umożliwiającej efektywne realizowanie funkcji placówki o każdej porze roku.</p> <p>Do tej pory Gmina Poniec przeprowadziła szereg inwestycji mających na celu poprawę efektywności energetycznej budynków komunalnych, konieczna jest jednak jeszcze termomodernizacja budynku Publicznego Gimnazjum im. ppłk. dr. Bernarda Śliwińskiego w Poniecu.</p> <p>Projekt dot. następujących obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Niski poziom edukacji – projekt przyczyni się do poprawy warunków zdrowotnych i komfortu osób użytkujących obiekt, jak również utrzymanie we wszystkich pomieszczeniach temperatury i wilgotności umożliwiającej efektywne realizowanie funkcji placówki o każdej porze roku. Poprawa parametrów technicznych budynku, przełoży się na komfort jego korzystania, co pośrednio przyczyni się do zwiększenia poziomu edukacji;</li> <li>Zły stan techniczny infrastruktury technicznej i społecznej – termomodernizacja budynku wpłynie na poprawę stanu infrastruktury technicznej i społecznej na podobszarze rewitalizacji</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Podniesienie poziomu edukacji na podobszarze rewitalizacji</li> <li>Polepszenie stanu technicznego infrastruktury społecznej i technicznej</li> </ul>	Raport z realizacji projektu
Poniec Okręg II	Przebudowa ulicy Marszałka Focha, Rynek;	Gmina Poniec	<p>W ramach przedmiotowego projektu przewidziano przebudowę ulic Marszałka Focha oraz Rynek, które obecnie znajdują się w złym stanie technicznym. Stwarza to problemy i utrudnienia w codziennym poruszaniu się po podobszarze rewitalizacji. Gmina Poniec w latach ubiegłych zrealizowała szereg inwestycji mających na celu poprawę infrastruktury drogowej, jednak konieczne są dalsze działania w tym zakresie.</p> <p>Niniejszy projekt dot. następujących obszarów problemowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Zły stan techniczny infrastruktury technicznej – przebudowa ulic wpłynie na poprawę stanu dróg na terenie rewitalizowanym, co przełoży się na poprawę komfortu codziennego poruszania się po podobszarze rewitalizacji.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Polepszenie stanu technicznego infrastruktury społecznej i technicznej</li> </ul>	Raport z realizacji projektu
Poniec Okręg I	Przebudowa ulicy Szkolnej;	Gmina Poniec	<p>W ramach przedmiotowego projektu przewidziano przebudowę ulicy Szkolnej, która obecnie znajdują się w złym stanie technicznym. Stwarza to problemy i utrudnienia w codziennym poruszaniu się po podobszarze rewitalizacji. Trzeba przy tym zauważyć, że przy tej ulicy zlokalizowane są obiekty szkolne, które są przedmiotem pozostałych uzupełniających</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Polepszenie stanu technicznego infrastruktury</li> </ul>	Raport z realizacji projektu

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PONIEC

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów
			<p>przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Gmina Poniec w latach ubiegłych zrealizowała szereg inwestycji mających na celu poprawę infrastruktury drogowej, jednak konieczne są dalsze działania w tym zakresie.</p> <p>Niniejszy projekt dot. następujących obszarów problemowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Zły stan techniczny infrastruktury technicznej – przebudowa ulicy wpłynie na poprawę stanu dróg na terenie rewitalizowanym, co przełoży się na poprawę komfortu codziennego poruszania się po podobszarze rewitalizacji.</li> </ul>	społecznej i technicznej	
Poniec Okręg IV	Przebudowa ulicy Krobskiej;	Gmina Poniec	<p>W ramach przedmiotowego projektu przewidziano przebudowę ulicy Krobskiej, która obecnie znajdują się w złym stanie technicznym. Stwarza to problemy i utrudnienia w codziennym poruszaniu się po podobszarze rewitalizacji. Gmina Poniec w latach ubiegłych zrealizowała szereg inwestycji mających na celu poprawę infrastruktury drogowej, jednak konieczne są dalsze działania w tym zakresie.</p> <p>Niniejszy projekt dot. następujących obszarów problemowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Zły stan techniczny infrastruktury technicznej – przebudowa ulicy wpłynie na poprawę stanu dróg na terenie rewitalizowanym, co przełoży się na poprawę komfortu codziennego poruszania się po podobszarze rewitalizacji.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Polepszenie stanu technicznego infrastruktury społecznej i technicznej</li> </ul>	Raport z realizacji projektu
Poniec Okręg IV	Przebudowa ulicy Bojanowskiej;	Gmina Poniec	<p>W ramach przedmiotowego projektu przewidziano przebudowę ulicy Bojanowskiej, która obecnie znajdują się w złym stanie technicznym. Stwarza to problemy i utrudnienia w codziennym poruszaniu się po podobszarze rewitalizacji. Gmina Poniec w latach ubiegłych zrealizowała szereg inwestycji mających na celu poprawę infrastruktury drogowej, jednak konieczne są dalsze działania w tym zakresie.</p> <p>Niniejszy projekt dot. następujących obszarów problemowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Zły stan techniczny infrastruktury technicznej – przebudowa ulicy wpłynie na poprawę stanu dróg na terenie rewitalizowanym, co przełoży się na poprawę komfortu codziennego poruszania się po podobszarze rewitalizacji.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Polepszenie stanu technicznego infrastruktury społecznej i technicznej</li> </ul>	Raport z realizacji projektu
Poniec Okręg IV	Zmiana układu komunikacyjnego w obrębie sołectwa Wydawy (budowa ronda w obrębie ulic: Bojanowska, Kusza, Janiszewska oraz Rydzyńska).	Gmina Poniec	<p>W ramach przedmiotowego projektu przewidziano m.in. przebudowę ulicy Rydzyńskiej, która obecnie znajdują się w złym stanie technicznym. Stwarza to problemy i utrudnienia w codziennym poruszaniu się po podobszarze rewitalizacji. Gmina Poniec w latach ubiegłych zrealizowała szereg inwestycji mających na celu poprawę infrastruktury drogowej, jednak konieczne są dalsze działania w tym zakresie.</p> <p>Niniejszy projekt dot. następujących obszarów problemowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Zły stan techniczny infrastruktury technicznej – przebudowa ulic wpłynie na poprawę stanu dróg na terenie rewitalizowanym, co przełoży się na poprawę komfortu codziennego poruszania się po podobszarze rewitalizacji.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Polepszenie stanu technicznego infrastruktury społecznej i technicznej</li> </ul>	Raport z realizacji projektu

Źródło: Opracowanie własne

## 7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

Wszystkie działania zaplanowane w ramach procesu rewitalizacji na terenie Gminy Poniec są ze sobą komplementarne.

### **KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA**

Przedsięwzięcia zawarte w Programie Rewitalizacji dla Gminy Poniec zaplanowane zostały z uwzględnieniem wzajemnych powiązań. Projekty ujęte w Programie Rewitalizacji dotyczą przede wszystkim mieszkańców podobszarów rewitalizacji i przede wszystkim na tych obszarach będą realizowane.

Należy jednak zauważyć, że zaplanowano również przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które będą realizowane poza podobszarami rewitalizacji i które pośrednio przyczyniają się do eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk występujących na terenach rewitalizowanych. Ich realizacja spowoduje wzmocnienie efektów osiągniętych w wyniku realizacji głównych projektów rewitalizacyjnych i tym samym spowoduje tzw. efekt synergii (co zostało wykazane w poprzednim rozdziale). Należy ponadto zaznaczyć, iż realizacja zaplanowanych zadań głównych zapewni efektywne oddziaływanie na cały obszar dotknięty kryzysem, nie tylko w pojedynczych miejscach.

Poszczególne projekty rewitalizacyjne dopełniają się przestrzennie. Projekty infrastrukturalne będą realizowane na terenie rewitalizacji, natomiast zaplanowane działania społeczne, będą przede wszystkim realizowane na terenach, które zostały zmodernizowane w ramach projektów infrastrukturalnych. Dla skuteczności procesu rewitalizacji, podczas ustalania przedsięwzięć infrastrukturalnych przeanalizowano ich następstwa w skali całej gminy i jej otoczenia. Podsumowując, zaplanowane działania nie będą skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary i nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie, a wręcz przeciwnie spowodują rozwiązanie lub przynajmniej ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na całym obszarze rewitalizacji (a pośrednio również na terenie Gminy Poniec). Zaplanowane do realizacji główne projekty rewitalizacyjne oraz pozostałe przedsięwzięcia, będą się wzajemnie dopełniały, aby w jak największym stopniu osiągnąć cele rewitalizacji.

**KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA**

Zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne, będą wzajemnie się dopełniały tematycznie, co sprawi, że Program Rewitalizacji dla Gminy Poniec będzie oddziaływał na podobszary rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, środowiskowym, technicznym i przestrzenno-funkcyjnym).

Projekty infrastrukturalne wpłyną przede wszystkim na rozwiązanie zidentyfikowanych problemów w sferze przestrzenno – funkcjonalnej (tereny publiczne wymagające modernizacji i zły stan zabytków). Jednak projekty te umożliwią także rozwiązanie zidentyfikowanych problemów w sferze społecznej (problem starzejącego się społeczeństwa, osób korzystających z pomocy społecznej, niewystarczającego zaangażowania w życie publiczne, czy też niezadawalającego poziomu edukacji na terenach rewitalizowanych) – infrastruktura przebudowana w ramach projektów infrastrukturalnych pozwoli na realizację projektów zmierzających do aktywizacji społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Ze względu na wielowymiarowość procesu rewitalizacji, zasadne jest planowanie projektów złożonych. Poniższa tabela prezentuje zestawienie projektów głównych i uzupełniających, które mogą być realizowane w formule projektu zintegrowanego.

**Tabela 47. Propozycje projektów zintegrowanych**

Projekt główny	Projekt zintegrowany	Wzajemny wpływ projektów	Efekt
Modernizacja, przebudowa i adaptacja budynku starego kina	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Dodatkowe zajęcia dla dzieci i młodzieży</li> <li>➤ Działania aktywizujące społeczność na terenach rewitalizowanych</li> </ul>	Modernizacja budynku starego kina pozwoli na dostosowanie obiektu do potrzeb społecznych – możliwa będzie organizacja różnego rodzaju zajęć dla różnych grup społecznych i wiekowych.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Przystosowanie obiektu do funkcji społecznych</li> <li>• Poprawa sfery przestrzenno – funkcjonalnej obszaru rewitalizacji</li> <li>• Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu</li> <li>• Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne</li> <li>• Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym</li> </ul>
Przebudowa Parku Miejskiego	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Działania aktywizujące społeczność na terenach rewitalizowanych</li> <li>➤ Organizacja imprez kulturalnych promujących dziedzictwo kulturowe regionu</li> </ul>	Na terenie parku miejskiego znajduje się również amfiteatr. Przebudowa parku pozwoli na przywrócenie jego pierwotnych funkcji. Zmodernizowana infrastruktura pozwoli na organizację różnego rodzaju imprez w tym również imprez kulturalnych, promujących dziedzictwo kulturowe regionu. Na terenie zmodernizowanego parku możliwa będzie również organizacja działań aktywizujących społeczność na terenach rewitalizowanych	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Poprawa sfery przestrzenno – funkcjonalnej obszaru rewitalizacji</li> <li>• Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.</li> <li>• Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu</li> <li>• Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne.</li> <li>• Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym</li> </ul>

Projekt główny	Projekt zintegrowany	Wzajemny wpływ projektów	Efekt
Adaptacja terenów wokół stawów na cele integracji i włączenia społecznego lokalnej społeczności	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Wsparcie dla organizacji pozarządowych – roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi</li> <li>➤ Działania aktywizujące społeczność na terenach rewitalizowanych</li> </ul>	Terenami wokół stawów opiekuje się PSW „Perkoz”, które odgrywa istotną rolę w zakresie integracji lokalnej społeczności, dlatego zaplanowano wsparcie m.in. dla tego stowarzyszenia. Aby stowarzyszenie mogło jeszcze w większym zakresie integrować lokalną społeczność, przewidziano adaptację terenów wokół stawów na cele integracji i włączenia społecznego lokalnej społeczności. Po realizacji projektu infrastrukturalnego, możliwe będzie podjęcie w szerszym zakresie działań aktywizujących społeczność na terenach rewitalizowanych.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Poprawa sfery przestrzenno – funkcjonalnej obszaru rewitalizacji</li> <li>• Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.</li> <li>• Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu</li> <li>• Wzrost aktywności społecznej, a także integracja i włączenie społeczne.</li> </ul> <p>Wzrost poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym</p>

Źródło: Opracowanie własne

Skuteczna komplementarność problemowa oznacza także konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań administracji.

W nawiązaniu do powyższego, po uchwaleniu Programu Rewitalizacji, Rada Miejska wprowadzi przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zawarte w tym programie, służące realizacji zadań własnych gminy do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej. Jeśli dane dotyczące tych przedsięwzięć nie będą wystarczające do wpisania ich do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, Rada Miejska wprowadzi przedsięwzięcia do tego załącznika niezwłocznie po ustaleniu niezbędnych danych.

Ponadto należy pamiętać, że Strategia Rozwoju Gminy Poniec na lata 2015 – 2025 stanowi rdzeń planowania na terenie Gminy Poniec. Program Rewitalizacji dla Gminy Poniec rozwija zapisy Strategii i konkretyzuje zarówno cele, jak i przedsięwzięcia służące rewitalizacji (co zostało zaprezentowane w rozdziale 2.1).

Dla uzyskania lepszych efektów komplementarności problemowej przydatna jest także pogłębiona i usystematyzowana analiza zjawisk kryzysowych na obszarze województwa przygotowana przez samorząd województwa. Taką analizę przedstawiono w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Zgodność przedsięwzięć rewitalizacyjnych z tym dokumentem przedstawiono w rozdziale 2.3.

### **KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA**

Za przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenie rewitalizacji odpowiada gmina, przy czym należy zaznaczyć, iż rewitalizacja prowadzona jest przez wielu interesariuszy. System zarządzania Programem Rewitalizacji został zaprojektowany w taki sposób, aby możliwe było efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Jednostką odpowiedzialną za realizację zadań ujętych w Programie Rewitalizacji będzie przede wszystkim Gmina Poniec, która będzie wspomagana przez pozostałych interesariuszy rewitalizacji. Szczegóły w tym zakresie zostały zaprezentowane w rozdziale 10.

### **KOMPLEMENTARNOŚĆ MIEDZYOKRESOWA**

Projekty realizowane w ramach rewitalizacji zachowują ciągłość programową. Tworzą odpowiedź na potrzeby wynikające ze zmian jakie zostały zidentyfikowane w ramach systematycznego monitoringu. Projekty rewitalizacyjne wyznaczone w niniejszym Programie Rewitalizacji są komplementarne względem przedsięwzięć realizowanych w poprzednich latach na terenie Gminy Poniec.

Najważniejsze inwestycje zrealizowane przez Gminę Poniec w latach 2011-2015 z otrzymanych dotacji ze źródeł zewnętrznych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 48. Projekty zrealizowane na terenie Gminy Poniec w latach 2011-2015

Lp.	Rok realizacji projektu	Nazwa projektu	Nazwa programu/Nazwa organu udzielającego pomocy	Wartość projektu (PLN)	Dofinansowanie (PLN)	Przeznaczenie pomocy
1.	2011-2015	-	Program Orange dla Bibliotek	-	7 563,21 zł	Przeznaczenie na koszty związane z Internetem w bibliotece
2.	2011-2016	-	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	-	44 635,00 zł	Przeznaczenie na zakup nowości książkowych
3.	2012 r.	„Zakup instrumentów i akcesoriów dla Dziecięco-Młodzieżowej Orkiestry Dętej w Poniecu”	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Program „Infrastruktura domów kultury”	-	20 000,00 zł	Zakup instrumentów i akcesoriów dla Dziecięco-Młodzieżowej Orkiestry Dętej w Poniecu
4.	2012 r.	-	Program Rozwoju Bibliotek Mikrogrant „Podaj dalej”	-	1 000,00 zł	Dotacja na organizację spotkań z Bibliotekami Partnerskimi
5.	2013 r.	„Mieszkamy wśród pól i łąk... nasza mała ojczyzna okiem kamery”	Program Rozwoju Bibliotek	-	5 000,00 zł	Przeprowadzenie 9 godzin warsztatów wyjazdowych i 9 godzin warsztatów bibliotecznych dla około sześćdziesięciorga uczniów klas IV-VI w celu wykonania zdjęć i nakręcenia filmów o miejscowościach należących do Gminy Poniec. W wyniku realizacji projektu została stworzona prezentacja multimedialna „Mieszkamy wśród pól i łąk... nasza mała ojczyzna okiem kamery”.
6.	2013 r.	„Muuvit - Ruszaj się i poznawaj świat” Fundacja Volunteers for Sport	Program Rozwoju Bibliotek	-	1 420,00 zł	Organizacja spotkań aktywizujących uczniów szkół podstawowych do wysiłku fizycznego i umysłowego w Bibliotece w Poniecu oraz kompleksie sportowym Orlik.
7.	2011 r.	-	Program Rozwoju Bibliotek	-	20 100,00 zł	Dofinansowanie na zakup zestawu komputerowego (monitor + komputer) oraz oprogramowania w bibliotece w Żytowiecku oraz zakup aparatu fotograficznego, laptopa, projektora, ekranu, urządzenia wielofunkcyjnego, drukarki A3 i oprogramowania dla Biblioteki w Poniecu
8.	-	„Zakup wyposażenia do świetlicy w Łęce Wielkiej i wymiana okien w świetlicy w Dzieżczynie”.	Działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju PROW na lata 2007-2013	19 953,68 zł	12 978,00 zł	Świetlica wiejska w Łęce Wielkiej – zakup 90 krzeseł i 20 stołów; Świetlica Wiejska w Dzieżczynie - remont połączony z modernizacją polegający na wymianie 9 starych okien (stolarka drewniana) na 9 nowych okien z profili PCV, wymianie 9 podokienników zewnętrznych z blachy ocynkowanej na 9 nowych z blachy powlekanej, wymianie 9 wewnętrznych podokienników drewnianych na 9 nowych z PCV
9.	-	„Zakup strojów dla Dziecięco-Młodzieżowej Orkiestry Dętej GCKSTiR w Poniecu”	Działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju PROW na lata 2007-2013	35 916,00 zł	23 360,00 zł	Zakup uszytych 40 kompletów strojów. W skład kompletu wchodzi: czapka, marynarka i spodnie.



PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PONIEC

Lp.	Rok realizacji projektu	Nazwa projektu	Nazwa programu/Nazwa organu udzielającego pomocy	Wartość projektu (PLN)	Dofinansowanie (PLN)	Przeznaczenie pomocy
10.	-	„Wyposażenie świetlicy wiejskiej w Szurkowie”	Działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju PROW na lata 2007-2013	15 153,60 zł	9 856,00 zł	Zakup 150 krzeseł i 40 stołów.
11.	-	„Remont i modernizacja dachu świetlicy w Bogdankach”	Działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju PROW na lata 2007-2013	25 921,37 zł	20 659,25 zł	W ramach projektu wykonano: - roboty rozbiórkowe starego pokrycia dachowego z eternitu, - pokrycie dachu nową konstrukcją wykonaną z nowoczesnej, powlekanej blachodachówki - remont kominów: kominy zostały otynkowane, zamontowane zostały czapy betonowe, właz kominowy + stopnie kominarskie - wymianie uległa instalacja odgromowa - przeprowadzono konserwację elementów drewnianych masandry.
12.	-	„Utworzenie Parku Fitness w Poniecu”	Działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju PROW na lata 2007-2013	37 763,00 zł	24 561,29 zł	W ramach projektu zakupionych i zamontowanych zostało 10 urządzeń do ćwiczeń fitness (orbitek, jeździec, trener nóg-wyciskanie, masażer do wzmacniania mięśni rąk, masażer do wzmacniania mięśni brzucha, rower, krzeselko do ściągania, krzeselko do wyciskania, trener nóg-nożyce, koła Tai Chi), tablica informacyjna z regulaminem i instrukcją ćwiczeń. Plac ze sprzętem fitness wyposażony został w monitoring – 3 kamery.
13.	-	„Wyposażenie świetlic wiejskich w Czarkowie i Bogdankach”	Działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju PROW na lata 2007-2013	16 454,94 zł	10 702,40 zł	-Zakup 16 stołów świetlicowych i 90 krzeseł do świetlicy w Czarkowie -Zakup 21 stołów i 100 krzeseł do świetlicy w Bogdankach
14.	-	„Remont i modernizacja dachu świetlicy w Śmitowie”	Działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju PROW na lata 2007-2013	19 833,48 zł	15 866,77 zł	Remont i modernizacja dachu świetlicy w Śmitowie
15.	-	„Zakup instrumentów dętych”	Fundacja PKO	-	5 000,00 zł	Zakup instrumentów dętych.
16.	2013 r.	„Budowa trasy turystycznej Poniec – Janiszewo”	413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju PROW lata 2007-2013 OŚ 4 LEADER	1 076 560,28zł	462 583,00 zł	Budowa trasy turystycznej Poniec - Janiszewo, której ciąg rowerowy wynosi 2 227 mb długości i 3 m szerokości. Nawierzchnię wykonano z masy bitumicznej.
18.	2014 r.	„Odnowa i nadanie nowych funkcji zdekapitalizowanym budynkom poszpitalnym poprzez stworzenie Przedszkola Samorządowego w Poniecu”	Inicjatywa JESSICA wdrażanej w ramach WRPO na lata 2007-2013 Priorytet IV – Rewitalizacja obszarów problemowych	-	6 790 940,35 zł	Stworzenie nowoczesnego obiektu oświatowego wyposażonego w siedem sal dydaktycznych oraz pełne zaplecze kuchenne i sanitarne. W jednym z budynków wykonano aulę oraz salkę sportową. Na terenie przedszkola zlokalizowano również plac zabaw, amfiteatr oraz zielone tereny edukacyjne

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PONIEC

Lp.	Rok realizacji projektu	Nazwa projektu	Nazwa programu/Nazwa organu udzielającego pomocy	Wartość projektu (PLN)	Dofinansowanie (PLN)	Przeznaczenie pomocy
			Działanie 4.1. Rewitalizacja obszarów miejskich			
19.	2015 r.	„Budowa hali widowiskowo – sportowej w Poniecu”	-	-	1 200 000,00 zł	Budowa hali widowiskowo-sportowej z pełnowymiarowym boisko do piłki ręcznej, koszykowej i siatkowej – przy widowni liczącej około 250 miejsc (siedzących i stojących). Od strony wschodniej wybudowano nawę dwukondygnacyjną, w której znajdują się pomieszczenia stanowiące zaplecze hali gimnastycznej dla gimnazjum oraz sala fitness i korekcyjną, a od strony południowej jednokondygnacyjną bryłę z zapleczem szatniowo-sanitarnym dla szkoły podstawowej z tarasem na dachu. W części frontowej znajduje się hol wejściowy, hol ekspozycyjny z okolicznościowym barkiem oraz zaplecze szatniowo-sanitarne widowni.
20.	2007-2013	„Indywidualizacja nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych w Gminie Poniec”	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	132 981,30 zł	113 034,11 zł	Włączenie wszystkich szkół podstawowych w realizację nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego, której charakter wymagał wdrożenia kompleksowego programu wspomagającego szkołę w procesie edukacji, uwzględniającego indywidualną pracę z dzieckiem w celu wspierania jego osobistego rozwoju.

Źródło: Opracowanie własne

W poprzednich latach na terenie Gminy Poniec zostały zrealizowane inwestycje w zakresie infrastruktury oświatowej („Odnowa i nadanie nowych funkcji zdekapitalizowanym budynkom poszpitalnym poprzez stworzenie Przedszkola Samorządowego w Poniecu”), które znacząco wpłynęły na jakość świadczonych usług przedszkolnych, rozwiązując tym samym problem dostępności do przedszkoli na terenie Gminy. Ponadto w przeszłości został realizowany szereg projektów skierowanych bezpośrednio do najmłodszych mieszkańców (m.in. zakup instrumentów i strojów dla dziecięco-młodzieżowej orkiestry, spotkania i warsztaty dla dzieci ze szkół podstawowych, indywidualizacja nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych w Gminie Poniec). Dopelnieniem tych projektów są zaplanowane w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych zajęcia dla dzieci i młodzieży. Zrealizowane projekty w połączeniu z planowanymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi wpłyną na poszerzenie oferty wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, a w przyszłości mogą przyczynić się do jeszcze lepszych osiągnięć uczniów z terenów rewitalizowanych.

Znaczącą inwestycją zrealizowaną na terenie Gminy w ostatnich latach była budowa Hali Widowiskowo – Sportowej w Poniecu oraz remont i wyposażenie świetlic wiejskich, dzięki którym mieszkańcy otrzymali atrakcyjne miejsca do aktywnego spędzania czasu wolnego, spotkań, integracji i wspólnej zabawy. W ramach działań rewitalizacyjnych przewidziano dalszą realizację projektów, zakładających stworzenie atrakcyjnych warunków do aktywizacji i integracji społecznej, a także miejsc aktywnego wypoczynku. Ponadto na terenie Gminy została wybudowana trasa turystyczna Poniec – Janiszewo oraz Park Fitness.

Projekty zaplanowane do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji będą kontynuować realizację celów, które już po części zostały zrealizowane w wyniku wdrożenia powyższych przedsięwzięć tj. ograniczenia skali problemów społecznych oraz dostosowania infrastruktury społecznej i technicznej do potrzeb mieszkańców.

#### **KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA**

Przedsięwzięcia wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. W celu uzyskania korzystnych efektów dla obszaru rewitalizacji niezbędne będzie koordynowanie i synergia projektów rewitalizacyjnych, szczególnie w ramach EFRR i EFS. Łączenie środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych pozwoli uzyskać korzystne efekty dla obszarów rewitalizowanych. Projekty „miękkie” ukierunkowane na ożywienie społeczne, gospodarcze, likwidację lub zmniejszenie skali ubóstwa oraz wykluczenia społecznego wspierane będą ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wśród nich należy wymienić:

- Dodatkowe zajęcia dla dzieci i młodzieży;
- Działania aktywizujące społeczność na terenach rewitalizowanych;

- Organizacja imprez kulturalnych promujących dziedzictwo kulturowe regionu;
- Wsparcie dla organizacji pozarządowych - projekty dotyczące wsparcia sektora pozarządowego.

Natomiast projekty w zakresie infrastruktury wspierane będą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Należy do nich zaliczyć:

- Modernizację, przebudowę i adaptację budynku starego kina;
- Przebudowę Parku Miejskiego;
- Poprawę wizerunku i funkcji przestrzenno - funkcjonalnej Śródmieścia;
- Odnowę „Domu Sióstr”;
- Odnowę Zamku Rokosowo;
- Budowę ścieżki rowerowej oraz kładki dla pieszych;
- Adaptację terenów wokół stawów na cele integracji i włączenia społecznego lokalnej społeczności;
- Modernizację budynku Publicznego Gimnazjum im. ppłk. dr. Bernarda Śliwińskiego w Poniecu;
- Przebudowę ulicy Marszałka Focha, Rynek;
- Przebudowę ulicy Szkolnej;
- Przebudowę ulicy Krobskiej;
- Przebudowę ulicy Bojanowskiej;
- Zmianę układu komunikacyjnego w obrębie sołectwa Wydawy (budowa ronda w obrębie ulic: Bojanowska, Kusza, Janiszewska oraz Rydzyńska).

## **8. Ramy finansowe PR**

Poniżej zaprezentowano projekty rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec, ze wskazaniem ich lokalizacji, ram czasowych i szacunkowych kosztów. Poniższa tabela prezentuje również możliwe źródła finansowania inwestycji.

Tabela 49. Główne projekty rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Termin realizacji projektu	Szacowana wartość projektu (zł)	wartość/udział krajowych środków publicznych	wartość/udział środków prywatnych	wartość/udział środków UE (EFRR/EFS/FS)	wartość/udział środków z innych źródeł;	Możliwe źródło finansowania
Gmina Poniec	Dodatkowe zajęcia dla dzieci i młodzieży	Gmina Poniec	2016-2023	480 000,00 (60 000,00 rocznie)	72 000,00	0,00	408 000,00	0,00	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (EFS); Budżet Gminy
Gmina Poniec	Wsparcie dla organizacji pozarządowych – roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi	Gmina Poniec	2016-2023	640 000,00 (80 000,00 rocznie)	640 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Gminy
Gmina Poniec	Działania aktywizujące społeczność na terenach rewitalizowanych	Gmina Poniec	2016-2023	400 000,00 (50 000,00 rocznie)	60 000,00	0,00	340 000,00	0,00	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (EFS); Budżet Gminy
Gmina Poniec	Organizacja imprez kulturalnych promujących dziedzictwo kulturowe regionu	Gmina Poniec	2016-2023	720 000,00 (90 000,00 rocznie)	360 000,00	0,00	360 000,00	0,00	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (EFS); Budżet Gminy
Okręg I Miasta Poniec	Modernizacja, przebudowa i adaptacja budynku starego kina	Gmina Poniec	2016-2023	4 000 000,00	600 000,00	0,00	3 400 000,00	0,00	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (EFRR); Budżet Gminy
Okręg I Miasta Poniec	Przebudowa Parku Miejskiego	Gmina Poniec	2016-2023	1 500 000,00	225 000,00	0,00	1 275 000,00	0,00	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (EFRR); Budżet Gminy
Okręg II Miasta Poniec	Poprawa wizerunku i funkcji przestrzenno - funkcjonalnej Śródmieścia.	Gmina Poniec	2016-2023	7 000 000,00	1 050 000,00	0,00	5 950 000,00	0,00	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (EFRR); Budżet Gminy

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PONIEC

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Termin realizacji projektu	Szacowana wartość projektu (zł)	wartość/udział krajowych środków publicznych	wartość/udział środków prywatnych	wartość/udział środków UE (EFRR/EFS/FS)	wartość/udział środków z innych źródeł;	Możliwe źródło finansowania
Okręg I Miasta Poniec	Odnowa „Domu Sióstr”	Gmina Poniec	2016-2023	500 000,00	75 000,00	0,00	425 000,00	0,00	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (EFRR); Budżet Gminy
Okręg IV Miasta Poniec	Budowa ścieżki rowerowej oraz kładki dla pieszych	Gmina Poniec	2016-2023	500 000,00	75 000,00	0,00	425 000,00	0,00	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (EFRR); Budżet Gminy
Dzięczyzna	Adaptacja terenów wokół stawów na cele integracji i włączenia społecznego lokalnej społeczności	Gmina Poniec	2016-2023	2 500 000,00	375 000,00	0,00	2 125 000,00	0,00	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (EFRR); Budżet Gminy
Rokosowo	Odnowa Zamku Rokosowo	OIE w Rokosowie	2017-2023	12 000 000,00	0,00	1 800 000,00	10 200 000,00	0,00	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (EFRR); Budżet Województwa Wielkopolskiego
Rokosowo	Budowanie tożsamości lokalnej i poczucia dobra wspólnego	OIE w Rokosowie	2018-2023	300 000,00 (ok. 50 000 rocznie)	250 000,00	0,00	0,00	50 000,00 (sponsorzy prywatni)	Budżet Województwa Wielkopolskiego
Rokosowo	Realizacja imprez kulturalnych, promujących dziedzictwo kulturowe regionu na terenie Zamku w Rokosowie	OIE w Rokosowie	2018-2023	60 000,00 (10 000,00 rocznie)	60 000,00	0,00	6 000,00	54 000,00	Budżet Państwa MRPIPS; Budżet Województwa Wielkopolskiego
Rokosowo	Wsparcie dla organizacji pozarządowych - projekty dotyczące wsparcia sektora pozarządowego	OIE w Rokosowie	2018	72 000,00	3 600,00	0,00	68 400,00	0,00	EFS POWER; Budżet Państwa

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PONIEC

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Termin realizacji projektu	Szacowana wartość projektu (zł)	wartość/udział krajowych środków publicznych	wartość/udział środków prywatnych	wartość/udział środków UE (EFRR/ERDF/ERDF)	wartość/udział środków z innych źródeł;	Możliwe źródło finansowania
Rokosowo	Przedsięwzięcia wspierające osoby w różnym wieku	OIE w Rokosowie	2018-2023	40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Gminy; Budżet Województwa Wielkopolskiego; Budżet Państwa [MRPIPS]
Rokosowo	Pomoc dla grup wsparcia oraz organizacji działających na rzecz osób starszych	OIE w Rokosowie	2018-2023	40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Gminy; Budżet Województwa Wielkopolskiego; Budżet Państwa [MRPIPS]
Żytowiecko	Budowa wraz z przebudową Szkoły Podstawowej im. gen. Stefana „Grota” Roweckiego w Żytowiecku	Gmina Poniec	2021-2023	6 500 000,00	2 200 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Gminy, Pożyczka rewitalizacyjna – Jessica 2

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 50. Uzupełniające projekty rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Lokalizacja	Nazwa	Podmiot realizujący projekt	Termin realizacji projektu	Szacowana wartość projektu (zł)	wartość/udział krajowych środków publicznych	wartość/udział środków prywatnych	wartość/udział środków UE (EFRR/EFS/FS)	wartość/udział środków z innych źródeł;	Możliwe źródło finansowania
Poniec Okręg I	Modernizacja budynku Publicznego Gimnazjum im. ppłk. dr. Bernarda Śliwińskiego w Poniecu	Gmina Poniec	2017-2023	1 300 000,00	1 105 000,00	0,00	195 000,00	0,00	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (EFRR); Budżet Gminy
Poniec Okręg II	Przebudowa ulicy Marszałka Focha, Rynek;	Gmina Poniec	2017	1 500 000,00	1 275 000,00	0,00	225 000,00	0,00	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (EFRR); Budżet Gminy
Poniec Okręg I	Przebudowa ulicy Szkolnej;	Gmina Poniec	2018	1 000 000,00	850 000,00	0,00	150 000,00	0,00	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (EFRR); Budżet Gminy
Poniec Okręg IV	Przebudowa ulicy Krobskiej;	Gmina Poniec	2019	1 000 000,00	850 000,00	0,00	150 000,00	0,00	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (EFRR); Budżet Gminy
Poniec Okręg IV	Przebudowa ulicy Bojanowskiej;	Gmina Poniec	2017-2023	1 000 000,00	850 000,00	0,00	150 000,00	0,00	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (EFRR); Budżet Gminy
Poniec Okręg IV	Zmiana układu komunikacyjnego w obrębie sołectwa Wydawy (budowa ronda w obrębie ulic: Bojanowska, Kusza, Janiszewska oraz Rydzyńska).	Gmina Poniec	2017-2023	1 000 000,00	850 000,00	0,00	150 000,00	0,00	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (EFRR); Budżet Gminy

Źródło: Opracowanie własne



## 9. Mechanizmy włączenia mieszkańców

Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze strategicznym. Skutki jego wdrożenia obejmują podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym. W związku z tym, konieczne jest zaangażowanie przedstawicieli różnych grup interesariuszy do prac zarówno w proces przygotowania Programu Rewitalizacji, jak i w proces jego wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji. Aktywny udział interesariuszy jest koniecznym warunkiem powodzenia długofalowego rozwoju obszarów znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Interesariuszami rewitalizacji na terenie Gminy Poniec są w szczególności:

- Gmina Poniec i jednostki organizacyjne jej podległe;
- mieszkańcy Gminy Poniec, w tym przede wszystkim mieszkańcy obszaru rewitalizacji;
- mieszkańcy spoza terenu Gminy Poniec, którzy planują osiedlić się na jej terenie;
- przedsiębiorcy z terenu Gminy Poniec;
- przedsiębiorcy spoza terenu Gminy Poniec, którzy mogą rozpocząć swoją działalność na jej terenie;
- Powiatowy Urząd Pracy;
- organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Poniec;
- inne podmioty zainteresowane realizacją Programu Rewitalizacji.

### 9.1. Udział interesariuszy w procesie tworzenia PR

Program Rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno - funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Podmiotem odpowiedzialnym za proces przygotowania Programu Rewitalizacji jest Gmina Poniec. Prace nad przygotowaniem Programu bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie programu opierają się na współpracy z różnymi grupami interesariuszy.

Fundamentem działań na każdym etapie procesu rewitalizacji jest partycypacja społeczna. W celu prawidłowego przeprowadzenia rewitalizacji i odniesienia sukcesu w tym zakresie, konieczne jest podjęcie wspólnych wysiłków przez różne podmioty. Stąd istotne jest, aby wszyscy interesariusze brali czynny udział na etapie diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania procesu rewitalizacji. Sposób włączenia interesariuszy w proces opracowania Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec opierał się na przeprowadzaniu różnych form konsultacji społecznych do których należy zaliczyć:

- ankietyzację;
- uwagi w postaci papierowej lub elektronicznej;
- debaty;
- spotkania.

W ramach opracowywania Programu Rewitalizacji wybrano wyżej wymienione techniki, ponieważ są one popularne, nieskomplikowane i dążą do bezpośredniego zaangażowania całej społeczności Gminy w proces rewitalizacji. Aby zapewnić jak największy udział mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i innych interesariuszy rewitalizacji, o każdej z form konsultacji zostali oni wcześniej powiadomieni na stronie internetowej Gminy, a także w sposób zwyczajowo przyjęty.

Pierwszym etapem opracowania Programu Rewitalizacji było określenie czynników i zjawisk kryzysowych, które występują na terenie Gminy, a następnie ustalenie, gdzie skala tych problemów jest największa i gdzie występują najpilniejsze potrzeby rewitalizacyjne. Zasadniczym punktem niniejszego stadium, były spotkania konsultacyjne z mieszkańcami oraz ankietyzacja.

Pierwszą z przeprowadzonych form konsultacji społecznych były spotkania z pracownikami Urzędu Miejskiego oraz mieszkańcami Gminy, które pozwoliły na wyjaśnienie istoty rewitalizacji. Spotkania przeprowadzone zostały w sposób ułatwiający zrozumienie prezentowanych treści. Aby zachęcić uczestników spotkań do aktywnego udziału, zostały również przygotowane wizualizacje sporządzone w języku niespecjalistycznym z wykorzystaniem różnorodnych form graficznych. Po wyjaśnieniu istoty rewitalizacji i przedstawieniu podstawowych pojęć w tym zakresie, została przeprowadzona debata. Miała ona na celu ustalenie, które według mieszkańców obszary powinny zostać uznane jako zdegradowane, a następnie wytypowane do rewitalizacji. Debata miała również na celu ustalenie koniecznych do podjęcia przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

#### **SPOTKANIE Z PRACOWNIKAMI URZĘDU MIEJSKIEGO**

W spotkaniu udział wzięły cztery osoby. Spotkanie składało się z dwóch części:

1. W pierwszej części przedstawiono prezentację, w trakcie której omówione zostały podstawowe zagadnienia dot. rewitalizacji oraz cel opracowania Programu Rewitalizacji.
2. W drugiej części odbyła się dyskusja nt. aktualnych problemów gminy i oczekiwań społecznych w kwestii działań rewitalizacyjnych.

Na spotkaniu wskazano następujące zjawiska kryzysowe występujące na terenie Gminy Poniec:

- Niewystarczająca oferta spędzania czasu dla różnych grup społecznych i wiekowych;
- Niedostateczna możliwość bezpłatnego rozwijania zainteresowań przez mieszkańców gminy w różnym wieku – zarówno naukowych, kulturalnych, jak i sportowo – rekreacyjnych;
- Niedostateczny poziom zaangażowania mieszkańców Gminy w życie społeczne;

- Słaba dostępność atrakcyjnych terenów zielonych, która zachęcałaby mieszkańców do aktywnego spędzania czasu wolnego i integracji – jest potencjał, ale niewykorzystany,
- Problem niskiej emisji (podyktowany również niedostateczną termomodernizacją budynków);
- Zły stan budynków zabytkowych na terenie Ponieca – miasto charakteryzuje się znacznymi walorami kulturowymi, jednak w chwili obecnej nie mogą zostać one w pełni wykorzystane;
- Obiekty zabytkowe z jednej strony stanowią istotny potencjał dla dalszego rozwoju Gminy, z drugiej jednak strony, mieszkańcy zamieszkujący te obiekty mają utrudnione możliwości ich modernizacji, co wpływa na jakość ich życia, estetykę budynków, a pośrednio także na stan jakości środowiska (utrudnione możliwości termomodernizacji budynków, co przekłada się na problem niskiej emisji).
- Obszarem problemowym na terenie Ponieca jest teren pokolejowy. Gmina Poniec ten teren przejęła i konieczne są działania w celu wykorzystania niniejszego obszaru na potrzeby społeczności lokalnej. Istotnym problemem jest to, iż tory kolejowe znacznie utrudniają komunikację na terenie Miasta. Mieszkańcy, aby skrócić drogę, którą codziennie się przemieszczają do szkół, zakładów pracy, sklepów itp., przechodzą przez tory w niedozwolonych miejscach. W związku z tym warto byłoby wybudować kładkę nad torami, a także ścieżkę rowerową wzdłuż torów – co poprawiłoby komunikację na terenie Ponieca oraz poprawiłoby bezpieczeństwo mieszkańców.

Aby rozwiązać ww. problemy zaproponowano następujące zadania:

- Organizację różnorodnych zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży, a także osób starszych;
- Organizację różnorodnych imprez kulturalnych, które przyczynią się do integracji lokalnej społeczności i budowania poczucia dobra wspólnego;
- Wsparcie organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy, które aktywizują lokalną społeczność;
- Modernizację terenów zielonych, w celu ich dostosowania do potrzeb lokalnej społeczności;
- Modernizację istniejących budynków, które mogą zostać wykorzystane w celu organizacji różnorodnych zajęć;
- Poprawę wizerunku śródmieścia, które powinno stanowić wizytówkę miasta. Ze względu na znaczną liczbę budynków zabytkowych i utrudnienia prawne związane z ich modernizacją, konieczne są działania w tym zakresie. Ponadto należy dostosować infrastrukturę w tym obszarze do potrzeb osób niepełnosprawnych;

- Budowę kładki dla pieszych nad torami i budowę ścieżek rowerowych na terenie Ponieca.

### **SPOTKANIE Z MIESZKAŃCAMI, PRZEDSIĘBIORCAMI I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI**

W spotkaniu udział wzięło dziesięciu mieszkańców Gminy Poniec. Spotkanie to, podobnie jak spotkanie z pracownikami Urzędu Miejskiego składało się z dwóch części:

1. W pierwszej części przedstawiono prezentację, w trakcie której omówione zostały podstawowe zagadnienia dot. rewitalizacji oraz cel opracowania Programu Rewitalizacji.
2. W drugiej części odbyła się dyskusja nt. aktualnych problemów gminy i oczekiwań społecznych w kwestii działań rewitalizacyjnych.

Wśród problemów i koniecznych do podjęcia działań mieszkańcy wskazali:

- Niewykorzystany potencjał Gminy w kontekście turystyki – przede wszystkim walorów kulturowych, choć na terenie gminy występują również atrakcyjne tereny zielone – konieczność modernizacji obiektów zabytkowych oraz rozbudowy i modernizacji infrastruktury sportowo - rekreacyjnej;
- Konieczność rozwijania oferty wolnego czasu, co zachęci mieszkańców do pozostawiania na tym terenie oraz umożliwi rozwijanie zainteresowań (świetlice wiejskie, wsparcie organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy);
- Małe zaangażowanie mieszkańców, co widoczne jest m.in. na zebraniach sołeckich i sesjach Rady Miejskiej;
- Konieczność przyciągnięcia na terenie Gminy nowych przedsiębiorców (rozwijanie i modernizacja istniejącej infrastruktury);
- Zły stan niektórych dróg i niedostatecznie rozbudowana infrastruktura okołodrogowa (przede wszystkim ścieżki rowerowe i oświetlenie uliczne);

Drugim etapem konsultacji społecznych było przeprowadzenie ankiety. W ankiecie każdy interesariusz (zarówno mieszkańcy, przedsiębiorcy, jak i osoby należące do organizacji pozarządowych), chętny do udziału w tworzeniu Programu Rewitalizacji, mógł anonimowo wypowiedzieć się na temat problemów, jakie występują na terenie Gminy Poniec, obszarów, gdzie koncentracja negatywnych zjawisk społecznych jest największa oraz koniecznych do przeprowadzenia zadań rewitalizacyjnych.

W ankiecie udział wzięło 69 interesariuszy z terenu Gminy Poniec. Wśród głównych problemów jakie wskazali ankietowani należy wymienić:

- Zły stan dróg (głównie powiatowych);
- Zły stan chodników;
- Niedostateczną ilość ścieżek rowerowych – konieczność budowy tras rowerowych;

- Konieczność uzupełnienia oświetlenia ulicznego;
- Konieczność wyposażenia świetlic wiejskich;
- Konieczność utrzymania w czystości miejsc niezagospodarowanych;
- Wsparcie działalności stowarzyszeń;
- Zapotrzebowanie na miejsca rekreacji dla mieszkańców.

Podsumowując, spotkania zorganizowane na terenie Gminy, a także ankietyzację, należy stwierdzić, że interesariusze przede wszystkim podkreślili konieczność podjęcia następujących działań:

- Lepszej organizacji czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców – z uwzględnieniem wieku mieszkańców, a także ich zainteresowań;
- Konieczność wykorzystania istniejącej infrastruktury w celu aktywizacji mieszkańców i zachęcenia ich do aktywnego udziału w życiu społecznym;
- Konieczność modernizacji istniejącej infrastruktury w celu dostosowania jej do potrzeb społecznych.
- Wykorzystanie potencjału kulturowego Ponieca.

Po opracowaniu wstępnej wersji dokumentu, został on poddany konsultacjom społecznym. Dokument został wyłożony na 21 dni w formie papierowej w Urzędzie Miejskim w Poniecu, jak również w wersji elektronicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Poniec. W tym czasie wszyscy zainteresowani mogli złożyć uwagi i wnioski do dokumentu (w wersji papierowej i elektronicznej). Po zakończeniu konsultacji, została opracowana informacja podsumowująca ich przebieg, która jednocześnie wskazywała na zgłoszone uwagi wraz z odniesieniem się do nich. Informacja ta została opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. Podczas konsultacji nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski do projektu Programu Rewitalizacji.

Zgodnie z powyższym należy podkreślić, że interesariusze w ramach ankietyzacji, debat, spotkań i wyłożenia dokumentu do wglądu publicznego, mieli możliwość wskazania problemów jakie występują na terenie Gminy Poniec. Ponadto mieszkańcy Gminy Poniec mogli odnieść się do propozycji działań jakie zaplanowano w ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec, by dany obszar wyprowadzić ze stanu kryzysowego oraz przedstawili propozycje własnych przedsięwzięć, które zostały uwzględnione w przedmiotowym dokumencie. Zorganizowane spotkania pozwoliły wyjaśnić problematykę rewitalizacji, a dyskusja na temat problemów jakie występują na terenie Gminy oraz przewidzianych do realizacji zadań, dostarczyła konkretnych sugestii od społeczności i organizacji, zawartych następnie w Programie Rewitalizacji.

Wspólna analiza możliwości rozwojowych i zgłoszone projekty przyczynią się niewątpliwie do pełnej realizacji Programu Rewitalizacji.

Należy również wskazać, że Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec, został poddany procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Etapy procedury w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko były następujące:

- złożenie wniosku do RDOŚ i PWIS o ustalenie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
  - opracowanie Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu;
    - przygotowanie wzoru wniosku o zaopiniowanie Prognozy oddziaływania na środowisko;
    - wysłanie projektu dokumentu wraz z Prognozą do zaopiniowania przez RDOŚ i PWIS.
    - Po opracowaniu Prognozy oddziaływania na środowisko wystąpiono ponownie z wnioskiem do Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu o zaopiniowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec wraz z Prognozą. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu pozytywnie zaopiniował niniejsze dokumenty i nie zgłosił do nich uwag. Natomiast Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu w przesłanej opinii wskazał uwagi, które w całości zostały uwzględnione.
- Przyjęcie Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec w drodze uchwały przez Radę Miejską w Poniecu.

Jak widać Program Rewitalizacji był opracowany w procesie szerokiej partycypacji społecznej oraz w ścisłej współpracy z organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi oraz przedstawicielami środowiska gospodarczego Gminy.

## **9.2. Sposób włączenia interesariuszy w procesie wdrażania PR**

Uspołecznienie programu rewitalizacji musi charakteryzować się zastosowaniem różnorodnych form, należy o tym w szczególności pamiętać na etapie wdrażania Programu Rewitalizacji. Klasyczna drabina partycypacji wyróżnia zasadniczo trzy główne poziomy:

- I. informowanie (uczestnictwo bierne),
- II. konsultowanie (aktywne uczestnictwo),
- III. i współdecydowanie (aktywne uczestnictwo).

W ramach pierwszego etapu podczas wdrażania Programu Rewitalizacji, interesariusze będą informowani o postępie rewitalizacji przede wszystkim za pomocą strony internetowej Gminy Poniec.

Nieodzowną częścią realizacji procesu rewitalizacji jest informowanie o działaniach realizowanych w ramach Programu Rewitalizacji. Celem informowania interesariuszy jest przede wszystkim zapewnienie pełniejszego przepływu informacji, stworzenie uwarunkowań do zapoznania się interesariuszy z postępami procesu rewitalizacji oraz promocja działań, pozyskiwanie nowych przedsięwzięć, podmiotów i osób skłonnych do zaangażowania w proces rewitalizacji. Interesariusze będą informowani o postępach rewitalizacji przede wszystkim:

- podczas spotkań organizowanych na terenie Gminy Poniec;
- za pomocą strony internetowej Gminy Poniec, gdzie będą zamieszczane informacje o realizowanych bądź zakończonych projektach rewitalizacyjnych.

Konsultowanie oraz współdecydowanie zapewnione będą przede wszystkim poprzez:

- zbieranie uwag ustnych – interesariusze rewitalizacji na bieżąco będą mogli zgłaszać swoje uwagi i wnioski pracownikom Urzędu Miejskiego, pracownikom Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Burmistrzowi Ponieca odnośnie koniecznych do podjęcia działań rewitalizacyjnych. Ponadto należy podkreślić, że bezpośrednimi przedstawicielami społeczności lokalnych są sołtysi i radni. Interesariusze rewitalizacji będą im mogli zgłaszać uwagi i wnioski, które następnie zostaną zaprezentowane na poszczególnych Komisjach Rady Miejskiej oraz Sesji Rady;
- zbieranie uwag w wersji elektronicznej - Program Rewitalizacji będzie oceniany pod względem aktualności i stopnia realizacji przez Burmistrza co najmniej raz na 2 lata. Ocena sporządzona przez Burmistrza zostanie ogłoszona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej, dzięki czemu wszyscy interesariusze rewitalizacji będą mogli się z nią zapoznać i zgłosić ewentualne uwagi.
- wywiady – będą prowadzone przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej (wywiady z osobami korzystającymi z pomocy społecznej odnośnie konieczności realizacji i zakresu projektów „miękkich”) oraz pracowników Urzędu Miejskiego (wywiady z interesariuszami przychodzącymi do Urzędu, jak również podczas wywiadów terenowych odnośnie koniecznych do podjęcia projektów rewitalizacyjnych);
- wymianę stanowisk – będzie ona zapewniona na spotkania organizowanych na terenach rewitalizowanych, w których udział będą brać pracownicy Urzędu Miejskiego oraz pozostali interesariusze rewitalizacji. Możliwa wówczas będzie wymiana stanowisk np. na temat projektów rewitalizacyjnych, zakresu czy sposobu ich realizacji.
- spotkania – organizowane przez Urząd Miejski w celu bieżącego konsultowania sposobu realizacji i zasięgu poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

Dzięki powyższym technikom, wszyscy interesariusze będą właściwie poinformowani o postępach rewitalizacji, a ponadto będą mieli możliwość aktywnego udziału we wdrażaniu i aktualizowaniu Programu Rewitalizacji.

## **10. System realizacji PR (struktura organizacyjna)**

Za wdrażanie, monitoring i ewaluację Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec będzie odpowiadać Burmistrz Ponieca, jako organ wykonawczy Gminy, we współpracy z kierownictwem Urzędu, Koordynatorem Rewitalizacji oraz pozostałymi Wydziałami i komórkami Urzędu Miejskiego w Poniecu. Bezpośrednio za realizację Programu Rewitalizacji, odpowiada pracownik Urzędu Miejskiego tj. Sekretarz Gminy zgodnie z zakresem obowiązków (dalej nazywany Koordynatorem Rewitalizacji). Jest to stanowisko funkcjonujące w ramach obecnych struktur Urzędu Miejskiego, podległe bezpośrednio Burmistrzowi Ponieca. Zakres zadań, określony w paragrafie 20 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Poniecu, zapewnia skuteczne zarządzanie programem, w tym koordynację współpracy pomiędzy różnymi, publicznymi i prywatnymi interesariuszami rewitalizacji oraz pozwala na aktywny wpływ komórki na obecne i przyszłe procesy planistyczne i realizacyjne gminy, mające wpływ na rewitalizację. Dodatkowo w ramach funkcjonujących stanowisk zostaną wyznaczone dwa stanowiska odpowiedzialne za wsparcie organizacyjne Koordynatora Rewitalizacji, które odpowiedzialne będą za organizację spotkań podmiotów, archiwizowanie dokumentów związanych z wdrożeniem PR tj.: protokołów ze spotkań, korespondencji, a przede wszystkim monitorowania postępu realizacji Programu Rewitalizacji.

W toku prowadzenia procesów rewitalizacyjnych przewiduje się ścisłą, zadaniową współpracę pomiędzy osobą odpowiedzialną za realizację Programu Rewitalizacji, a podmiotami publicznymi i prywatnymi, które będą wykonawcami zadań i projektów rewitalizacyjnych. Burmistrz i Koordynator będą na bieżąco korzystali z pomocy wszystkich struktur, komórek Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych Gminy. Ponadto istotną rolę w niniejszych procesach odegrają również pracownicy zatrudnieni w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy będą zaangażowani w projekty dotyczące aktywizacji i włączenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W ramach kompetencji i struktury urzędu, realizacja zadań/projektów zlecana będzie tym jednostkom i podmiotom, które posiadają najlepsze kompetencje wykonawcze, np. zadania społeczne będą realizowane przy współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej lub organizacji pozarządowych na podstawie umów. Koordynator Rewitalizacji jest także odpowiedzialny za promocję i współpracę w zakresie swoich kompetencji z radnymi gminy oraz mieszkańcami gminy.



## 11. System monitoringu PR

System monitorowania jest kluczowym elementem wdrażania Programu Rewitalizacji. Umożliwia jego skuteczną i efektywną realizację oraz pozwala na szybką reakcję w przypadku pojawienia się wszelkich komplikacji. Pozwala na dobrej jakości zarządzanie oraz optymalne wykorzystanie środków finansowych w celu zmaksymalizowania spodziewanych efektów. Sprawny monitoring zapewnia również odpowiednią ocenę aktualności dokumentu oraz stopnia jego realizacji, zaś w kwestiach finansowych pozwala na najefektywniejsze dopasowanie sposobu finansowania do konkretnych potrzeb poszczególnych projektów.

System monitorowania i oceny Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec będzie dotyczyć kilku kluczowych płaszczyzn:

- 1) **monitorowanie podstawowych parametrów PR** - na etapie przyjęcia programu oraz późniejszej jego aktualizacji, będzie opierał się na poniższych tabelach:

**Tabela 51. Wskaźniki monitorujące podstawowe parametry PR**

WSKAŹNIK	Wartość bazowa	Wartość po aktualizacji PR
Liczba ludności obszaru zdegradowanego	1 950	
Liczba ludności obszaru rewitalizacji	1 950	
Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności gminy ogółem (w %)	24%	
Powierzchnia obszaru zdegradowanego	3,75 km <sup>2</sup>	
Powierzchnia obszaru rewitalizacji	3,75 km <sup>2</sup>	
Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni gminy ogółem (w %)	2,8%	
Liczba podobszarów tworzących obszar rewitalizacji	4	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Formularza efektów monitorowania programów rewitalizacji”

**Tabela 52. Monitoring wszystkich projektów rewitalizacyjnych zapisanych w programie rewitalizacji**

Nazwa Projektu Rewitalizacyjnego	Szacunkowa Wartość (w PLN)

Źródło: Formularz efektów monitorowania programów rewitalizacji

**Tabela 53. Monitoring ram finansowych programu rewitalizacji**

Pozycja z budżetu	Szacunkowa wartość (w PLN)
Łączne zakładane koszty realizacji programu rewitalizacji	
w tym: wkład własny JST	
w tym: pozostały krajowy wkład publiczny (np. środki NFOŚiGW)	
w tym: środki unijne WRPO 2014+	
w tym: pozostałe środki unijne	
w tym: pożyczki, kredyty itp.	
w tym: środki prywatne	
w tym: inne źródła finansowania (wpisać jakie)	

Źródło: Formularz efektów monitorowania programów rewitalizacji

- 2) **monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w PR** - będzie odbywało się z częstotliwością co najmniej raz na dwa lata, z aktualnością danych według stanu na koniec grudnia roku poprzedniego.

Tabela 54. Wskaźniki monitorujące założone cele w Programie Rewitalizacji

Cel rewitalizacji	Kierunek działań	Wskaźniki/mierniki monitorowania	Obszar	Wartość bazowa	2018	2020	2022	2024	Źródło pozyskania danych
<b>OGRANICZENIE SKALI PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH</b>	AKTYWIZACJA SPOŁECZNA I PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU	% osób aktywnie zaangażowanych w życie lokalne	Obszar miejski Gminy Poniec	46,39%					Sprawozdanie Burmistrza z realizacji PR
			Obszar wiejski Gminy Poniec	26,92%					
<b>DOSTOSOWANIE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I TECHNICZNEJ DO POTRZEB MIESZKAŃCÓW</b>	POPRAWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ NA TERENIE REWITALIZOWANYM	Powierzchnia terenów publicznych wymagających modernizacji [km <sup>2</sup> ]	Obszar miejski Gminy Poniec	0,43 km <sup>2</sup>					
			Obszar wiejski Gminy Poniec	0,22 km <sup>2</sup>					

Źródło: Opracowanie własne

3) monitorowania skutków realizacji PR, poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji – wskaźniki stanu kryzysowego (na poziomie całej gminy oraz na poziomie niższym, tj. obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji), dokonywanego cyklicznie co najmniej raz na dwa lata od momentu przyjęcia dokumentu do końca okresu obowiązywania, w odniesieniu do wartości analogicznych wskaźników (wyjściowych) obliczonych na etapie wyznaczania w/w obszarów (analiza efektywności podejmowanych działań rewitalizacyjnych).

Biorąc pod uwagę znajomość konkretnych projektów oraz przewidywane efekty, podjęto próbę oszacowania wskaźników planowanych do osiągnięcia w kolejnych monitorowanych latach. Należy jednak podkreślić, że są to wartości szacunkowe, które mogą ulec zmianie. Wartości szacunkowe zaznaczono *kursywą*.

Tabela 55. Monitorowanie skutków realizacji PR, poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji

Podobszar rewitalizacji	Wartość bazowa	Wartości szacunkowe				Źródło pozyskania danych
		2018	2020	2022	2024	
<b>Wskaźnik społeczny: Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze</b>						
Okręg I	19,55%	19,55%	19,55%	19,55%	19,55%	Sprawozdanie Burmistrza z realizacji PR
Okręg II	18,01%	18,01%	18,01%	18,01%	18,01%	
Okręg IV	21,68%	21,68%	21,68%	21,68%	21,68%	
<b>Miasto Poniec RAZEM</b>	<b>19,33%</b>	<b>19,33%</b>	<b>19,33%</b>	<b>19,33%</b>	<b>19,33%</b>	
Dzięczyzna	16,40%	16,40%	16,40%	16,40%	16,40%	
<b>Sołectwa RAZEM</b>	<b>18,98%</b>	<b>18,98%</b>	<b>18,98%</b>	<b>18,98%</b>	<b>18,98%</b>	
<b>Wskaźnik społeczny: Udział osób objętych pomocą z powodu: ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze</b>						
Okręg I	2,97%	2,95%	2,90%	2,85%	2,80%	Sprawozdanie Burmistrza z realizacji PR
Okręg II	3,63%	3,60%	3,55%	3,50%	3,45%	
Okręg IV	0,51%	0,50%	0,48%	0,45%	0,40%	
<b>Miasto Poniec RAZEM</b>	<b>1,71%</b>	<b>1,70%</b>	<b>1,68%</b>	<b>1,65%</b>	<b>1,60%</b>	
Dzięczyzna	6,99%	6,90%	6,80%	6,70%	6,60%	
<b>Sołectwa RAZEM</b>	<b>3,66%</b>	<b>3,64%</b>	<b>3,62%</b>	<b>3,60%</b>	<b>3,58%</b>	
<b>Wskaźnik społeczny: Niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych</b>						
Okręg I	46,39%	47%	48%	49%	50%	Sprawozdanie Burmistrza z realizacji PR
Okręg II	46,34%	47%	48%	49%	50%	
Okręg IV	45,17%	46%	47%	48%	49%	
<b>Miasto Poniec RAZEM</b>	<b>46,39%</b>	<b>47%</b>	<b>48%</b>	<b>49%</b>	<b>50%</b>	
Dzięczyzna	22,26%	24%	26%	28%	30%	
<b>Sołectwa RAZEM</b>	<b>26,92%</b>	<b>27%</b>	<b>28%</b>	<b>29%</b>	<b>30%</b>	

Podobszar rewitalizacji	Wartość bazowa	Wartości szacunkowe				Źródło pozyskania danych
		2018	2020	2022	2024	
<b>Wskaźnik przestrzenno - funkcjonalny: Udział zabytków znajdujących się w złym stanie zgodnie z GEZ</b>						
Okręg I	10%	9,5%	9%	8,5%	8%	Sprawozdanie Burmistrza z realizacji PR
Okręg II	5,5%	5%	4,5%	4%	3,5%	
Okręg IV	5,7%	5,5%	5%	4,5%	4%	
<b>Miasto Poniec RAZEM</b>	<b>4,0%</b>	<b>3,75%</b>	<b>3,5%</b>	<b>3,25%</b>	<b>3%</b>	
Dzięczyna	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	
<b>Sołectwa RAZEM</b>	<b>13,58%</b>	<b>13,58%</b>	<b>13,58%</b>	<b>13,58%</b>	<b>13,58%</b>	
<b>Wskaźnik przestrzenno - funkcjonalny: Powierzchnia terenów publicznych wymagających modernizacji [km2]</b>						
Okręg I	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	Sprawozdanie Burmistrza z realizacji PR
Okręg II	0,09	0,00	0,00	0,00	0,00	
Okręg IV	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	
<b>Miasto Poniec RAZEM</b>	<b>0,43</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	
Dzięczyna	0,22	0,00	0,00	0,00	0,00	
<b>Sołectwa RAZEM</b>	<b>0,22</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	

\*dane dla lat 2018-2024 są wartościami szacunkowymi (dane wpisane kursywą)

Źródło: Opracowanie własne

- 4) bieżącego monitorowania poziomu wdrażania PR – aktualizowana na bieżąco lista przyjętych w programie przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, stworzonego montażu finansowego, a także ewentualnych rezultatów ich wdrożenia – efekty rzeczowe. Ocena w tym zakresie będzie przeprowadzana z częstotliwością półroczną na początku stycznia i lipca każdego roku w ramach okresu 2017-2024 z aktualnością danych według stanu na koniec poprzedniego miesiąca.

**Tabela 56. Monitorowanie listy projektów realizujących program rewitalizacji**

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Status**	Zakładane koszty całkowite (PLN)	Poniesione koszty (PLN) ***	Montaż finansowy ***

Źródło: Formularz efektów monitorowania programów rewitalizacji

Opracowanie ww. danych będzie należało do Koordynatora Rewitalizacji. Powyższe informacje będą stanowiły podstawę do sporządzenia Sprawozdanie Burmistrza z realizacji Programu Rewitalizacji.

Sporządzona ocena będzie ogłoszona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. Podanie oceny stopnia realizacja Programu do publicznej wiadomości umożliwi wszystkim interesariuszom rewitalizacji zapoznanie się z nią i zgłoszenie ewentualnych uwag. W przypadku stwierdzenia, że Program Rewitalizacji wymaga zmian, konieczne będzie wystąpienie Burmistrza do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę (uwzględniającą zgłoszone uwagi). Efektem weryfikacji powyższych wskaźników będzie ocena czy działania są w rzeczywistości na tyle skuteczne, na ile zakładano i czy nie jest wymagana modyfikacja Programu. Jeżeli działania nie będą przynosiły zakładanych rezultatów, konieczna będzie aktualizacja Programu Rewitalizacji. W takim przypadku, Burmistrz Ponieca wystąpi do Rady Miejskiej z wnioskiem o ujęcie w Programie Rewitalizacji nowych przedsięwzięć, które umożliwią pełną realizację założeń Programu. Zmiana Programu Rewitalizacji dla Gminy Poniec nastąpi w drodze uchwały Rady Miejskiej. W nawiązaniu do powyższego, po uchwaleniu Programu Rewitalizacji, Rada Miejska wprowadzi przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zawarte w tym programie, służące realizacji zadań własnych gminy do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej. Jeśli dane dotyczące tych przedsięwzięć nie będą wystarczające do wpisania ich do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, Rada Miejska wprowadzi przedsięwzięcia do tego załącznika niezwłocznie po ustaleniu niezbędnych danych.

## 12. Spis tabel

Tabela 1. Procentowy udział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Poniec, powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w 2014 roku .....	21
Tabela 2. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Poniec, powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2010-2014 .....	22
Tabela 3. Przyrost naturalny i saldo migracji na terenie Gminy Poniec w latach 2010-2014 .....	22
Tabela 4. Liczba mieszkańców w poszczególnych jednostkach analizy na terenie Gminy Poniec z uwzględnieniem grup wiekowych .....	23
Tabela 5. Wskaźniki społeczne – grupy ekonomiczne ludności na obszarze miejskim Gminy .....	24
Tabela 6. Wskaźniki społeczne – grupy ekonomiczne ludności na obszarze wiejskim Gminy .....	25
Tabela 7. Wybrane dane charakteryzujące pomoc społeczną na obszarze Gminy Poniec, powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2010-2014 .....	28
Tabela 8. Pomoc społeczna na terenie Gminy Poniec w 2015 roku .....	31
Tabela 9. Wskaźniki społeczne – beneficjenci pomocy społecznej na terenie Miasta Poniec .....	33
Tabela 10. Wskaźniki społeczne – beneficjenci pomocy społecznej na terenie sołectw .....	34
Tabela 11. Wskaźniki społeczne – frekwencja w spotkaniach dot. spraw lokalnych na terenie Miasta Poniec .....	35
Tabela 12. Wskaźniki społeczne – frekwencja w spotkaniach dot. spraw lokalnych na terenie wiejskim Gminy Poniec .....	36
Tabela 13. Struktura bezrobocia na terenie Gminy Poniec na tle powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2010–2014 .....	37
Tabela 14. Struktura bezrobocia na terenie Gminy Poniec w 2015 roku .....	38
Tabela 15. Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w szkołach podstawowych zlokalizowanych na terenie Gminy Poniec w 2016 roku .....	40
Tabela 16. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego na terenie Gminy Poniec, powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w 2016 roku .....	40
Tabela 17. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Poniec, powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego .....	42
Tabela 18. Podmioty gospodarcze na terenie Gminy Poniec w 2016 roku wg CEiDG .....	42
Tabela 19. Wskaźniki przestrzenno - funkcjonalne – udział zabytków znajdujących się w złym stanie na terenie Ponieca zgodnie z GEZ .....	49
Tabela 20. Wskaźniki przestrzenno - funkcjonalne – udział zabytków znajdujących się w złym stanie na terenach wiejskich Gminy Poniec zgodnie z GEZ .....	49
Tabela 21. Wyposażenie Gminy Poniec, powiatu gostyńskiego i województwa wielkopolskiego w sieć wodociągową, kanalizacyjną i gazową w latach 2010–2014 .....	51
Tabela 22. Wskaźniki przestrzenno - funkcjonalne – powierzchnia terenów publicznych wymagających modernizacji na terenie Ponieca .....	55
Tabela 23. Wskaźniki przestrzenno - funkcjonalne – powierzchnia terenów publicznych wymagających modernizacji na terenie wiejskim Gminy Poniec .....	55
Tabela 24. Kluczowe potencjały i bariery rewitalizacji na terenie Gminy Poniec .....	57
Tabela 25. Zbiorcze zestawienie wszystkich analizowanych wskaźników – obszar miejski .....	61
Tabela 26. Zbiorcze zestawienie wszystkich analizowanych wskaźników – obszar wiejski .....	62
Tabela 27. Mieszkańcy Okręgu I .....	67
Tabela 28. Mieszkańcy Okręgu I – pomoc społeczna .....	67
Tabela 29. Wskaźniki społeczne – niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych na terenie Okręgu I .....	68
Tabela 30. Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne – Okręg I .....	69
Tabela 31. Mieszkańcy Okręgu II .....	71



Tabela 32. Mieszkańcy Okręgu II – pomoc społeczna .....	71
Tabela 33. Wskaźniki społeczne – niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych na terenie Okręgu II .....	72
Tabela 34. Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne – Okręg II .....	73
Tabela 35. Mieszkańcy Okręgu IV .....	75
Tabela 36. Mieszkańcy Okręgu IV – pomoc społeczna.....	75
Tabela 37. Wskaźniki społeczne – niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych na terenie Okręgu IV.....	76
Tabela 38. Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne – Okręg IV .....	77
Tabela 39. Mieszkańcy sołectwa Dzieżczynna .....	78
Tabela 40. Mieszkańcy sołectwa Dzieżczynna – pomoc społeczna .....	78
Tabela 41. Wskaźniki społeczne – niska frekwencja w spotkaniach dotyczących spraw lokalnych na terenie sołectwa Dzieżczynna .....	79
Tabela 42. Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne – Dzieżczynna .....	80
Tabela 43. Wizja, cele oraz kierunki działań .....	80
Tabela 44. Podstawowe projekty rewitalizacyjne .....	83
Tabela 45. Uzasadnienie realizacji projektów głównych poza obszarem rewitalizacji .....	93
Tabela 46. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne .....	98
Tabela 47. Propozycje projektów zintegrowanych .....	101
Tabela 48. Projekty zrealizowane na terenie Gminy Poniec w latach 2011-2015.....	104
Tabela 49. Główne projekty rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe .....	109
Tabela 50. Uzupełniające projekty rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe.....	112
Tabela 51. Wskaźniki monitorujące podstawowe parametry PR.....	121
Tabela 52. Monitoring wszystkich projektów rewitalizacyjnych zapisanych w programie rewitalizacji.....	121
Tabela 53. Monitoring ram finansowych programu rewitalizacji .....	122
Tabela 54. Wskaźniki monitorujące założone cele w Programie Rewitalizacji .....	123
Tabela 55. Monitorowanie skutków realizacji PR, poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji .....	125
Tabela 56. Monitorowanie listy projektów realizujących program rewitalizacji.....	127

## 13. Spis rysunków

Rysunek 1. Mapa Ponieca z podziałem na okręgi .....	19
Rysunek 2. Mapa Gminy Poniec z podziałem na sołectwa .....	20
Rysunek 3. Stan czystości Rowu Polskiego i jego dopływów .....	46
Rysunek 4. Obszar zdegradowany i rewitalizacji na terenie Miasta Poniec .....	64
Rysunek 5. Obszar zdegradowany i rewitalizacji na terenie wiejskim Gminy Poniec .....	65

## 14. Spis wykresów

Wykres 1. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Poniec .....	29
Wykres 2. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na terenie Miasta Poniec.....	29
Wykres 3. Podmioty gospodarcze na terenie sołectw Gminy Poniec wg CEiDG.....	43
Wykres 4. Podmioty gospodarcze na terenie Ponieca wg CEiDG .....	44